

Μ Ε Ρ Ο Σ Π Ρ Ω Τ Ο

Συνθήκη Λωζάνης

Συνθήκες Ιταλίας - Τουρκίας

Συνθήκη Παρισίων

ΣΥΝΘΗΚΗ ΕΙΡΗΝΗΣ

Υπογραφείσα τη 24 Ιουλίου 1923

**Η ΒΡΕΤΤΑΝΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ, Η ΓΑΛΛΙΑ, Η ΙΤΑΛΙΑ, Η ΙΑΠΩΝΙΑ, Η ΕΛΛΑΣ,
Η ΡΟΥΜΑΝΙΑ, ΤΟ ΣΕΡΒΟ-ΚΡΟΑΤΟ-ΣΛΟΒΕΝΙΚΟΝ ΚΡΑΤΟΣ**

**αφ' ενός
ΚΑΙ Η ΤΟΥΡΚΙΑ
αφ' ετέρου**

Διαπνεόμενοι υπό του αυτού πόθου όπως τερματίσωσιν οριστικώς την εμπόλεμον κατάστασιν, ήτις από του 1914 συνετάραξε την Ανατολήν,

Μεριμνώσαι όπως αποκαταστήσωσι τας μεταξύ αυτών σχέσεις φιλίας και εμπορίου, αναγκαίας διά την κοινήν ευημερίαν των οικείων αυτών Εθνών,

Λαμβάνουσαι υπ' όψιν ότι αι σχέσεις αιταί δέον να βασιζώνται επί του σεβασμού της ανεξαρτησίας και της κυριαρχίας των Κρατών,

Απεφάσισαν να συνομολογήσωσιν επί τούτω Συνθήκην και διώρισαν ως πληρεξούσιους αυτών:

Η ΑΥΤΟΥ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΟΥ ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΤΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠΕΡΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΒΡΕΤΤΑΝΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΤΩΝ ΙΝΔΙΩΝ:

Τον Εντιμότατον SIR HORACE GEORGE MONTAGU RUMBOLD, BARONET, G.C.M.G.,
Ύπατον αρμοστήν εν Κωνσταντινουπόλει.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ:

Τον Μέγαρχον Στρατηγόν κ. MAURICE PELLE, Πρεσβευτήν της Γαλλίας, Ύπατον Αρμοστήν της Δημοκρατίας εν Ανατολή, Ανώτερον Ταξίαρχην του Εθνικού Τάγματος της Λεγεώνας της Τιμής,

Η ΑΥΤΟΥ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ:

Τον έντιμον Μαρκήσιον CAMILLE GARRONI, Γερουσιαστήν του Βασιλείου, Πρεσβευτήν της Ιταλίας, Ύπατον αρμοστήν εν Κωνσταντινουπόλει, Μεγαλόσταυρον των Ταγμάτων των Αγίων Μαυρικού και Λαζάρου και του Στέμματος της Ιταλίας,

Τον Κύριον JULES CESAR MONTAGNA, Έκτακτον Απεσταλμένον και Πληρεξούσιον Υπουργόν εν Αθήναις, Ταξίαρχην του Τάγματος των Αγ. Μαυρικού και Λαζάρου, Ανώτερον Ταξίαρχην του Στέμματος της Ιταλίας,

Η ΑΥΤΟΥ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Ο ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΤΗΣ ΙΑΠΩΝΙΑΣ:

Τον Κύριον KENTARO OTCHIAI JUSAMMI, Μέλος πρώτης τάξεως του Τάγματος του Ανατέλλοντος Ηλίου, Έκτακτον και Πληρεξούσιον Πρεσβευτήν εν Ρώμη,

Η ΑΥΤΟΥ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ:

Τον Κύριον Ελευθέριον Κ. BENIZEΛΟΝ, Πρώην Πρόεδρον του Υπουργικού Συμβουλίου, Μεγαλόσταυρον του Τάγματος του Σωτήρος,

Τον Κύριον Δημήτριον ΚΑΚΑΜΑΝΟΝ, Πληρεξούσιον Υπουργόν εν Λονδίνω, Ταξίαρχην του Τάγματος του Σωτήρος,

Η ΑΥΤΟΥ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ:

Τον Κύριον CONSTANTIN I. DIAMANTY, Πληρεξούσιον Υπουργόν,

Τον Κύριον CONSTANTIN CONTZESCO, Πληρεξούσιον Υπουργόν,

Η ΑΥΤΟΥ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΣΕΡΒΩΝ, ΤΩΝ ΚΡΟΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΛΟΒΕΝΩΝ:

Τον Δρα MILLOUTINE YOVANOVITCH, Έκτακτον Απεσταλμένον και Πληρεξούσιον Υπουργόν εν Βέρνη,

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΘΝΟΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ:

Τον ISMET PACHA, Υπουργόν επί των Εξωτερικών, Βουλευτήν Ανδριανουπόλεως,

Τον Δρα RIZA NOUR BEY, Υπουργόν της Υγιεινής και Κοινωνικής Περιθάλψεως, Βουλευτήν Σινώπης,

Τον HASSAN BEY, πρώην Υπουργόν Βουλευτήν Τραπεζούντος,

ΟΙΤΙΝΕΣ, επιδειξαντες αλλήλοις τα πληρεξούσια αυτών έγγραφα, ευρεθέντα εν πλήρει τάξει και κατά τους απαιτούμενους τύπους, συνεφώνησαν επί των ακολούθων όρων:

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

Άρθρον 1.

Από της ενάρξεως της ισχύος της παρούσης Συνθήκης, η κατάσταση ειρήνης θα αποκατασταθεί οριστικώς μεταξύ της Βρετανικής Αυτοκρατορίας, της Γαλλίας, της Ιταλίας, της Ιαπωνίας, της Ελλάδος, της Ρουμανίας, του Σερβο-Κροατο-Σλοβενικού Κράτους, αφ' ενός, και της Τουρκίας, αφ' ετέρου, ως και μεταξύ των οικείων υπηκόων. Εκατέρωθεν θα υφίστανται επίσημοι σχέσεις, εν ταις οικείαις δε χώραις, οι διπλωματικοί και προξενικοί πράκτορες θα απολαύωσιν, υπό την επιφύλαξιν συνηφθησομένων ιδιαιτέρων συμφωνιών, των καθιερωμένων προνομίων υπό των γενικών αρχών του Διεθνούς Δικαίου.

ΤΜΗΜΑ Α΄

1. ΕΔΑΦΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

Άρθρον 2.

Από του Ευξείνου Πόντου προς το Αιγαίον τα σύνορα της Τουρκίας ορίζονται ως έπειτα:

1ον) Μετά της Βουλγαρίας:

Από της εκβολής του Ρέζβαγια μέχρι του Έβρου, το σημείον ενώσεως των συνόρων Τουρκίας, Βουλγαρίας και Ελλάδος, τα νότια σύνορα της Βουλγαρίας, ως είναι νυν καθωρισμένα.

2ον) Μετά της Ελλάδος:

Εκείθεν μέχρι της συμβολής του Άρδα και του Έβρου:

ο ρους του Έβρου:

Εκείθεν προς τα άνω του Άρδα μέχρι σημείου επί του ποταμού τούτου ορισθησόμενου επί του εδάφους εγγύτατα προς το χωρίον Τσουρεκ-κιοϊ:

ο ρους του Άρδα.

Εκείθεν Νοτιανατολικώς μέχρι σημείου επί του Έβρου εις απόστασιν ενός χιλιομέτρου προς τα κάτω του Βόνα-κιοϊ:

γραμμή αισθητώς ευθεία αφίνουσα εν Τουρκία το χωρίον Βόνα-κιοϊ. Το χωρίον Τσουρέκ-κιοϊ θα παραχωρηθή εις την Ελλάδα ή εις την Τουρκίαν, καθ' όσον η πλειονότης του πληθυσμού ήθελεν αναγνωρισθή ελληνική ή τουρκική υπό της εν τω άρθρω 5 προβλεπομένης Επιτροπής, μη συνυπολογιζομένων των μεταναστευσάντων εις το χωρίον τούτο μετά την 11ην Οκτωβρίου 1922,

Εκείθεν μέχρι του Αιγαίου:

ο ρους του Έβρου.

Άρθρον 3.

Από της Μεσογείου μέχρι της μεθόριου της Περσίας, τα σύνορα της Τουρκίας καθορίζονται ως εξής:

1ον) Μετά της Συρίας:

Τα εν τω άρθρω 8 της Γαλλοτουρκικής Συμφωνίας της 20ης Οκτωβρίου 1921 καθοριζόμενα σύνορα.

2ον) Μετά του Ιράκ:

Η μεταξύ Τουρκίας και Ιράκ μεθόριος θέλει καθορισθή συμβιβαστικώς μεταξύ Τουρκίας και Μεγάλης Βρετανίας εντός προθεσμίας εννέα μηνών.

Μη επερχομένης συμφωνίας μεταξύ των δύο Κυβερνήσεων εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, η διαφορά θέλει αγθή ενώπιον του Συμβουλίου της Κοινωνίας των Εθνών.

Αι Κυβερνήσεις Τουρκίας και Μεγάλης Βρετανίας υποχρεούνται αμοιβαίως όπως, μέχρις ού ληφθή η επί του ζητήματος της μεθορίου απόφασις, εις ουδεμίαν προβώσι στρατιωτικήν ή άλλην κίνησιν, δυναμένην να επιφέρη οιανδήποτε μεταβολήν εις την παρούσαν κατάστασιν των εδαφών, ών η οριστική τύχη θέλει εξαρτηθή εκ της αποφάσεως ταύτης.

Άρθρον 4.

Τα υπό της παρούσης Συνθήκης διαγραφόμενα σύνορα είναι κεχαραγμένα επί των συνημμένων τη παρούση Συνθήκη χαρτών υπό κλίμακα 1/1.000.000. Εν περιπτώσει διαφοράς μεταξύ του κειμένου και του χάρτου, θέλει ισχύει το κείμενον.

Άρθρον 5.

Επιτροπή οροθετήσεως θέλει επιφορτισθή να χαράξη επί του εδάφους τα εν τω άρθρω 2 εδ. 2 περιγραφόμενα σύνορα. Η επιτροπή αυτή θα αποτελέσθη εξ ενός αντιπροσώπου της Ελλάδος, ενός αντιπροσώπου της Τουρκίας και ενός Προέδρου εκλεγμένου υπ' αυτών μεταξύ των υπηκόων τρίτης Δυνάμεως.

Η Επιτροπή θέλει, κατά πάσας τας περιπτώσεις, καταβάλει προσπάθειαν όπως ακολουθή, όσον ένεστι ακριβέστερον, τους εν τη παρούση Συνθήκη ορισμούς, λαμβάνουσα υπ' όψιν κατά το δυνατόν τα διοικητικά όρια και τα τοπικά οικονομικά συμφέροντα.

Αι αποφάσεις της Επιτροπής θα λαμβάνωνται κατά πλειοψηφίαν και θα ώσιν υποχρεωτικάί διά τα ενδιαφερόμενα Μέρη.

Αι δαπάναι της Επιτροπής θα βαρύνωσιν εξ ίσου τα ενδιαφερόμενα Μέρη.

Άρθρον 6.

Όσον αφορά εις τα καθοριζόμενα υπό του ρου ποταμού και σύχι υπό των οχθών αυτού σύνορα, οι όροι "ρούς" ή "αύλας", ών γίνεται χρήσις εν τη παρούση Συνθήκη, σημαίνουσι δια μεν τους μη πλωτούς ποταμούς την μέσην γραμμήν αυτών ή του κυρίου αυτών βραχίονας, διά δε τους πλωτούς ποταμούς την μέσην γραμμήν της κυρίας αύλακος ναυσιπλοΐας. Εν ταύτοις, εναπόκειται εις την Επιτροπήν να καθορίση ειδικώτερον, εάν η συνοριακή γραμμή θα ακολουθήσθη, εις τας ενδεχομένας αυτής μετατοπίσεις, τον ούτω προσδιορισθέντα ρουν ή την αύλακα, ή εάν καθορισθή οριστικώς εκ της θέσεως του ρου ή της αύλακος κατά την έναρξιν της ισχύος της παρούσης Συνθήκης.

Εκτός αντιθέτων διατάξεων της παρούσης Συνθήκης, τα θαλάσσια όρια περιλαμβάνουσι τας νήσους και νησιδία τας κειμένας εις απόστασιν μικροτέραν των τριών μιλίων από της ακτής.

Άρθρον 7.

Τα ενδιαφερόμενα Κράτη υποχρεούνται να παρέχωσιν εις την οροθετικήν Επιτροπήν πάντα τα αναγκαία διά το έργον αυτής έγγραφα, ιδία δε επίσημα αντίγραφα των πρακτικών καθορισμού των σημερινών ή παλαιών συνόρων, πάντας τους υφισταμένους χάρτας μεγάλης κλίμακος, τα γεωδαιτικά διδόμενα, τα εκτελεσθέντα και μη δημοσιευθέντα σχεδιαγραφήματα, τας πληροφορίας περί των πλυμμηρών των μεθοριακών ποταμών. Οι χάρται, τα γεωδαιτικά διδόμενα, και τα σχεδιαγραφήματα, έστω και μη δημοσιευθέντα, τα ευρισκόμενα εις την κατοχήν των τουρκικών Αρχών, δέον να παραδοθώσιν εν Κωνσταντινουπόλει εις τον Πρόεδρον της Επιτροπής εντός της βραχυτέρας προθεσμίας από της έναρξεως της ισχύος της παρούσης Συνθήκης.

Τα ενδιαφερόμενα Κράτη υποχρεούνται, επί πλέον, να δώσωσι διαταγάς εις τας τοπικάς Αρχάς, όπως ανακοινώσιν εις την Επιτροπήν παν έγγραφον, ιδία σχέδια, κτηματολόγια και κτηματικά βιβλία, παρέχωσι δε, επί τη αιτήσει ταύτης, πάσαν πληροφορίαν περί της ιδιοκτησίας, των οικονομικών συνθηκών και λοιπάς χρησίμους πληροφορίας.

Άρθρον 8.

Τα ενδιαφερόμενα Κράτη υποχρεούνται να συντρέχωσι την οροθετικήν Επιτροπήν είτε απ' ευθείας, είτε διά μέσου των τοπικών Αρχών, εν πάντι τω αφορώντι εις την μετακίνησιν, την κατοικίαν, τους εργάτας, τα αναγκαία προς εκπλήρωσιν της αποστολής της υλικά (πασσάλους, ορόσημα).

Ειδικώς η Οθωμανική Κυβέρνησις αναλαμβάνει την υποχρέωσιν να παράσχη, εάν δεήσει, το τεχνικόν προσωπικόν, το ικανόν να βοηθήση την οροθετικήν Επιτροπήν εις την εκπλήρωσιν του έργου της.

Άρθρον 9.

Τα ενδιαφερόμενα Κράτη αναλαμβάνουσι την υποχρέωσιν να καθιστώσι σεβαστά τα τιθέμενα υπό της Επιτροπής τριγωνομετρικά σημεία, σήματα, πασσάλους ή ορόσημα.

Άρθρον 10.

Τα ορόσημα θέλουσι τεθή εις ορατήν απ' αλλήλων απόστασιν, θα ώσιν αριθμημένα, η δε τοποθεσία και αριθμός αυτών θα σημειώνται εν χαρτογραφικώ πινάκι.

Άρθρον 11.

Τα οριστικά πρωτόκολλα οροθετήσεως, οι επισυναπτόμενοι χάρται και έγγραφα θα γίνωσιν εις τρία πρωτότυπα, ων δύο θα διαβιβασθώσιν εις τας Κυβερνήσεις των ομόρων Κρατών, το δε τρίτον εις την Κυβέρνησιν της Γαλλικής Δημοκρατίας, ήτις θέλει επιδώσει επίσημα τούτων αντίγραφα εις τας υπογραψάσας την παρούσαν Συνθήκην Δυνάμεις.

Άρθρον 12.

Η ληφθείσα τη 13η Φεβρουαρίου 1914 υπό της Συνδιασκέψεως του Λονδίνου εις εκτέλεσιν των άρθρων 5 της Συνθήκης του Λονδίνου 17/30 Μαΐου 1913, και 15 της Συνθήκης των Αθηνών της 1/14 Νοεμβρίου 1913, η κοινοποιηθείσα εις την Ελληνικήν Κυβέρνησιν τη 13 Φεβρουαρίου 1914 και αφορώσα εις την κυριαρχίαν της Ελλάδος επί των νήσων της Ανατολικής Μεσογείου, εκτός της Ίμβρου, Τενέδου και των Λαγουσών νήσων (Μαυρουών), ιδία των νήσων Λήμνου, Σαμοθράκης, Μυτιλήνης, Χίου, Σάμου και Ικαρίας, επικυρούται, υπό την επιφύλαξιν των διατάξεων της παρούσης Συνθήκης των συναφών προς τας υπό την κυριαρχίαν της Ιταλίας διατελούσας νήσους, περί των διαλαμβάνει το άρθρον 15. Εκτός αντιθέτου διατάξεως της παρούσης Συνθήκης, αι νήσοι, αι κείμεναι εις μικροτέραν απόστασιν των τριών μιλλιών της ασιατικής ακτής, παραμένουσι υπό την τουρκικήν κυριαρχίαν.

Άρθρον 13.

Προς εξασφάλισιν της ειρήνης, η Ελληνική Κυβέρνησις υποχρεούται να τηρή εν ταις νήσοις Μυτιλήνη, Χίω, Σάμω και Ικαρία τα ακόλουθα μέτρα:

1. Αι ειρημέναι νήσοι δεν θα χρησιμοποιηθώσιν εις εγκατάστασιν ναυτικής βάσεως ή εις ανέγερσιν οχυρωματικού τινός έργου.
2. Θα απαγορευθή εις την ελληνικήν στρατιωτικήν αεροπλοΐαν να υπερίπταται του εδάφους της ακτής της Ανατολίας.
Αντιστοίχως, η Οθωμανική Κυβέρνησις θα απαγορεύση εις την στρατιωτικήν αεροπλοΐαν αυτής να υπερίπταται των ρηθεισών νήσων.
3. Αι ελληνικαί στρατιωτικάί δυνάμεις εν ταις ειρημέναις νήσοις θα περιορισθώσι εις τον συνήθη αριθμόν των διά την στρατιωτικήν υπηρεσίαν καλουμένων, ολίγινες δύνανται να εκγυμνάζωνται επί τόπου, ως και εις δύναμιν χωροφυλακής και αστυνομίας αναλόγων προς την εφ' ολοκλήρου του ελληνικού εδάφους υπάρχουσας τοιαύτην.

Άρθρον 14.

Αι νήσοι Ίμβρος και Τένεδος παραμένουσαι υπό την τουρκικήν κυριαρχίαν, θα απολαύωσιν ειδικής διοικητικής οργανώσεως, αποτελουμένης εκ τοπικών στοιχείων και παρεχούσης πάσαν εγγύησιν εις τον μη μουσουλμανικόν ιθαγενή πληθυσμόν δι' ό,τι αφορά εις την τοπικήν διοίκησιν και την προστασίαν των προσώπων και των περιουσιών. Η διατήρησις της τάξεως θα εξασφαλίζεται εν αύταις δι' αστυνομίας στρατολογουμένης μεταξύ του ιθαγενούς πληθυσμού, τη φροντιδι της ως άνω προβλεπομένης τοπικής διοικήσεως υπό τας διαταγάς της οποίας θα διατελή.

Αι συνομολογηθείσαι ή συνομολογηθησόμεναι μεταξύ Ελλάδος και Τουρκίας συμφωνίαι, αι αφορώσαι την ανταλλαγήν των ελληνικών και τουρκικών πληθυσμών, δεν θα εφαρμοσθώσιν εις τους κατοίκους των νήσων Ίμβρου και Τενέδου.

Άρθρον 15.

Η Τουρκία παραιτείται υπέρ της Ιταλίας παντός δικαιώματος και τίτλου επί των κάτωθι απαριθμουμένων νήσων, τουτέστι της Αστυπάλαιας, Ρόδου, Χάλκης, Καρπάθου, Κάσσου, Τήλου, Νισύρου, Καλύμνου, Λέρου, Πάτμου, Λειψούς, Σύμης και Κω, των κατεχομένων νυν υπό την Ιταλίαν και των νησίδων των εξ αυτών εξαρτωμένων, ως και της νήσου Καστελλορίζου.

Άρθρον 16.

Η Τουρκία δηλοί ότι παραιτείται παντός τίτλου και δικαιώματος πάσης φύσεως επί των εδαφών ή εν σχέσει προς τα εδάφη άτινα κείνται πέραν των προβλεπομένων υπό της παρούσης Συνθήκης ορίων, ως και επί των νήσων, εκτός εκείνων των η κυριαρχία έχει αναγνωρισθή αυτή διά της παρούσης Συνθήκης, της τύχης των εδαφών και των νήσων τούτων κανονισθείσης ή κανονισθησόμενης μεταξύ των ενδιαφερομένων.

Αι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν θίγουσι τας συνομολογηθείσας ή συνομολογηθησομένας ιδιαίτερας συμφωνίας μεταξύ της Τουρκίας και των ομόρων χωρών λόγω της γειτνιάσεως αυτών.

Άρθρον 17.

Η παραίτησις της Τουρκίας από παντός δικαιώματος και τίτλου αυτής επί της Αιγύπτου και επί του Σουδάν θεωρείται γενομένη από της 5ης Νοεμβρίου 1914.

Άρθρον 18.

Η Τουρκία απαλλάσσεται πάσης υποχρεώσεως αφορώσης εις τα Οθωμανικά δάνεια τα ηγγυημένα διά του αιγυπτιακού φόρου, ήτοι τα δάνεια του 1855, 1891 και 1894. Των διά την υπηρεσίαν των τριών τούτων δανείων γενομένων υπό της Αιγύπτου ετησίων καταβολών, αποτελουσών σήμερα μέρος της υπηρεσίας του Δημοσίου Αιγυπτιακού Χρέους, η Αίγυπτος απαλλάσσεται πάσης άλλης υποχρεώσεως προς το Δημόσιον Οθωμανικόν Χρέος.

Άρθρον 19.

Μεταγενέστεραι συμφωνίαι, συναφθησόμεναι υπό όρους καθοριστέους μεταξύ των ενδιαφερομένων Δυνάμεων, θα διακανονίσωσι τα προκύπτοντα ζητήματα εκ της αναγνωρίσεως του Αιγυπτιακού Κράτους, εφ' ου δεν εφαρμόζονται αι διατάξεις της παρούσης Συνθήκης, αι αφορώσαι τα αποσπασθέντα από της Τουρκίας εδάφη δυνάμει της Συνθήκης ταύτης.

Άρθρον 20.

Η Τουρκία δηλοί ότι αναγνωρίζει την προσάρτησιν της Κύπρου ανακηρυχθείσαν υπό Βρετανικής Κυβερνήσεως την 5ην Νοεμβρίου 1914.

Άρθρον 21.

Οι τούρκοι υπήκοοι, οι εγκατεστημένοι εν τη νήσω Κύπρω κατά την 5ην Νοεμβρίου 1914, θα αποκτήσωσιν, εφ' οίς όροις προβλέπει ο εγχώριος νόμος, την βρετανικὴν ιθαγένειαν, αποβάλλοντες ως εκ τούτου την τουρκικὴν. Θα δύνανται, εν τούτοις, επί δύο έτη από της ενάρξεως της ισχύος της παρούσης Συνθήκης, να ασκήσωσι δικαίωμα επιλογῆς υπέρ της τουρκικῆς ιθαγενείας, εν τοιαύτῃ περιπτώσει, δέον να εγκαταλείψωσι την Κύπρον εντός δώδεκα μηνών, αφ' ης ημέρας ασκήσωσι το δικαίωμα της επιλογῆς.

Ωσαύτως αποβάλλουσι την τουρκικὴν ιθαγένειαν, οι τούρκοι υπήκοοι, οι εγκατεστημένοι εν τη νήσω Κύπρω κατά την έναρξιν της ισχύος της παρούσης Συνθήκης, οίτινες κατά την εποχὴν αὐτὴν έχουσιν αποκτήσει ἢ πρόκειται αποκτήσωσι την βρετανικὴν ιθαγένειαν, συνεπεὶα αιτήσεως υποβληθείσης κατά τας διατάξεις της εγχωρίου νομοθεσίας.

Εννοεῖται ὅτι η Κυβέρνησις της Κύπρου θα δύναται να αρνηθῆ την βρετανικὴν ιθαγένειαν εις τους αποκτησά- ντας, άνευ της αδείας της τουρκικῆς Κυβερνήσεως, πάσαν άλλην ιθαγένειαν εκτός της τουρκικῆς.

Άρθρον 22.

Υπό την επιφύλαξιν των γενικῶν διατάξεων του άρθρου 27, η Τουρκία δηλοῖ ὅτι αναγνωρίζει την οριστικὴν κατάργησιν παντός δικαιώματος ἢ προνομίου πάσης φύσεως, ὡν απήλαυεν εν Λιβύῃ δυνάμει της Συνθήκης της Λωζάννης της 18ης Οκτωβρίου 1912 και των συναφῶν πράξεων.

2. ΕΙΔΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρον 23.

Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη αναγνωρίζουσι και διακηρύττουσι την αρχὴν της ελευθερίας διελεύσεως και πλου, διά θαλάσσης ἢ διά αέρος, εν καιρῷ ειρήνης ὡς και εν καιρῷ πολέμου, εντός των στενῶν του Ελλησποντιου, της Προποντιδος και του Βοσπόρου, ὡς προβλέπεται εν τη ειδικῇ Συμβάσει του καθεστώτος των Στενῶν τη συνομολογηθείση υπό σημερινὴν ημερομηνίαν. Η Σύμβασις αὐτὴ θα ἔχη το αὐτὸ κύρος και την αὐτὴν ισχύν έναντι των ὡδε συμβαλλομένων Υψηλῶν Μερῶν, ὡς εἴν περιείχετο εν τη παρούση Συνθήκη.

Άρθρον 24.

Η συνομολογηθείσα σήμερον ειδικὴ Σύμβασις περί του καθεστώτος της εν άρθρω 2 της παρούσης Συνθήκης περιγραφομένης μεθορίου, θα ἔχη το αὐτὸ κύρος και την αὐτὴν ισχύν έναντι των ὡδε συμβαλλομένων Υψηλῶν Μερῶν, ὡς εἴν περιείχετο εν τη παρούση Συνθήκη.

Άρθρον 25.

Η Τουρκία υποχρεούται να αναγνωρίση την πλήρη ισχύν των Συνθηκῶν ειρήνης και των προσθέτων Συμβάσεων, αἰτινες συνωμολογήθησαν υπό των λοιπῶν συμβαλλομένων Δυνάμεων μετά των Δυνάμεων, αἰτινες ἐπολέμησαν παρά το πλευρὸν της Τουρκίας, να αποδεχθῆ τας αποφάσεις αἰτινες ἐλήφθησαν ἢ θα ληφθῶσιν αναφορικῶς προς τα εδάφη της τέως Γερμανικῆς Αυτοκρατορίας, της Αυστρίας, της Ουγγαρίας και της Βουλγαρίας και να αναγνωρίση τα νέα Κράτη εντός των οὕτω καθορισθέντων συνόρων.

Άρθρον 26.

Η Τουρκία δηλοῖ από τούδε ὅτι αναγνωρίζει και αποδέχεται τα σύνορα της Γερμανίας, της Αυστρίας, της Βουλγαρίας, της Ελλάδος, της Ουγγαρίας, της Πολωνίας, της Ρουμανίας, του Σερβο-Κροατο-Σλοβενικῶν και του Τσεχοσλοβακικῶν Κράτους, ὡς ταῦτα καθορίζονται ἢ θέλουσι καθορισθῆ υπό των προβλεπομένων εν άρθρω 25 Συνθηκῶν ἢ υπό πάσης συμπληρωματικῆς συμβάσεως.

Άρθρον 27.

Ουδεμία πολιτική, νομοθετική ή διοικητική εξουσία ή δικαιοδοσία θέλει ασκηθή, δι' οιονδήποτε λόγον, υπό της Κυβερνήσεως ή των Αρχών της Τουρκίας εκτός του τουρκικού εδάφους επί των υπηκόων εδάφους διατελούντος υπό την κυριαρχίαν ή το προτεκτοράτον των λοιπών Δυνάμεων των υπογραφασών την παρούσαν Συνθήκην και επί υπηκόων εδάφους αποσπασθέντος της Τουρκίας.

Εννοείται ότι η πνευματική δικαιοδοσία των θρησκευτικών μουσουλμανικών Αρχών δεν θέλει ποσώς θιγή.

Άρθρον 28.

Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη δηλούσιν ότι αποδέχονται, έκαστον καθ' εαυτό, την πλήρη και υπό πάσαν έποψιν κατάργησιν των Δασμολογήσεων εν Τουρκία.

Άρθρον 29.

Οι μαροκινοί υπήκοοι γάλλοι και οι τυνήσιοι θα υπόκεινται κατά πάντα εν Τουρκία εις το αυτό καθεστώς εις ο και οι λοιποί υπήκοοι γάλλοι.

Οι υπήκοοι της Λιβύης θα υπόκεινται κατά πάντα εν Τουρκία εις το αυτό καθεστώς εις ο και οι λοιποί υπήκοοι ιταλοί.

Αι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν προδικάζουσι την ιθαγένειαν των εν Τουρκία εγκατεστημένων προσώπων των καταγομένων εκ της Τύνιδος, της Λιβύης και του Μαρόκου.

Αντιστοίχως, οι τούρκοι υπήκοοι θα απολαύουσιν εν ταις χώραις, ων οι κάτοικοι επωφελούνται των διατάξεων των εδαφίων 1 και 2, του αυτού καθεστώτος του οποίου απολαύουσιν εν Γαλλία και εν Ιταλία.

Το καθεστώς εις ο θα υπάγονται εν Τουρκία τα εκ των χωρών, ων οι κάτοικοι απολαύουσι των διατάξεων του εδαφίου 1, προερχόμενα εμπορεύματα ή τας εις τας χώρας ταύτας κατευθυνόμενα και, αντιστοίχως, το καθεστώς εις ο θα υπάγονται εν ταις ρηθείσας χώραις τα εκ της Τουρκίας προερχόμενα ή δι' αυτήν προοριζόμενα εμπορεύματα, θέλει καθορισθή εκ συμφώνου μεταξύ των Κυβερνήσεων Γαλλίας και Τουρκίας.

ΤΜΗΜΑ Β' ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ

Άρθρον 30.

Οι Τούρκοι υπήκοοι, οι εγκατεστημένοι εις τα εδάφη άτινα, δυνάμει των διατάξεων της παρούσης Συνθήκης, αποσπώνται της Τουρκίας, καθίστανται αυτοδικαίως και κατά τους όρους της εγχωρίου νομοθεσίας υπήκοοι του Κράτους εις ο το έδαφος μεταβιβάζεται.

Άρθρον 31.

Οι άγοντες ηλικίαν άνω των 18 ετών, οίτινες αποβάλλουσι την τουρκικήν ιθαγένειαν και αποκτώσιν αυτοδικαίως νέαν ιθαγένειαν δυνάμει του άρθρου 30, έχουσι δικαίωμα επιλογής υπέρ της τουρκικής ιθαγενείας επί δύο έτη από της ενάρξεως της ισχύος της παρούσης Συνθήκης.

Άρθρον 32.

Οι άγοντες ηλικίαν άνω των 18 ετών, οίτινες είναι εγκατεστημένοι εις έδαφος αποσπώμενον της Τουρκίας, συμφώνως προς την παρούσαν Συνθήκην και οίτινες διαφέρουσι φυλετικώς της πλειονότητος του πληθυσμού του ρηθέντος εδάφους, έχουσι δικαίωμα επί δύο έτη από της ενάρξεως της ισχύος της παρούσης Συνθήκης να ασκήσωσι επιλογήν υπέρ της ιθαγενείας ενός των Κρατών, ένθα η πλειονότης του πληθυσμού είναι της αυτής φυλής μετά του ατόμου του ασκούντος το δικαίωμα της επιλογής και υπό τον όρον της συγκαταθέσεως του Κράτους τούτου.

Άρθρον 33.

Οι ασκήσαντες το δικαίωμα της επιλογής, συμφώνως προς τας διατάξεις των άρθρων 31 και 32, οφείλουσιν, εντός των επομένων δώδεκα μηνών, να μεταφέρωσι την κατοικίαν των εις το Κράτος υπέρ ου ήσκησαν την επιλογήν. Είναι ελεύθεροι να διατηρήσωσι την ην κέκτηνται ακίνητον περιουσίαν εν τω εδάφει του Κράτους, ένθα είχαν την κατοικίαν των προ της παρ' αυτών γενομένης επιλογής. Δύνανται δε να αποκομίσωσι τα κινητά αυτών πάσης φύσεως, χωρίς να υποβληθώσιν ένεκα τούτου εις ουδέν εισαγωγικόν ή εξαγωγικόν τέλος ή δασμόν.

Άρθρον 34.

Υπό την επιφύλαξιν των συμφωνιών, αίτινες θα απέβαινον αναγκαίαι μεταξύ των Κυβερνήσεων των ασκουσών την εν ταις αποσπωμέναις της Τουρκίας χώραις εξουσίαν και των Κυβερνήσεων των χωρών ένθα είσιν εγκατεστημένοι, οι άγοντες ηλικίαν άνω των 18 ετών τούρκοι υπήκοοι, οι καταγόμενοι εξ εδάφους αποσπωμένου της Τουρκίας δυνάμει της παρούσης Συνθήκης και εγκατεστημένοι εις το εξωτερικόν κατά την έναρξιν της ισχύος αυτής, δύνανται να ασκήσωσιν επιλογήν υπέρ της επικρατούσης εν τη χώρα εξ ης κατάγονται ιθαγενείας, εάν συνδέωνται φυλετικώς μετά της πλειονότητος του πληθυσμού της χώρας ταύτης και εάν η ασκούσα την εξουσίαν Κυβέρνησις συναινέση εις τούτο. Το δικαίωμα τούτο της επιλογής δέον να ασκηθή εντός δύο ετών από της έναρξεως της ισχύος της παρούσης Συνθήκης.

Άρθρον 35.

Αι συμβαλλόμεναι Δυνάμεις αναλαμβάνουσι την υποχρέωσιν όπως ουδέν παρεμβάλλωσι πρόσκομμα εις την άσκησιν του δικαιώματος επιλογής του προβλεπομένου υπό της παρούσης Συνθήκης ή των συνομολογηθεισών Συνθηκών Ειρήνης μετά της Γερμανίας, Αυστρίας, Βουλγαρίας ή Ουγγαρίας, ή υπό Συνθήκης συνομολογηθείσης μεταξύ των συμβαλλομένων τούτων Δυνάμεων πλην της Τουρκίας, ή μιάς εξ αυτών και της Ρωσίας, ή μεταξύ αυτών τούτων των συμβαλλομένων Δυνάμεων και επιτρεπούσης εις τους ενδιαφερομένους την απόκτησιν πάσης άλλης προσιτής αυτοίς ιθαγενείας.

Άρθρον 36.

Αι σύζυγοι ακολουθήουσι την κατάστασιν των συζύγων αυτών και τα ηλικίας κάτω των 18 ετών τέκνα την των γονέων των διά παν ό,τι αφορά εις την εφαρμογήν των διατάξεων του παρόντος Τμήματος.

ΤΜΗΜΑ Γ΄ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΩΝ

Άρθρον 37.

Η Τουρκία αναλαμβάνει την υποχρέωσιν όπως αι εν τοις άρθροις 38-44 περιεχόμεναι διατάξεις αναγνωρισθώσιν ως θεμελιώδεις νόμοι, όπως ουδείς νόμος ή κανονισμός ή επίσημος τις πράξις διατελώσιν εν αντιφάσει ή εν αντιθέσει προς τας διατάξεις ταύτας και όπως ουδείς νόμος ή κανονισμός ή επίσημος τις πράξις κατισχύωσιν αυτών.

Άρθρον 38.

Η Τουρκική Κυβέρνησις αναλαμβάνει την υποχρέωσιν να παρέχη εις πάντας τους κατοίκους της Τουρκίας πλήρη και απόλυτον προστασίαν της ζωής και της ελευθερίας αυτών, αδιακρίτως γεννήσεως, εθνικότητας, γλώσσης, φυλής ή θρησκείας.

Πάντες οι κάτοικοι της Τουρκίας δικαιούνται να πρεσβεύωσιν ελευθέρως, δημοσία τε και κατ' ιδίαν, πάσαν πίστιν, θρησκείαν ή δοξασίαν ων η άσκησις δεν ήθελεν είναι ασυμβίβαστος προς την δημοσίαν τάξιν και τα χρηστά ήθη.

Αι μη μουσουλμανικαί μειονότητες θα απολαύωσιν πλήρως της ελευθερίας της κυκλοφορίας και μεταναστεύσεως,

υπό την επιφύλαξιν των εφαρμοζομένων, εφ' όλου ή μέρους του εδάφους, εις άπαντας τους τούρκους υπηκόους μέτρων, άτινα ήθελον τυχόν ληφθή υπό της Τουρκικής Κυβερνήσεως χάριν της εθνικής αμύνης και της τηρήσεως της δημοσίας τάξεως.

Άρθρον 39.

Οι ανήκοντες εις μη μουσουλμανικάς μειονότητας υπήκοοι Τούρκοι θα απολαύωσι των αυτών αστικών και πολιτικών δικαιωμάτων ων και οι μουσουλμάνοι.

Πάντες οι κάτοικοι της Τουρκίας, άνευ διακρίσεως θρησκειύματος, θα ώσιν ίσοι απέναντι του νόμου.

Η διαφορά θρησκείας, δοξασίας ή πίστεως δεν οφείλει να αποτελέση κώλυμα δι' ουδένα τούρκον υπήκοον ως προς την απόλαυσιν των αστικών και πολιτικών δικαιωμάτων και ιδία την παραδοχήν εις τας δημοσίας θέσεις, αξιώματα και τιμάς ή την εξάσκησην των διαφόρων επαγγελματών και βιομηχανιών.

Ουδείς περιορισμός θέλει επιβληθή κατά της ελευθέρας χρήσεως παρά παντός τούρκου υπηκόου οιασδήποτε γλώσσης, είτε εν ταις ιδιωτικαίς ή εμπορικαίς σχέσεσιν, είτε ως προς την θρησκείαν, τον τύπον και πάσης φύσεως δημοσιεύματα, είτε εν ταις δημοσίαις συναθροίσεσιν.

Παρά την ύπαρξιν της επισήμου γλώσσης, θα παρέχωνται αι προσήκουσαι ευκολίαι εις τους τούρκους υπηκόους, τους λαλούντας γλώσσαν άλλην ή την τουρκικήν, διά την προφορικήν χρήσιν της γλώσσης αυτών ενώπιον των δικαστηρίων.

Άρθρον 40.

Οι τούρκοι υπήκοοι, οι ανήκοντες εις μη μουσουλμανικάς μειονότητας, θα απολαύωσι νομικώς και πραγματικώς της αυτής προστασίας και των αυτών εγγυήσεων ων απολαύουσι και οι λοιποί τούρκοι υπήκοοι. Θα έχωσιν ιδίως ίσον δικαίωμα να συνιστώσι, διευθυνώσι και εποπτεύωσιν, ιδίαις δαπάναις, παντός είδους φιλανθρωπιστικά, θρησκευτικά ή κοινωφελή ιδρύματα, σχολεία και λοιπά εκπαιδευτήρια, μετά του δικαιώματος να ποιώνται ελευθέρως εν αυτοίς χρήσιν της γλώσσης των και να τελώσιν ελευθέρως τα της θρησκείας των.

Άρθρον 41.

Εν ταις πόλεσι και περιφερείαις, ένθα διαμένει σημαντική αναλογία υπηκόων μη μουσουλμάνων, η Τουρκική Κυβέρνησις θα παρέχη, ως προς την δημοσίαν εκπαιδευσιν, τας προσηκούσας ευκολίας προς εξασφάλισιν της εν τοις δημοτικοίς σχολείοις παροχής, εν τη ιδία αυτών γλώσση, της διδασκαλίας εις τα τέκνα των εν λόγω τούρκων υπηκόων. Η διάταξις αυτή δεν κωλύει την Τουρκικήν Κυβέρνησιν να καταστήση υποχρεωτικήν την διδασκαλίαν της τουρκικής γλώσσης εν τοις ειρημένοις σχολείοις.

Εν ταις πόλεσι και περιφερείαις ένθα υπάρχει σημαντική αναλογία τούρκων υπηκόων ανηκόντων εις μη μουσουλμανικάς μειονότητας, θέλει εξασφαλισθή εις τας μειονότητας ταύτας δικαία συμμετοχή εις την διάθεσιν των χρηματικών ποσών, άτινα τυχόν θα εχορηγούντο εκ του δημοσίου χρήματος υπό του προϋπολογισμού του Κράτους ή των δημοτικών και λοιπών προϋπολογισμών επί εκπαιδευτικώ ή φιλανθρωπικώ σκοπώ.

Τα ποσά ταύτα θα καταβάλλωνται εις τους αρμοδίους αντιπροσώπους των ενδιαφερομένων καθιδρυμάτων και οργανισμών.

Άρθρον 42.

Η Τουρκική Κυβέρνησις δέχεται να λάβη απέναντι των μη μουσουλμανικών μειονοτήτων, όσον αφορά την οικογενειακήν ή προσωπικήν αυτών κατάστασιν, πάντα τα κατάλληλα μέτρα, όπως τα ζητήματα ταύτα κανονίζονται συμφώνως προς τα έθιμα των μειονοτήτων τούτων.

Τα μέτρα ταύτα θέλουσιν επεξεργασθή ειδικαί επιτροπαί, αποτελουμένα εις ίσου αριθμού αντιπροσώπων της Τουρκικής Κυβερνήσεως και μίας εκάστης των ενδιαφερομένων μειονοτήτων. Εν περιπτώσει διαφωνίας, η Τουρκική Κυβέρνησις και το Συμβούλιον της Κοινωνίας των Εθνών θέλουσι διορίσει, από κοινού, επιδιαιτητήν εκλεγόμενον μεταξύ των ευρωπαϊών νομομαθών.

Η Τουρκική Κυβέρνησις υποχρεούται να παρέχη πάσαν προστασίαν εις τας εκκλησίας, συναγωγάς, νεκροταφεία και λοιπά θρησκευτικά καθιδρύματα των ειρημένων μειονοτήτων. Εις τα ευαγή καθιδρύματα ως και τα θρησκευ-

τικά και φιλανθρωπικά καταστήματα των αυτών μειονοτήτων, των ήδη ευρισκομένων εν Τουρκία, θα παρέχεται πάσα ευκολία και άδεια, η δε Τουρκική Κυβέρνησις, προκειμένου περί ιδρύσεως νέων θρησκευτικών και φιλανθρωπικών καθιδρυμάτων, ουδεμία θέλει αρνηθή εκ των αναγκαίων ευκολιών, αίτινες έχουσιν εξασφαλισθή εις τα λοιπά ιδιωτικά καθιδρύματα ομοίας φύσεως.

Άρθρον 43.

Οι εις τας μη μουσουλμανικάς μειονότητας ανήκοντες τούρκοι υπήκοοι δεν θα ώσιν υποχρεωμένοι να εκτελώσι πράξεις αποτελούσας παράβασις της πίστεως ή των θρησκευτικών των εθίμων, ούτε θα περιπέσωσιν εις ανικανότητα αρνούμενοι να παραστήσωσιν ενώπιον των δικαστηρίων ή να εκτελέσωσι νόμιμον τινά πράξιν κατά την ημέραν της εβδομαδιαίας των αναπαύσεως.

Ουχ ήτιον, η διάταξις αυτή δεν απαλλάσσει τους τούρκους τούτους υπηκόους των υποχρεώσεων, αίτινες επιβάλλονται εις πάντας τους λοιπούς τούρκους υπηκόους προς τήρησιν της δημοσίας τάξεως.

Άρθρον 44.

Η Τουρκία παραδέχεται όπως αι διατάξεις των προηγουμένων άρθρων του παρόντος Τμήματος, εφ' όσον αφορώσιν εις τους μη μουσουλμάνους υπηκόους της Τουρκίας, αποτελέσωσιν υποχρεώσεις διεθνούς συμφέροντος και τεθώσιν υπό την εγγύησιν της Κοινωνίας των Εθνών. Αι διατάξεις αύται δεν δύνανται να τροποποιηθώσιν άνευ της συγκαταθέσεως της πλειοψηφίας του Συμβουλίου της Κοινωνίας των Εθνών. Η Βρετανική Αυτοκρατορία, η Γαλλία, η Ιταλία και η Ιαπωνία υποχρεούνται διά της παρούσης Συνθήκης να μην αρνηθώσι την συγκατάθεσιν αυτών εις πάσαν τροποποίησιν των ειρημένων άρθρων, ην ήθελε κατά τους νομίμους τύπους αποφασίσει η πλειοψηφία του Συμβουλίου της Κοινωνίας των Εθνών.

Η Τουρκία δέχεται ως παν Μέλος του Συμβουλίου της Κοινωνίας των Εθνών να έχη το δικαίωμα να επισύρη την προσοχήν του Συμβουλίου επί πάσης παραβάσεως οιασδήποτε των υποχρεώσεων τούτων και όπως το Συμβούλιον δύναται να ενεργή καθ' οιοδήποτε τρόπον και παρέχη οιασδήποτε οδηγίας κρινομένης καταλλήλους και αποτελεσματικής εν τη περιστάσει.

Η Τουρκία δέχεται προς τούτοις όπως, εν περιπτώσει διχογνωμίας επί νομικών ή πραγματικών ζητημάτων αφορώντων τα άρθρα ταύτα, μεταξύ της Τουρκικής Κυβερνήσεως και μίας οιασδήποτε των λοιπών υπογραψάσων την παρούσαν Συνθήκην Δυνάμεων ή πάσης Δυνάμεως Μέλους του Συμβουλίου της Κοινωνίας των Εθνών, η τοιαύτη διχογνωμία θεωρήθη ως διεθνούς χαρακτήρος διαφορά κατά το γράμμα του άρθρου 14 του Συμφώνου της Κοινωνίας των Εθνών. Η Τουρκική Κυβέρνησις δέχεται όπως πάσα τοιούτου είδους διαφορά, επί τη αιτήσει του ετέρου των Μερών, παραπέμπηται εις το Διαρκές Δικαστήριον Διεθνούς Δικαιοσύνης. Η απόφασις του Διαρκούς Δικαστηρίου θα η ανέκκλητος, θα έχη δε την ισχύν και το κύρος αποφάσεως εκδοθείσης δυνάμει του άρθρου 13 του Συμφώνου.

Άρθρον 45.

Τα αναγνωρισθέντα διά των διατάξεων του παρόντος Τμήματος δικαιώματα εις τας εν Τουρκία μη μουσουλμανικάς μειονότητας, αναγνωρίζονται επίσης υπό της Ελλάδος εις τας εν τω εδάφει αυτής ευρισκομένας μουσουλμανικάς μειονότητας.

ΜΕΡΟΣ Β΄
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΙ ΟΡΟΙ
ΤΜΗΜΑ Α΄
ΔΗΜΟΣΙΟΝ ΟΘΩΜΑΝΙΚΟΝ ΧΡΕΟΣ

Άρθρον 46.

Το Δημόσιον Οθωμανικόν Χρέος, ως καθορίζεται εν τω συνημμένω τω παρόντι Τμήματι Πίνακι, θα κατανεμηθή, συμφώνως προς τους εν τω παρόντι Τμήματι όρους, μεταξύ της Τουρκίας, των Κρατών υπέρ των οποίων απεσπά-

σθησαν εδάφη εκ της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας συνεπεία των Βαλκανικών Πολέμων του 1912-1913, των Κρατών εις τα οποία παρεχωρήθησαν αι εν τοις άρθροις 12 και 15 της παρούσης Συνθήκης αναφερόμεναι νήσοι και το εν τω τελευταίω εδαφίω του παρόντος άρθρου εδάφους και τέλος των νεωστί δημιουργηθέντων Κρατών εν τοις ασιατικοίς εδάφεσι τοις αποσπώμενοις εκ της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας δυνάμει της παρούσης Συνθήκης. Άπαντα τα ως είρηται Κράτη θα συμμετάσχωσι προς τούτοις, υπό τους εν τω παρόντι Τμημάτι διαγραφόμενους όρους, των ετησίων υποχρεώσεων των αφορώντων εις την υπηρεσίαν του Δημοσίου Οθωμανικού Χρέους από των χρονολογιών των προβλεπομένων εν άρθρω 53.

Από των εν τω άρθρω 53 χρονολογιών, η Τουρκία επ' ουδενί λόγω δύναται να θεωρηθή υπεύθυνος διά τας μερίδας συμμετοχής δι' ων επιβαρύνθησαν τα λοιπά Κράτη.

Το εδαφος της Θράκης, όπερ κατά την 1ην Αυγούστου 1914 διετελεί υπό την οθωμανικήν κυριαρχίαν, ευρίσκεται δ' εκτός των εν τω άρθρω 2 της παρούσης Συνθήκης διαγραφόμενων ορίων της Τουρκίας, θα θεωρηθή, δι' ό,τι αφορά την κατανομήν του Δημοσίου Οθωμανικού Χρέους, ως αποσπασθέν εκ της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας δυνάμει της παρούσης Συνθήκης.

Άρθρον 47.

Εντός προθεσμίας τριών μηνών από της ενάρξεως της ισχύος της παρούσης Συνθήκης, το Συμβούλιον του Δημοσίου Οθωμανικού Χρέους οφείλει να καθορίση, επί τη οριζομένη εν τοις άρθροις 50 και 51, βάσει, το ποσόν των ετησίων χρεωλυτικών δόσεων των αναλογουσών εις τα εν Μέρει Α' του συνημμένου τω παρόντι Τμημάτι Πίνακος αναφερόμενα δάνεια και επιβαρυνουσών έκαστον των ενδιαφερομένων Κρατών, να φέρη δε εις γνώσιν των Κρατών τούτων το εν λόγω ποσόν.

Τα Κράτη ταύτα δικαιούνται ν' αποστείλωσιν εις Κωνσταντινούπολιν αντιπροσώπους, ίνα παρακολουθήσωσι τας επί τούτου εργασίας του Συμβουλίου του Δημοσίου Οθωμανικού Χρέους.

Το Συμβούλιον του Χρέους θα εκπληρώση τα καθήκοντα άτινα προβλέπονται υπό του άρθρου 134 της μετά της Βουλγαρίας Συνθήκης Ειρήνης της 27ης Νοεμβρίου 1919.

Πάσαι αι τυχόν αναφησόμεναι διαφοραί μεταξύ των ενδιαφερομένων Μερών, ως προς την εφαρμογήν των εν τω παρόντι άρθρω διατυπωμένων αρχών, θα παραπέμπωνται, εντός μηνός το βραδύτερον από της εν τω πρώτω εδαφίω προβλεπομένης κοινοποιήσεως, εις διαιτητήν, τον οποίον το Συμβούλιον της Κοινωνίας των Εθνών θέλει παρακληθή να διορίση και όστις οφείλει να αποφασίση εντός προθεσμίας τριών μηνών κατ' ανώτατον όριον. Αι αποδοχαί του διαιτητού θέλουσι καθορισθή υπό του Συμβουλίου της Κοινωνίας των Εθνών και επιβαρύνει μετά των λοιπών εξόδων της διαιτησίας τα ενδιαφερόμενα Μέρη. Αι αποφάσεις του διαιτητού θα ώσιν αμετάκλητοι. Η προσφυγή εις τον ειρημένον διαιτητήν δεν θα αναστέλλη την πληρωμήν των ετησίων χρεωλυτικών δόσεων.

Άρθρον 48.

Τα Κράτη, εκτός της Τουρκίας, μεταξύ των οποίων θέλει κατανεμηθή το Δημόσιον Οθωμανικόν Χρέος, ως τούτο καθορίζεται εν τω Μέρει Α' του Συνημμένου τω παρόντι Τμημάτι Πίνακος, οφείλουσιν, εντός προθεσμίας τριών μηνών από της γενησομένης κατά τας διατάξεις του άρθρου 47 κοινοποιήσεως του αναλογούντος ενί εκάστω τούτων μέρους εκ των τω ρηθέντι άρθρω προβλεπομένων ετησίων βαρών, να παράσχωσιν εις το Συμβούλιον του Χρέους ικανάς εγγυήσεις προς εξασφάλισιν της πληρωμής του μεριδίου αυτών. Εν η περιπτώση αι εγγυήσεις αύται δεν ήθελον δοθή εντός της ως άνω προθεσμίας, ή εν περιπτώσει διαφωνίας ως προς το κατάλληλον των δοθείσων εγγυήσεων, πάσα Κυβέρνησις υπογραψάσα την παρούσαν Συνθήκην δύναται να αναφέρηται εις το Συμβούλιον της Κοινωνίας των Εθνών.

Το Συμβούλιον της Κοινωνίας των Εθνών θα δύναται να αναθέτη εις τους διεθνείς οικονομικούς οργανισμούς, τους υφισταμένους εν ταις χώραις, εκτός της Τουρκίας, μεταξύ των οποίων κατανέμεται το χρέος, την είσπραξιν των προσόδων αίτινες εδόθησαν ως εγγυήσις. Αι αποφάσεις του Συμβουλίου της Κοινωνίας των Εθνών ώσιν αμετάκλητοι.

Άρθρον 49.

Εντός ενός μηνός, αφ' ης ημέρας ήθελε καθορισθή οριστικώς, συμφώνως προς τας διατάξεις του άρθρου 47, το ποσόν των ετησίων χρεωλυτικών δόσεων το αναλογούν εκάστω των ενδιαφερομένων Κρατών, θέλει συνέλθει εν

Παρισίους Επιτροπή όπως ορίση τον τρόπον της κατανομής του ονομαστικού κεφαλαίου του Δημοσίου Οθωμανικού Χρέους, ως τούτο καθορίζεται εν τω Μέρει Α' του συνημμένου τω παρόντι Τμήματι Πίνακος. Η κατανομή αυτή θέλει γίνει κατά την αυτήν αναλογίαν την εφαρμοσθείσαν επί της διανομής των ετησίων χρεωλυτικών δόσεων, λαμβανομένων υπ' όψει των όρων των συμβάσεων δανείων ως και των διατάξεων του παρόντος Τμήματος. Η εν τω 1^ω εδαφίω προβλεπομένη Επιτροπή θα απαρτίζεται εξ ενός αντιπροσώπου της Τουρκικής Κυβερνήσεως, ενός αντιπροσώπου του Συμβουλίου του Δημοσίου Οθωμανικού Χρέους, ενός αντιπροσώπου των Δανείων, εκτός του Ηνοποιημένου και των Τουρκικών Λαχειοφόρων Ομολογιών, ως και του αντιπροσώπου, ον εν έκαστον των ενδιαφερομένων Κρατών έχει το δικαίωμα να διορίση. Παν ζήτημα, εφ' ου η επιτροπή δεν ήθελε καταλήξει εις συμφωνίαν, θα παραπέμπηται εις τον υπό του άρθρου 47, εδάφιον 4, προβλεπόμενον διαιτητήν.

Εν η περίπτωση η Τουρκία ήθελεν αποφασίσει να εκδώση νέους τίτλους εκπροσωπούντας το αναλογούν αυτή μέρος, ο καταμερισμός του κεφαλαίου του Χρέους θα γίνη εν πρώτοις, όσον αφορά την Τουρκίαν, υπό συμβουλίου αποτελουμένου εκ του αντιπροσώπου της Τουρκικής Κυβερνήσεως, του αντιπροσώπου του Συμβουλίου του Δημοσίου Οθωμανικού Χρέους και του αντιπροσώπου των Δανείων, εκτός του Ηνοποιημένου και των Λαχειοφόρων Τουρκικών Ομολογιών. Οι νεωστί εκδοθέντες τίτλοι θα παραδίδονται εις την Επιτροπήν, ήτις θα μεριμνήση περί της παραδόσεως αυτών εις τους κατόχους, υπό όρους πιστοποιούντας την απαλλαγήν της Τουρκίας ως και το δικαίωμα των κατόχων έναντι των λοιπών Κρατών άτινα επιβαρύνονται διά μέρος του Δημοσίου Οθωμανικού Χρέους. Οι εκδοθέντες τίτλοι, οι εκπροσωπούντες το μερίδιον εκάστου Κράτους επί του Δημοσίου Οθωμανικού Χρέους, θα ώσιν απηλλαγμένοι εν ταις χώραις των Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών παντός δικαιώματος χαρτοσήμου ή λοιπών τελών, άτινα θα συνεπήγετο η ρηθείσα έκδοσις.

Η πληρωμή των επιβαρυνουσών έκαστον ενδιαφερόμενον Κράτος ετησίων χρεωλυτικών δόσεων δεν δύναται να αναβληθή συνεπεία των διατάξεων του παρόντος άρθρου των αφορωσών εις την κατανομήν του ονομαστικού κεφαλαίου.

Άρθρον 50.

Η κατανομή των εν τω άρθρω 47 προβλεπομένων βαρών ως και η του ονομαστικού κεφαλαίου του Δημοσίου Οθωμανικού Χρέους, περί ου το άρθρον 49, θέλουσι γίνει ως εξής:

1ον) Τα προ της 17ης Οκτωβρίου 1912 δάνεια και τα συναφή προς αυτά βάρη θέλουσι κατανεμηθή μεταξύ της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, ως αυτή υφίστατο κατόπιν των Βαλκανικών πολέμων του 1912-1913, των Βαλκανικών Κρατών υπέρ ων απεσπάσθη έδαφος εκ της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας συνεπεία των ρηθέντων πολέμων, και των Κρατών εις α παρεχωρήθησαν αι εν τοις άρθροις 12 και 15 της παρούσης Σύνηκης αναφερόμεναι νήσοι. Αι εδαφικαί μεταβολαί, αι επέλθουσαι εφ' ης ετέθησαν εν ισχύι αι τερματίσασαι τους πολέμους τούτους Συνθήκαι ή αι μεταγενέστεραι τοιαύται, θέλουσι ληφθή υπ' όψιν.

2ον) Το παραμένον εις βάρος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας μετά την πρώτην ταύτην διανομήν υπόλοιπον των δανείων και το υπόλοιπον των συναφών προς αυτά ετησίων χρεωλυτικών δόσεων, ηυξημένα διά των δανείων των συνομολογηθέντων υπό της ειρημένης Αυτοκρατορίας μεταξύ της 17ης Οκτωβρίου 1912 και της 1ης Νοεμβρίου 1914, ως και των συναφών προς ταύτα ετησίων χρεωλυτικών δόσεων, θα κατανεμηθώσι μεταξύ της Τουρκίας, των νεωστί εν Ασία δημιουργηθέντων Κρατών, υπέρ ων απεσπάσθη έδαφος εκ της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας δυνάμει της παρούσης Συνθήκης, και του Κράτους εις ο παρεχωρήθη το εν τω τελευταίω εδαφίω του άρθρου 46 της Συνθήκης ταύτης αναφερόμενον έδαφος.

Η κατανομή του κεφαλαίου θα γίνη δι' έκαστον δάνειον επί του ποσού του υφισταμένου κατά την έναρξιν της ισχύος της παρούσης Συνθήκης κεφαλαίου.

Άρθρον 51.

Το ποσόν του αναλογούντος εκάστω ενδιαφερομένω Κράτει μέρος εκ των ετησίων υποχρεώσεων του Δημοσίου Οθωμανικού Χρέους συνεπεία της εν τω άρθρω 50 προβλεπομένης κατανομής, θελεί καθορισθή ως εξής:

1ον) Όσον αφορά εις την προβλεπομένην εν τη 1η παραγράφω του άρθρου 50 κατανομήν, θέλει, εν πρώτοις, καθορισθή το μέρος το βαρύνον το σύνολον των τοις άρθροις 12 και 15 αναφερομένων νήσων και των εκ της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας αποσπασθέντων εδαφών συνεπεία των Βαλκανικών πολέμων. Το μέρος τούτο δέον να έχη, εν σχέσει προς το ολικόν ποσόν των διανεμητέων ετησίων χρεωλυτικών δόσεων συμφώνως προς τας διατάξεις του άρθρου 50, την αὐτήν αναλογίαν ην και ο μέσος όρος των ολικών προσόδων των προαναφερομένων νήσων και εδαφών, ομού λαμβανομένων, προς τον μέσον όρον των ολικών προσόδων της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας κατά τα οικονομικά έτη 1910-1911 και 1911-1912, συμπεριλαμβανομένου του προϊόντος των επιβληθέντων τω 1907 προσθέτων τελωνειακών δασμών.

Το οὕτω καθοριζόμενον ποσόν θέλει μετά ταῦτα κατανεμηθῆ μεταξύ των Κρατῶν εις α παρεχωρήθησαν τα εν τω προηγούμενω εδαφίω αναφερόμενα εδάφη, το δε μέρος, όπερ συνεπῶς θα επιβαρύνη εν έκάστον των Κρατῶν τούτων, δέον να έχη, ως προς το κατανεμηθέν μεταξύ αυτών ολικόν ποσόν, την αὐτήν αναλογίαν, οίαν έχει ο μέσος όρος των προσόδων του εις έκάστον Κράτος παραχωρηθέντος εδάφους προς τον μέσον όρον των ολικών προσόδων κατά τα οικονομικά έτη 1910-1911 και 1911-1912 του συνόλου των εδαφών, άτινα αποσπάσθησαν εκ της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας συνεπεία των Βαλκανικών πολέμων, και των εν τοις άρθροις 12 και 15 αναφερομένων νήσων. Εν τω υπολογισμῶ των εν τω παρόντι εδαφίω προβλεπομένων προσόδων δεν θα ληφθῶσιν υπ' όψιν αι εισπράξεις των τελωνείων.

2ον) Όσον αφορά τα αποσπώμενα εκ της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας εδάφη δυνάμει της παρούσης Συνθήκης, συμπεριλαμβανομένου και του εδάφους εις ο αφορά το τελευταίον εδάφιον του άρθρου 46, το ποσό του αναλογούντος εκάστῳ ενδιαφερομένῳ Κράτει μεριδίου, δέον να έχη, εν σχέσει προς το ολικόν ποσόν των ετησίων χρεωλυτικών δόσεων, των κατανεμητέων συγχρόνως ταις διατάξεσι της 2ας παραγράφου του άρθρου 50, την αὐτήν αναλογίαν, ην παρουσιάζει ο μέσος όρος των προσόδων του αποσπωμένου εδάφους προς τον μέσον όρον των ολικών προσόδων της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας κατά τα οικονομικά έτη 1910-1911 και 1911-1912 (συμπεριλαμβανομένου του προϊόντος των επιβληθέντων τω 1907 προσθέτων τελωνειακών δασμών), μειωμένων κατά το αναλογούν μέρος εις τα εν τη 1η παραγράφω αναφερόμενα εδάφη και τας νήσους.

Άρθρον 52.

Αι προβλεπομένα προκαταβολάι εν τῷ Μέρει Β' του συνημμένου τῷ παρόντι Τμήματι Πίνακος, θα κατανεμηθῶσι μεταξύ της Τουρκίας και εν τῷ άρθρῳ 46 αναφερομένων Κρατῶν, υπό τους εξής όρους:

1ον) Όσον αφορά εις τας προβλεπομένας εν τῷ πινάκι προκαταβολάς, αίτινες υφίσταντο κατά την 17ην Οκτωβρίου 1912, το ποσόν του μη καταβληθέντος κεφαλαίου, αν υπάρχει τοιοῦτον, κατά την έναρξιν της ισχύος της παρούσης Συνθήκης, ως και οι λήξαντες τόκοι από των εν τῷ πρώτῳ εδαφίῳ του άρθρου 53 αναφερομένων προθεσμιῶν και αι γενόμεναι πληρωμαί από των προθεσμιῶν τούτων, θα κατανεμηθῶσι συμφώνως προς τας διατάξεις της 1ης παραγράφου του άρθρου 50 και της 1ης παραγράφου του άρθρου 51.

2ον) Όσον αφορά τα αναλογούντα εις την Οθωμανικήν Αυτοκρατορίαν ποσά, συνέπεια της πρώτης ταύτης κατανομῆς, και τας προβλεπομένας εν τῷ πινάκι προκαταβολάς, αίτινες συνήφθησαν υπό της ειρημένης Αυτοκρατορίας μεταξύ της 17ης Οκτωβρίου 1912 και της 1ης Νοεμβρίου 1914, το ποσόν του μη καταβληθέντος κεφαλαίου, εάν τυχόν υπάρχει κατά την έναρξιν της ισχύος της παρούσης Συνθήκης, ως και οι λήξαντες από της 1ης Μαρτίου 1920 τόκοι και αι γενόμεναι από της προθεσμίας ταύτης πληρωμαί, θα κατανεμηθῶσι συμφώνως προς τας διατάξεις της 2ας παραγράφου του άρθρου 50 και της 2ας παραγράφου του άρθρου 51.

Το Συμβούλιον του Δημοσίου Οθωμανικού Χρέους οφείλει, εντός τριῶν μηνῶν από της ενάρξεως της ισχύος της παρούσης Συνθήκης, να καθορίσῃ το εκάστῳ των ενδιαφερομένων Κρατῶν αναλογούν μέρος εκ των ως εἴρηται προκαταβολῶν και να φέρῃ εις γνώσιν αυτών το ποσόν τούτο.

Τα ποσά, δι' ὧν επιβαρύνθησαν τα λοιπά εκτός της Τουρκίας Κράτη, θα καταβάλλωνται υπ' αυτών εις το Συμβούλιον του Χρέους και θα πληρώνωνται υπό του τελευταίου τούτου εις τους πιστωτάς ἢ θα φέρωνται υπ' αυτού εις πίστωσιν της Τουρκικής Κυβερνήσεως μέχρι του ποσού των γενομένων πληρωμῶν υπό της Τουρκίας είτε λόγω τόκων, είτε λόγω καταβολῶν διά λογαριασμόν των ειρημένων Κρατῶν.

Αι εν τῷ προηγούμενω εδαφίῳ προβλεπόμεναι καταβολάι θα γίνωνται διά πέντε ἴσων ετησίων δόσεων από της ενάρξεως της ισχύος της παρούσης Συνθήκης. Το μέρος των πληρωμῶν τούτων, όπερ δέον να καταβληθῆ εις τους

πιστωτάς της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, θα φέρη τους εν τοις συμβολαίοις των προκαταβολών συνομολογηθέντας τόκους. Το αναλογούν εις το Τουρκικόν Κράτος μέρος θα καταβληθή ατόκως.

Άρθρον 53.

Αι ετήσiai χρεωλυτικάί δόσεις των δανείων του Δημοσίου Οθωμανικού Χρέους, ως τούτο καθορίζεται εν τω Μέρει Α' του συνημμένου τω παρόντι Τμήματι Πίνακος, οι οφειλόμενοι υπό των Κρατών, υπέρ των απεσπασθη έδαφος εκ της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας συνεπεία των Βαλκανικών πολέμων, θα ώσιν απαιτήται από της ενάρξεως της ισχύος των Συνθηκών δυνάμει των οποίων μετεβιβάσθησαν τα εδάφη ταύτα εις τα ειρημένα Κράτη. Όσον αφορά εις τας εν τω άρθρω 12 αναφερομένας νήσους, το χρεωλύσιον θα η απαιτήτον από της 1/14ης Νοεμβρίου 1913, όσον δ' αφορά τας εν τω άρθρω 15 νήσους από της 17ης Οκτωβρίου 1912.

Αι οφειλόμεναι χρεωλυτικάί δόσεις υπό των νεωστί δημιουργηθέντων Κρατών εν τοις αποσπωμένοις της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας εδάφεσι δυνάμει της παρούσης Συνθήκης και υπό του Κράτους εις ο παρεχωρήθη το εν τω τελευταίω εδαφίω του άρθρου 46 εδάφους, θα ώσιν απαιτηταί από της 1ης Μαρτίου 1920.

Άρθρον 54.

Τα εν τω Μέρει Α' του συνημμένου τω παρόντι Τμήματι Πίνακος απαριθμούμενα έντοκα γραμμάτια του 1911, 1912 και 1913, θέλουσι πληρωθή μετά των συμφωνηθέντων τόκων, εντός δέκα ετών από των εν τοις συμβολαίοις οριζομένων προς πληρωμήν προθεσμιών.

Άρθρον 55.

Τα εν τω άρθρω 46 αναγραφόμενα Κράτη, συμπεριλαμβανομένης και της Τουρκίας, θα καταβάλωσιν εις το Συμβούλιον του Δημοσίου Οθωμανικού Χρέους τας ετήσias χρεωλυτικάς δόσεις αίτινες αφορώσιν εις το Δημόσιον Οθωμανικόν Χρέος, ως τούτο καθορίζεται εν τω συνημμένω τω παρόντι Τμήματι Πινάκι, και αι οποίαι, επιβαρύνουσαι αυτά και καταστάσαι απαιτηταί από των εν τω άρθρω 53 προβλεπομένων χρονολογιών, καθυστερούνται. Η πληρωμή αύτη θέλει γίνει ατόκως δι' είκοσιν ετησίων ίσων δόσεων από της ενάρξεως της ισχύος της παρούσης Συνθήκης.

Το ποσόν των ετησίων χρεωλυτικών δόσεων των καταβαλλομένων υπό των λοιπών, πλην της Τουρκίας Κρατών εις το Συμβούλιον του Χρέους, θα φέρηται υπό του Συμβουλίου τούτου, μέχρι συμπληρώσεως των υπό της Τουρκίας καταβληθέντων ποσών δια λογαριασμόν των ειρημένων Κρατών, εις μείωσιν των καθυστερουμένων ποσών άτινα ήθελεν ακόμη οφείλει η Τουρκία.

Άρθρον 56.

Το Διοικητικόν Συμβούλιον του Δημοσίου Οθωμανικού Χρέους δεν θα περιλάβη πλέον αντιπροσώπους των γερμανών, αυστριακών και ούγγρων κατόχων.

Άρθρον 57.

Επί του εδάφους των Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών, αι προθεσμίαι προσαγωγής των τοκομεριδίων των δανείων και των προκαταβολών του Δημοσίου Οθωμανικού Χρέους και των οθωμανικών δανείων του 1855, 1891 και 1894 των ηγγυημένων διά του φόρου της Αιγύπτου και αι προθεσμίαι προσαγωγής των κληρωθέντων τίτλων των ειρημένων δανείων προς εξόφλησιν, θα θεωρηθώσιν ως ανασταλείσαι από της 29ης Οκτωβρίου 1914 μέχρι της λήξεως τριών μηνών από της ενάρξεως της ισχύος της παρούσης Συνθήκης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1ον ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ Α΄
ΠΙΝΑΞ ΤΟΥ ΠΡΟ ΤΗΣ 1ης ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1914 ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΟΘΩΜΑΝΙΚΟΥ ΧΡΕΟΥΣ
ΜΕΡΟΣ Α΄

Δάνειον 1	Χρονολογία Συμβάσεως 2	Τόκος τοίς % 3	Χρόνος Αποσβέσεως 4	Εκδότης Τράπεζα 5
Δάνειον Ηνοποιημένον Τουρκικαί Λαχειοφόροι Ομολογίαι Οσμανιέ	1-14/9/1903 – 8-21/6/1906 5/1/1870 18-30/4/1890	4 – 4	– – 1931	Οθωμαν. Αυτοκρατορική Τράπεζα
Προτεραιότης Τουμβεκίου	26/4 – 8/5/1893	4	1954	Οθωμαν. Αυτοκρατορική Τράπεζα
40.000.000 φρ. Ανατολικών Σιδηροδρόμων	1-13/3/1894	4	1957	Γερμανική Τράπεζα και η ομάς αυτής, συμπεριλαμ- βανομένης της Διεθνούς Τραπεζής και 2 Γαλλικών Τραπεζών
5% 1896	29/2 – 12/3/1896	5	1946	Οθωμαν. Αυτοκρατορική Τράπεζα
Τελωνεία 1902	17-29/5/1886 – 28/9-11/10/	4	1958	Οθωμαν. Αυτοκρατορική Τράπεζα
4% 1903, Αλιεΐας	3/10/1888 – 21/2-6/3/1903	4	1958	Γερμανική Τράπεζα
Βαγδάτης, 1η Σειρά	20/2 – 5/3/1903	4	2001	Γερμανική Τράπεζα
4% 1904	4-17/9/1903	4	1960	Οθωμαν. Αυτοκρατορική Τράπεζα
4% 1901-1905	21/11 – 4/12/1901 – 6/11/ 1903 – 25/4-8/5/1905	4	1961	Οθωμαν. Αυτοκρατορική Τράπεζα
Τεζχιζάτ – Ασκεριέ	4-17/4/1905	4	1961	Γερμανική Τράπεζα
Βαγδάτης, 2α Σειρά	20/5 – 2/6/1908	4	2006	Γερμανική Τράπεζα
Βαγδάτης, 3η Σειρά	20/5 – 2/6/1908	4	2010	Γερμανική Τράπεζα
4% 1908	6-19/9/1908	4	1965	Οθωμαν. Αυτοκρατορική Τράπεζα
4% 1909	30/9 – 13/10/1909	4	1950	Οθωμαν. Αυτοκρατορική Τράπεζα
Σόμα – Πανόρμου	20/11 – 3/12/1910	4	1992	Οθωμαν. Αυτοκρατορική Τράπεζα
Χοδείδας – Σαναά	24/2 – 9/3/1911	4	2006	Γαλλική Τράπεζα
Τελωνεία 1911	27/10 – 9/11/1910	4	1952	Γερμανική Τράπεζα και η Ομάς αυτής
Άρδευσις Πεδιάδος Ικονίου Λιμενικά έργα, Ναυπηγεία και Ναυτικά εγκαταστάσεις	5-18/11/1913 9/11 – 2/12/1913 13-26/4/1914	– 5,50 5	1932 1943 (1962)	Οθωμαν. Αυτοκρατορική Τράπεζα
Προκαταβολή Μονοπωλίου Καπνών	4/8/1913	–	–	
Έντοκα Γραμμάτια 5% 1911 (αγορά πολεμικών οσκαφών)	13/7/1911	5	1916(*)	Εθνική Τράπεζα της Τουρκίας
Έντοκα Γραμμάτια, Οθωμα- νική Αυτοκρατορική Τράπεζα 1912	8-21/11/1912	6	1915(*)	Οθωμαν. Αυτοκρατορική Τράπεζα
Έντοκα Γραμμάτια 1913, συμπεριλαμβανομένων και των απ' ευθείας εκδοθέντων γραμμάτων	19/1 – 1/2/1913	5	1918(*)	PERIER και Σια.

(*) Ίδε άρθρον 54.

ΜΕΡΟΣ Β΄

Προκαταβολαί	Χρονολογία Συμβάσεως	Τόκος τοις %	Αρχικόν Ονομ. Κεφάλαιον Λίραι Τουρκίας
Εταιρεία Βαγδάτης	3/16 Ιουνίου 1908	7	300,000
Διεύθυνσις Φάρων	5/18 Αυγούστου 1904	8	55,000
" "	5/18 Ιουλίου 1907	7	300,000
Εταιρεία του Καλωδίου Κωνσταντζής	27/9 Οκτωβρίου 1904	4	17,335
Εταιρεία της Σήραγγας	—	—	3,000
Ταμείον Ορφανών	Χρονολογίαί, διάφοροι	—	153,147
Γερμανική Τράπεζα	13/26 Αυγούστου 1912	5,5	33,000
Διεύθυνσις Φάρων	3/16 Απριλίου 1913	7	500,000
Εταιρεία Σιδηροδρόμου Ανατολίας	23/5 Μαρτίου 1914	6	200,000

**ΤΜΗΜΑ Β΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ***Άρθρον 58.*

Η Τουρκία αφ' ενός, και αι λοιπαί συμβαλλόμεναι Δυνάμεις (εξαιρέσει της Ελλάδος), παραιτούνται αμοιβαίως πάσης χρηματικής απαιτήσεως διά τας απώλειας ή ζημίας ας η Τουρκία και αι ειρημέναι Δυνάμεις ως και οι υπήκοοι αυτών (συμπεριλαμβανομένων των νομικών προσώπων) υπέστησαν κατά την από 1ης Αυγούστου 1914 μέχρι της ενάρξεως της ισχύος της παρούσης Συνθήκης περίοδον, είτε συνεπεία πολεμικών πράξεων, είτε εκ μέτρων επιτάξεως, μεσεγγυήσεως, διαθέσεως ή δημεύσεως.

Ουχ ήττον, η προηγουμένη διάταξις δεν θίγει τας διατάξεις του Μέρους Γ' (Οικονομικοί Όροι) της παρούσης Συνθήκης.

Η Τουρκία παραιτείται υπέρ των λοιπών Δυνάμεων (εξαιρέσει της Ελλάδος) παντός δικαιώματος επί των εις χρυσόν ποσών, άτινα μεταβιβάσθησαν υπό της Γερμανίας και της Αυστρίας δυνάμει του άρθρου 259 εδ. 1 της Συνθήκης Ειρήνης της 28ης Ιουνίου 1919 μετά της Γερμανίας και του άρθρου 210 εδ. 1 της Συνθήκης Ειρήνης της 10ης Σεπτεμβρίου 1919 μετά της Αυστρίας.

Ακυρούνται πάσαι αι υποχρεώσεις πληρωμής, δι' ων έχει επιβαρυνθή το Διοικητικόν Συμβούλιον του Δημοσίου Οθωμανικού Χρέους είτε δυνάμει της Συμβάσεως της 20ης Ιουνίου 1331 (3 Ιουλίου 1915) της αφορώσης εις το τουρκικόν χαρτονόμισμα της πρώτης εκδόσεως, είτε δυνάμει του επί των χαρτονομισμάτων τούτων οπισθογράφου κειμένου.

Η Τουρκία αποδέχεται επίσης να μη ζητήσει παρά της Βρεττανικής Κυβερνήσεως ή παρά των υπηκόων αυτής την απόδοσιν των πληρωθέντων ποσών διά τα πολεμικά σκάφη, άτινα παρηγγέλθησαν εν Αγγλία υπό της Οθωμανικής Κυβερνήσεως και επετάχθησαν υπό της Βρεττανικής Κυβερνήσεως κατά το 1914, παραιτουμένη πάσης εκ του λόγου τούτου απαιτήσεως.

Άρθρον 59.

Η Ελλάς αναγνωρίζει την υποχρέωσιν αυτής όπως επανορθώσει τας προξενηθείσας εν Ανατολία ζημίας εκ πράξεων του ελληνικού στρατού ή της ελληνικής διοικήσεως αντιθέτων προς τους νόμους του πολέμου.

Εξ άλλου η Τουρκία, λαμβάνουσα υπ' όψιν την οικονομικήν κατάστασιν της Ελλάδος, ως αύτη προκύπτει εκ της παραστάσεως του πολέμου και των συνεπειών αυτού, παραιτείται οριστικώς πάσης απαιτήσεως κατά της Ελληνικής Κυβερνήσεως περί επανορθώσεων.

Άρθρον 60.

Τα Κράτη, υπέρ ων απεσπάσθη ή αποσπάται έδαφος εκ της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, είτε συνεπεία των Βαλκανικών πολέμων, είτε δυνάμει της παρούσης Συνθήκης, θα αποκτήσωσιν άνευ ανταλλάγματος πάσαν ιδιοκτησίαν της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας κειμένην εν τω εδάφει τούτω.

Εννοείται ότι αι δυνάμει των Αυτοκρατορικών διαταγμάτων της 26ης Αυγούστου 1324 (8 Σεπτεμβρίου 1908) και 20ης Απριλίου 1325 (2 Μαΐου 1909) μεταβιβασθείσαι εκ του Αυτοκρατορικού Ταμείου εις το Κράτος ιδιοκτησάι, ως και αι κατά την 30ην Οκτωβρίου 1918 διατελούσαι υπό την διαχείρισιν του Αυτοκρατορικού Ταμείου επ' ωφελεία δημοσίας υπηρεσίας, περιλαμβάνονται μεταξύ των εν τω προηγουμένω εδαφίω αναφερομένων ιδιοκτησιών, των ειρημένων Κρατών υποκαθισταμένων εις την Οθωμανικήν Κυβέρνησιν όσον αφορά τας ιδιοκτησίας ταύτας και υποχρεουμένων να σεβασθώσι τα επ' αυτών συνεστημένα Βακούφια.

Η αναφεύσα διαφορά μεταξύ της Ελληνικής Κυβερνήσεως και της Τουρκίας ως προς τας ιδιοκτησίας τας μεταβιβασθείσας εκ του Αυτοκρατορικού Ταμείου εις το Κράτος και κειμένας εντός των περιελθόντων εις την Ελλάδα εδαφών της πρώην Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, είτε συνεπεία των Βαλκανικών πολέμων, είτε μεταγενεστέρως, θα υποβληθή, επί τη βάσει συνομολογηθησομένου συνυποσχετικού, εις Διαιτητικόν Δικαστήριον εν Χάγη, συμφώνως προς το συνημμένον τη Συνθήκη των Αθηνών της 1/14ης Νοεμβρίου 1913, υπ' αριθμ. 2, ειδικόν Πρωτόκολλον.

Αι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν θέλουσι μεταβάλει την νομικήν φύσιν των επ' ονόματι του Αυτοκρατορικού Ταμείου εγγεγραμμένων και υπό την διαχείρισιν αυτού διατελεσασών ιδιοκτησιών, των μη αναφερομένων εν τοις εδαφίοις 2 και 3 του παρόντος άρθρου.

Άρθρον 61.

Οι δικαιούχοι πολιτικών και στρατιωτικών συντάξεων, οίτινες εγένοντο δυνάμει της παρούσης Συνθήκης υπήκοοι άλλου τινός Κράτους, εκτός της Τουρκίας, ουδεμίαν θα δύνανται να ασκήσωσι, λόγω των συντάξεων τούτων, απαιτήσιν κατά της Τουρκικής Κυβερνήσεως.

Άρθρον 62.

Η Τουρκία αναγνωρίζει την μεταβίβασιν πασών των πιστώσεων, ας έχουσιν εναντίον αυτής η Γερμανία, η Αυστρία, η Βουλγαρία και η Ουγγαρία συμφώνως προς το άρθρον 261 της εν Βερσαλλίαις συνομολογηθείσης τη 28η Ιουνίου 1919 Συνθήκης Ειρήνης της 10ης Σεπτεμβρίου 1919 μετά της Αυστρίας, της 27ης Νοεμβρίου μετά της Βουλγαρίας και της 4ης Ιουνίου 1920 μετά της Ουγγαρίας.

Αι λοιπαί συμβαλλόμεναι Δυνάμεις συμφωνούσιν όπως απαλλάξωσι την Τουρκίαν των επιβαρυνόντων ταύτην, εκ του λόγου τούτου, χρεών.

Αι πιστώσεις ας η Τουρκία έχει εναντίον της Γερμανίας, της Αυστρίας, της Βουλγαρίας και της Ουγγαρίας μεταβιβάζονται ωσαύτως εις τα ειρημένας συμβαλλομένας Δυνάμεις.

Άρθρον 63.

Η Τουρκική Κυβέρνηση, εκ συμφώνου μετά των λοιπών συμβαλλομένων Δυνάμεων, δηλοί ότι απαλλάσσει την Γερμανικήν Κυβέρνησιν της αναληφθείσης υπ' αυτής διαρκούντος του πολέμου υποχρεώσεως, όπως αποδέχεται γραμμάτια εκδομένα υπό της Τουρκικής Κυβερνήσεως, επ' ωρισμένη τιμή συναλλάγματος, προς πληρωμήν εξαχθησομένων εκ Γερμανίας εις Τουρκίαν εμπορευμάτων μετά τον πόλεμον.

ΜΕΡΟΣ Γ' ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

Άρθρον 64.

Εν τω παρόντι Μέρει, η έκφρασις "Σύμμαχοι Δυνάμεις" δηλοί τας συμβαλλομένας Δυνάμεις, εκτός της Τουρκίας, ο όρος "Σύμμαχοι υπήκοοι" περιλαμβάνει τα φυσικά πρόσωπα, τας εταιρείας, τους συνεταιρισμούς και τα ιδρύματα τα υπαγόμενα εις τας συμβαλλομένας Δυνάμεις, εκτός της Τουρκίας, ή εις Κράτη ή εδαφος διατελούν υπό το προτεκτοράτον μιας των ειρημένων Δυνάμεων.

Των διατάξεων του παρόντος Μέρους, των αφορωσών εις τους "Συμμάχους υπηκόους", θα επωφελούνται τα πρόσωπα, άτινα, μη όντα υπήκοοι των Συμμάχων Δυνάμεων, υπήχθησαν υπό των Οθωμανικών Αρχών, λόγω της προστασίας εις πράγματι απήλαυσον εκ μέρους των ειρημένων Δυνάμεων, εις το αυτό καθεστώς, εις ο και οι Σύμμαχοι υπήκοοι, και υπέστησαν ως εκ τούτου ζημίας.

ΤΜΗΜΑ Α΄ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΙ, ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑ

Άρθρον 65.

Αι περιουσίαι, τα δικαιώματα και συμφέροντα, τα υφιστάμενα εισέτι και δυνάμενα να εξακριβωθώσιν επί των εδαφών άτινα παραμένουσι τουρκικά κατά την έναρξιν της ισχύος της παρούσης Συνθήκης, ανήκοντα δε εις πρόσωπα άτινα ήσαν Σύμμαχοι υπήκοοι κατά την 29ην Οκτωβρίου 1914, θέλουσιν αμέσως αποδοθή εις τους δικαιούχους, εν η ευρίσκονται καταστάσει.

Αντιστοίχως, αι εις τούρκους υπηκόους ανήκουσαι περιουσίαι, δικαιώματα και συμφέροντα, αι εισέτι υφιστάμεναι και δυνάμεναι να εξακριβωθώσιν επί των εδαφών των διατελούντων υπό την κυριαρχίαν η το προτεκτοράτον των Συμμάχων Δυνάμεων κατά την 29ην Οκτωβρίου 1914, η επί των αποσπασθέντων της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας εδαφών συνεπεία των Βαλκανικών πολέμων και υπαγομένων σήμεραν υπό την κυριαρχίαν των ειρημένων Δυνάμεων, θέλουσι αμέσως αποδοθή εις τους δικαιούχους εις ην κατάστασιν ευρίσκονται. Το αυτό θέλει εφαρμοσθή ως προς τας περιουσίας, δικαιώματα και συμφέροντα τας ανηκούσας εις τούρκους υπηκόους εκ των αποσπασθέντων εκ της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας εδαφών δυνάμει της παρούσης Συνθήκης, και αίτινες τυχόν απετέλεσαν αντικείμενον εκκαθαρίσεως ή οιουδήποτε άλλου εξαιρετικού μέτρου εκ μέρους των Αρχών των Συμμάχων Δυνάμεων.

Αι επί εδάφους αποσπωμένου της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας δυνάμει της παρούσης Συνθήκης κείμεναι περιουσίαι, δικαιώματα και συμφέροντα αίτινες, γενόμεναι αντικείμενον εξαιρετικού τινός πολεμικού μέτρου εκ μέρους της Οθωμανικής Κυβερνήσεως, ευρίσκονται ήδη εις χείρας της συμβαλλομένης Δυνάμεως της ασκούσης εξουσίαν επί του εδάφους τούτου και δύναται να εξακριβωθώσι, θέλουσι αποδοθή εις τον νόμιμον αυτών κύριον, εις ην κατάστασιν ευρίσκονται. Το αυτό θέλει εφαρμοσθή ως προς τα ακίνητα, άτινα έχουσι τυχόν εκκαθαρισθεί υπό της συμβαλλομένης Δυνάμεως της ασκούσης εξουσίαν επί του εδάφους τούτου. Πάσα άλλη διεκδίκησις μεταξύ ιδιωτών θα υποβάληται εις τα αρμόδια τοπικά δικαστήρια.

Πάσα διαφορά σχετική προς την ταυτότητα ή την απόδοσιν των αιτουμένων περιουσιών θα υποβάληται εις το προβλεπόμενον υπό του Τμήματος Ε΄ του παρόντος Μέρους Μικτών Διαιτητικών Δικαστηρίων.

Άρθρον 66.

Προς εκτέλεσιν των διατάξεων του άρθρου 65, εδάφια 1 και 2, τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη θα αποκαταστήσωσι, διά της ταχύτερας διαδικασίας, τους δικαιούχους εις τας περιουσίας, δικαιώματα και συμφέροντα αυτών, ελευθέρως των βαρών ή δουλειών, αίτινες τυχόν επεβλήθησαν επί τούτων άνευ της συγκαταθέσεως των ειρημένων δικαιούχων. Η Κυβέρνησις της ενεργούσης την απόδοσιν Δυνάμεως θα μεριμνήσῃ περί της αποζημιώσεως των τρίτων, οίτινες τυχόν απέκτησαν αμέσως ή εμμέσως δικαιώματα έναντι της ειρημένης Κυβερνήσεως και ους θα εζημιού η απόδοσις αυτή. Αι δυνάμεναι να αναφυώσι διαφοραί ως προς την εν λόγω αποζημίωσιν θα υπάγωνται εις την αρμοδιότητα των δικαστηρίων του κοινού δικαίου.

Εν πάση άλλη περιπτώσει, απόκειται εις τους ζημιωμένους τρίτους να στραφώσι κατά του υπαιτίου, όπως αποζημιωθώσιν.

Επί τω τέλει τούτω, πάσα πράξις διαθέσεως ή άλλα εξαιρετικά μέτρα πολέμου, εις α τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη έχουσι τυχόν προβή ως προς τας εχθρικής περιουσίας, δικαιώματα και συμφέροντα, θα αρθρώσι και θα ανασταλλώσιν αμέσως, εφ' όσον πρόκειται περί μήπω περαιωθείσης εισέτι εκκαθαρίσεως. Οι αιτούντες ιδιοκτήται θέλουσιν ικανοποιηθή διά της αμέσου αποδόσεως των περιουσιών, δικαιωμάτων και συμφερόντων αυτών, ευθύς ως ταύτα εξακριβωθώσιν.

Εν η περιπτώσει, κατά την υπογραφήν της παρούσης Συνθήκης, αι περιουσίαι, τα δικαιώματα και τα συμφέροντα των η απόδοσις προβλέπεται υπό του άρθρου 65, έχουσι τυχόν εκκαθαρισθή υπό των Αρχών μίας των Υψηλών Συμβαλλομένων Δυνάμεων, η Δύναμις αυτή θα απαλλαγή της προς απόδοσιν των ειρημένων περιουσιών, δικαιωμάτων και συμφερόντων υποχρεώσεως, διά της πληρωμής εις τον ιδιοκλήτην του προϊόντος της εκκαθαρίσεως. Εν η περιπτώσει το εν τω Τμήματι Ε΄ προβλεπόμενον Μικτόν Διαιτητικόν Δικαστήριον, επί τη αιτήσει του ιδιοκλήτου, ήθελε κρίνει ότι η εκκαθάρισις δεν εγένετο υπό συνθήκας εξασφαλιζούσας την πραγματοποιήσιν δικαίου τμήματος, δύναται το δικαστήριον, ελλείψει συμφωνίας μεταξύ των μερών, να αυξήσῃ το προϊόν της εκκαθαρίσεως καθ' ο ποσόν ήθελε κρίνει δίκαιον. Αι ειρημέναι περιουσίαι, δικαιώματα και συμφέροντα θα αποδοθώσιν εάν η πλη-

ρωμή δεν συνετελεσθή εντός προθεσμίας δύο μηνών από της μετά του ιδιοκτήτου συμφωνίας ή της απόφασεως του ως άνω Μικτού Διαιτητικού Δικαστηρίου.

Άρθρον 67.

Η Ελλάς, η Ρουμανία, το Σερβο-Κροατο-Σλοβενικόν Κράτος αφ' ενός και η Τουρκία αφ' ετέρου, αναλαμβάνουσι την υποχρέωσιν να διευκολύνωσιν αμοιβαίως, είτε διά καταλλήλων διοικητικών μέτρων, είτε διά της παραδόσεως παντός σχετικού εγγράφου, την επί του εδάφους αυτών ανεύρεσιν και απόδοσιν των πάσης φύσεως κινητών, άτινα, αφαιρεθέντα, κατασχεθέντα ή μεσεγγυηθέντα υπό των στρατευμάτων ή των διοικητικών αυτών αρχών επί του εδάφους της Τουρκίας ή αντιστοιχώς επί του εδάφους της Ελλάδος, της Ρουμανίας και του Σερβο-Κροατο-Σλοβενικού Κράτους, ευρίσκονται ήδη επί του εδάφους τούτου.

Η ανεύρεσις και η απόδοσις θα λάβη ωσαύτως χώραν ως προς τα υπό των γερμανικών, αυστρο-ουγγρικών ή βουλγαρικών στρατευμάτων ή διοικητικών αρχών κατασχεθέντα ή μεσεγγυηθέντα ως άνω αντικείμενα επί του εδάφους της Ελλάδος, της Ρουμανίας ή του Σερβο-Κροατο-Σλοβενικού Κράτους, άτινα έχουσι τυχόν παραχωρηθή εις την Τουρκίαν ή εις τους υπηκόους αυτής, ως και διά τα κατασχεθέντα ή μεσεγγυηθέντα αντικείμενα υπό των ελληνικών, ρουμανικών ή σερβικών στρατευμάτων επί του εδάφους της Τουρκίας, άτινα τυχόν παρεχωρήθησαν εις την Ελλάδα, την Ρουμανίαν ή το Σερβο-Κροατο-Σλοβενικόν Κράτος ή εις τους υπηκόους αυτών. Αι αφορώσαι την ανεύρεσιν και απόδοσιν ταύτην αιτήσεις θα υποβληθώσιν εντός εξ μηνών από της ενάρξεως της ισχύος της παρούσης Συνθήκης.

Άρθρον 68.

Τα χρέη, τα προκύπτοντα εκ συμβολαίων συναφθέντων εν ταις χώραις, αίτινες κατέχοντο εν Τουρκία υπό των ελληνικών στρατευμάτων, μεταξύ των Ελληνικών Αρχών αφ' ενός, και τούρκων υπηκόων αφ' ετέρου, θα πληρωθώσιν υπό της Ελληνικής Κυβερνήσεως κατά τους εν τοις ειρημένοις συμβολαίοις προβλεπομένους όρους.

Άρθρον 69.

Ουδείς φόρος, τέλος ή πρόσθετον δικαίωμα, ων απηλλάσσοντο οι Σύμμαχοι υπήκοοι και αι περιουσίαι αυτών, δυνάμει του καθεστώτος υφ' ο διατελούν κατά την 1ην Αυγούστου 1914, θέλει εισπραχθή παρά των υπηκόων τούτων ή επί των περιουσιών αυτών, έναντι χρήσεων προγενεστέρων του 1922-1923.

Εν η περιπτώσει εισεπραχθήσαν ποσά μετά την 15ην Μαΐου 1923, έναντι των προ του 1922-1923 χρήσεων, θέλουσι ταύτα αποδοθή εις τους δικαιούχους, άμα τη ενάρξει της ισχύος της παρούσης Συνθήκης.

Ουδεμία απαίτησις δύναται να εγερθή ως προς τα προ της 15ης Μαΐου 1923 εισπραχθέντα ποσά.

Άρθρον 70.

Αι επί των άρθρων 65, 66 και 69 βασιζόμεναι αιτήσεις δέον να υποβάλλωνται εις τας αρμοδίας αρχάς εντός προθεσμίας εξ μηνών, ελλείψει δε συμφωνίας, εις το Μικτόν Διαιτητικόν Δικαστήριον, εντός δώδεκα μηνών από της ενάρξεως της ισχύος της παρούσης Συνθήκης.

Άρθρον 71.

Αι υπό της Βρεττανικής Αυτοκρατορίας, της Γαλλίας, της Ιταλίας, της Ρουμανίας και του Σερβο-Κροατο-Σλοβενικού Κράτους ή των υπηκόων αυτών εγερθείσαι απαιτήσεις ή αγωγαί κατά της Οθωμανικής Κυβερνήσεως, προ της 29ης Οκτωβρίου 1914, εν σχέσει προς τας περιουσίας, τα δικαιώματα και τα συμφέροντα αυτών, δεν θέλουσι ποσώς θιγή εκ των διατάξεων του παρόντος Τμήματος. Το αυτό ισχύει και προς τας απαιτήσεις ή αγωγάς αίτινες ηγέρθησαν υπό της Οθωμανικής Κυβερνήσεως ή των υπηκόων αυτής κατά της Βρεττανικής, Γαλλικής, Ιταλικής, Ρουμανικής και Σερβο-Κροατο-Σλοβενικής Κυβερνήσεως ή των υπηκόων αυτών. Αι απαιτήσεις ή αγωγαί αυταί θέλουσι συνεχισθή κατά της Τουρκικής Κυβερνήσεως και των αναφερομένων εν τω παρόντι άρθρω λοιπών Κυβερνήσεων υπό τους αύτους όρους λαμβανομένης όμως υπ' όψει της καταργήσεως των Διομολογήσεων.

Άρθρον 72.

Αι επί εδαφών παραμενόντων τουρκικών δυνάμει της παρούσης Συνθήκης, περιουσία, δικαιώματα και συμφέροντα, αι ανήκουσαι εις την Γερμανίαν, την Αυστρίαν, την Ουγγαρίαν και την Βουλγαρίαν ή εις τους υπηκόους αυτών, αίτινες δε εγένοντο τυχόν αντικείμενον κατασχέσεως ή κατοχής εκ μέρους των Συμμάχων Κυβερνήσεων προ της ενάρξεως της ισχύος της Συνθήκης ταύτης, θα παραμείνωσιν υπό την κατοχήν των τελευταίων τούτων μέχρι της συνομολογήσεως συμφωνιών μεταξύ των Κυβερνήσεων τούτων και της Γερμανικής, Αυστριακής, Ουγγρικής και Βουλγαρικής Κυβερνήσεως ή των ενδιαφερομένων υπηκόων αυτών. Εάν αι εν λόγω περιουσία, δικαιώματα και συμφέροντα εγένοντο αντικείμενον εκκαθαρίσεων, αι εκκαθαρίσεις αύται επικυρούνται.

Εις τα αποσπώμενα εκ της Τουρκίας εδάφη δυνάμει της παρούσης Συνθήκης, αι ασκούσαι την επ' αυτών εξουσίαν Κυβερνήσεις, δύνανται, εντός ενός έτους από της ενάρξεως της ισχύος της Συνθήκης ταύτης, να εκκαθαρίσωσι εις την Γερμανίαν, την Αυστρίαν, την Ουγγαρίαν και την Βουλγαρίαν ή εις τους υπηκόους αυτών περιουσίας, δικαιώματα και συμφέροντα.

Το προϊόν των εκκαθαρίσεων, είτε αύται συνετελέσθησαν ήδη είτε μη, θέλει καταβληθή εις την Επιτροπήν των Επανορθώσεων την συσταθῆσαν δυνάμει της συνομολογηθείσης Συνθήκης Ειρήνης, μετά του ενδιαφερομένου Κράτους, εάν αι εκκαθαρισθείσαι περιουσία ανήκωσιν εις την Γερμανικήν, Αυστριακήν, Ουγγρικήν ή Βουλγαρικήν Κυβέρνησιν. Θα καταβληθή δε απ' ευθείας το προϊόν τούτο εις τους ιδιοκτήτας, εάν αι εκκαθαρισθείσαι περιουσία είναι ιδιωτικά.

Αι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται επί των οθωμανικών ανωνύμων εταιρειών.

Η Τουρκική Κυβέρνησις επ' ουδενί λόγω θα είναι υπεύθυνος διά τα εν τω παρόντι άρθρω αναφερόμενα μέτρα.

ΤΜΗΜΑ Β΄ ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΙ

Άρθρον 73.

Παραμένουσιν εν ισχύι, υπό την επιφύλαξιν των εν αυτοίς περιεχομένων διατάξεων ως και των όρων της παρούσης Συνθήκης, τα συμβόλαια τα υπαγόμενα εις τας κατωτέρω κατηγορίας και συναφθέντα μεταξύ μερών καταστάτων μεταγενεστέρως πολέμων, υπό την έννοιαν του άρθρου 82, και προς την εν άρθρω τούτω οριζομένης χρονολογίας:

- α) Τα αναφερόμενα εις πώλησιν ακινήτων συμβόλαια και εν η έτι περιπτώσει η πώλισις δεν συνετελέσθη κανονικώς, εάν η παράδοσις έλαβε πραγματικώς χώραν προ της ημέραν καθ' ην τα μέρη κατέστησαν πολέμιοι συμφώνως προς το άρθρον 82.
- β) Αι μισθώσεις, τα μισθωτήρια συμβόλαια και προσύμφωνα μισθώσεων τα συναφθέντα μεταξύ ιδιωτών.
- γ) Τα μεταξύ ιδιωτών συναφθέντα συμβόλαια τα αφορώντα εις την εκμετάλλευσιν μεταλλείων, δασών ή αγροτικών κτημάτων.
- δ) Τα συμβόλαια υποθήκης και ενεχύρου.
- ε) Τα συστατικά εταιρειών συμβόλαια, εξαιρέσει των ομορρυθμων εταιρειών των μη αποτελουσών, κατά τον διέποντα αυτάς νόμον, προσωπικότητα διάφορον της των μελών αυτών (PARTNERSHIPS).
- στ) Τα οιονδήποτε αντικείμενον έχοντα συμβόλαια, τα συνομολογηθέντα μεταξύ ιδιωτών ή εταιρειών και του Κράτους, των επαρχιών, των δήμων ή άλλων νομικών διοικητικών προσώπων.
- ζ) Τα σχετικά προς της οικογενειακήν κατάστασιν συμβόλαια.
- η) Τα συμβόλαια τα αναφερόμενα εις δωρεάς ή δωρητηρίους πράξεις πάσης φύσεως.

Δεν δύναται τις να επικαλεσθή το άρθρον τούτο, όπως προσδώση εις τα συμβόλαια ισχύν αλλοίαν εκείνης, ην είχαν αφ' εαυτών καθ' ον χρόνον συνωμολογήθησαν.

Το παρόν άρθρον δεν εφαρμόζεται επί των συμβολαίων παραχωρήσεων.

Άρθρον 74.

Τα ασφαλιστικά συμβόλαια διέποντα υπό των παραβλεπομένων εν τω Παραρτημαίι του παρόντος Τμήματος διατάξεων.

Άρθρον 75.

Τα συμβόλαια, τα συναφθέντα μεταξύ προσώπων καταστάντων μεταγενεστέρως πολεμίων, εκτός των απαριθμούμενων εν τοις άρθροις 73 και 74 και των συμβολαίων παραχωρήσεως, θα θεωρηθώσιν ως ακυρωθέντα αφ' ης ημέρας τα συμβαλλόμενα μέρη κατέστησαν πολέμιοι.

Ουχ' ήτιον, έκαστον των συμβαλλομένων μερών δύναται να απαιτήσει την εκτέλεσιν του συμβολαίου εντός προθεσμίας τριών μηνών από της ενάρξεως της ισχύος της παρούσης Συνθήκης, υπό τον όρον όπως καταβάλη εις τον έτερον των συμβαλλομένων, εάν συντρέχη λόγος, αποζημίωσιν ανάλογον προς την διαφοράν μεταξύ των συνθηκών του χρόνου της συνομολογήσεως του συμβολαίου και των συνθηκών του χρόνου καθ' ον διατυπύται η απαίτησις περί διατηρήσεως αυτού εν ισχύι. Η αποζημίωσις αύτη, ελλείψει συμφωνίας μεταξύ των μερών, θέλει καθορισθή υπό του Μικτού Διαιτητικού Δικαστηρίου.

Άρθρον 76.

Επικυρούται το έγκυρον πάσης συμφωνίας επελθούσης, προ της ενάρξεως της παρούσης Συνθήκης, μεταξύ των υπηκόων των συμβαλλομένων Δυνάμεων, των συνδεομένων διά των εν τοις άρθροις 73-75 οριζομένων συμβολαίων, αφορώσης δε ιδία εις την λύσιν, την διατήρησιν εν ισχύι, τον τρόπον της εκτελέσεως ή την τροποποίησιν των συμβολαίων τούτων, συμπεριλαμβανομένων και των συμφωνιών περί του νομίσματος εις ο γενήσεται η πληρωμή ή περί της τιμής του συναλλάγματος.

Άρθρον 77.

Παραμένουσιν εν ισχύι, υπαγόμενα εις το κοινόν δικαίον, τα συναφθέντα μεταξύ τούρκων και συμμάχων υπηκόων συμβόλαια μετά την 30ην Οκτωβρίου 1918.

Παραμένουσιν ωσαύτως εν ισχύι, υπαγόμενα εις το κοινόν δικαίον, τα μετά την 30ην Οκτωβρίου 1918 και μέχρι της 16ης Μαρτίου 1920 δεόντως συνομολογηθέντα συμβόλαια μετά της Κυβερνήσεως της Κωνσταντινουπόλεως.

Παν συμβόλαιον και συμφωνία, δεόντως συναφθέντα μεταγενεστέρως της 16ης Μαρτίου 1920 μετά της Κυβερνήσεως της Κωνσταντινουπόλεως και τα αφορώντα εις τα υπό την παραγματικήν εξουσίαν της ρηθείσης Κυβερνήσεως παραμείναντα εδάφη, θα υποβληθώσιν εις την έγκρισιν της Μεγάλης Εθνοσυνελεύσεως της Τουρκίας, επί τη αιτήσει των ενδιαφερομένων, υποβαλλομένη εντός τριών μηνών από της ενάρξεως της ισχύος της παρούσης Συνθήκης. Αι γενόμεναι πληρωμαί δυνάμει των συμβολαίων τούτων θα φέρωνται δεόντως εις πίστωσιν του καταβαλόντος αυτάς μέρους.

Εν η περιπτώσει δεν ήθελε δοθή η έγκρισις, το ενδιαφερόμενον μέρος θα δικαιούται, εάν συντρέχη περίπτωσις, εις αποζημίωσιν ανάλογον προς την άμεσον ζημίαν ην πραγματικώς υπέστη, καθορισθησομένην, ελλείψει φιλικού διακανονισμού, υπό του Μικτού Διοικητικού Δικαστηρίου.

Αι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται προκειμένου περί παραχωρητηρίων συμβολαίων ή περί μεταβιβάσεων παραχωρήσεων.

Άρθρον 78.

Πάσα διαφορά ήδη υφισταμένη, ή δυναμένη να αναφυή προ της λήξεως της κάτωθι οριζομένης εξαμήνου προθεσμίας, εν σχέσει προς τα συμβόλαια τα συναφθέντα μεταξύ προσώπων γενομένων μεταγενεστέρως πολεμίων, εκτός των συμβολαίων παραχωρήσεως, θα κανονίζεται υπό του Μικτού Διαιτητικού Δικαστηρίου, εξαιρέσει των διαφορών, αίτινες, συμφώνως προς τους νόμους των ουδετέρων Δυνάμεων, θα υπήγοντο εις την αρμοδιότητα των ιθαγενών δικαστηρίων των ειρημένων Δυνάμεων. Εν τη τελευταία ταύτη περιπτώσει, αι εν λόγω διαφοραί θα κανονίζω-

νται υπό των ιθαγενών τούτων δικαστηρίων, αποκλεισμένου του Μικτού Διαιτητικού Δικαστηρίου. Αι αιτήσεις περί των διαφορών, αίτινες, δυνάμει του παρόντος άρθρου, υπάγονται εις την αρμοδιότητα του Μικτού Διαιτητικού Δικαστηρίου, δέον να υποβληθώσιν εις το ειρημένον Δικαστήριον εντός προθεσμίας εξ μηνών από της συστάσεως αυτού.

Παρελθούσης της προθεσμίας ταύτης, αι μη τυχόν υποβληθείσαι εις το Μικτόν Διαιτητικόν Δικαστήριον διαφοραί, θα εκδικάζωνται υπό των αρμοδίων δικαστηρίων κατά το κοινόν δίκαιον.

Αι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται, εάν άπαντα τα συμβαλλόμενα μέρη διέμενον εν τη αυτή χώρα διαρκούντος του πολέμου και ελευθέρως διέθετον εαυτούς και τας περιουσίας αυτών, ή εάν πρόκειται περί διαφοράς επ' ης έχει εκδοθή υπό αρμοδίου δικαστηρίου απόφασις προ της ημέρας καθ' ην τα συμβαλλόμενα μέρη εγένοντο πολέμιοι.

Άρθρον 79.

Εν ταις χώραις των Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών, και εις τας μεταξύ πολεμίων σχέσεις, οιαδήποτε προθεσμία παραγραφής, ανατροπής ή καταργήσεως της διαδικασίας, αρχαμένη είτε προ της ενάρξεως του πολέμου, είτε μεταγενεστέρως, θέλει θεωρηθή ως ανασταλείσα από της 29ης Οκτωβρίου 1914 μέχρι της εκπνεύσεως τριών μηνών από της ενάρξεως της ισχύος της παρούσης Συνθήκης.

Η διάταξις αυτή εφαρμόζεται ιδίως επί των προθεσμιών προσαγωγής των τοκομεριδίων και των μερισμάτων, και των προθεσμιών παραγωγής προς πληρωμήν των κληρωθείσων ή δι' οιονδήποτε άλλον λόγον πληρωτέων αξιών.

Όσον αφορά την Ρουμανίαν, αι ως άνω προθεσμίαι θα θεωρηθώσιν ανασταλείσαι από της 27ης Αυγούστου 1916.

Άρθρον 80.

Εν ταις μεταξύ πολεμίων σχέσεσιν, ουδέν εμπορικόν γραμμάτιον, εκδοθέν προ του πολέμου, θεωρείται ακυρωθέν εκ μόνου του λόγου ότι κατά την διάρκειαν του πολέμου δεν προσήχθη εντός των απαιτουμένων προθεσμιών προς αποδοχήν ή προς πληρωμήν, ως ουδέ διά την μη ειδοποίησιν των εκδοτών ή των οπισθογράφων περί της μη αποδοχής ή πληρωμής, την έλλειψην διαμαρτυρικού ή την μη εκπλήρωσιν οιασδήποτε διατυπώσεως.

Εάν η προθεσμία, καθ' ην εμπορικόν γραμμάτιον έδει να προσαχθή προς αποδοχήν ή πληρωμήν, ή καθ' ην έδει να γίνει η ειδοποίησις περί μη αποδοχής ή μη πληρωμής προς τους εκδότας ή τους οπισθογράφους, ή να διαμαρτυρηθή το γραμμάτιον, έληξε κατά την διάρκειαν του πολέμου, ο δε οφειλών να προσαγάγη ή διαμαρτυρήση το γραμμάτιον ή να ποιησεται την περί μη αποδοχής ή μη πληρωμής ειδοποίησιν, δεν έπραξε τούτο διαρκούντος του πολέμου, θα χορηγηθή αυτώ προθεσμία τρίμηνος, από της ενάρξεως της ισχύος της παρούσης Συνθήκης, όπως προσαγάγη το γραμμάτιον, ποιησεται την περί μη αποδοχής ή μη πληρωμής ειδοποίησιν ή συντάξη το διαμαρτυρικόν.

Άρθρον 81.

Αι διαρκούντος του πολέμου γενόμεναι εκποιήσεις ενεχύρων και υποθηκών προ αυτού συστηθέντων δι' ασφάλειαν χρεών καταστάντων απαιτητών, θα θεωρηθώσιν έγκυροι και εν ή έτι περιπτώσει αι αναγκαίαι διατυπώσεις προς ειδοποίησιν του οφειλέτου δεν κατέστη δυνατόν να τηρηθώσιν, υπό την ρητήν επιφύλαξιν του δικαιώματος του οφειλέτου τούτου να εναγάγη τον πιστωτήν προ του Μικτού Διαιτητικού Δικαστηρίου, όπως λογοδοτήση επί ποινή αποζημιώσεως.

Έργον του Δικαστηρίου θα η να εκκαθαρίσει τους μεταξύ των μερών λογοριασμούς, να ελέγξη τους όρους υφ' ους το ενεχυριασθέν ή υποθηκευθέν πράγμα επωλήθη και να επιβάλη εις τον πιστωτήν την επανόρθωσιν της ζημίας, ην τυχόν υπέστη ο οφειλέτης λόγω της πώλησεως, εάν ο πιστωτής ενήργησε κακή τη πίστει, ή αν δεν έπραξεν παν το εφικτόν όπως αποφύγη την πώλησιν ή όπως αύτη συντελέσθη ύπο συνθήκας εξασφαλιζούσας την επίτευξιν δικαίου τιμήματος.

Η παρούσα διάταξις θέλει εφαρμοσθή μόνον μεταξύ πολεμίων και δεν θέλει επεκταθή εις τας άνω αναφερομένας πράξεις, αίτινες έλαβον τυχόν χώραν την 1ην Μαΐου 1923.

Άρθρον 82.

Εν τη εννοία του παρόντος Τμήματος, τα συμβαλλόμενα μέρη θα θεωρηθώσι πολέμιοι, αφ' ης το εμπόριο κατέστη πραγματικώς αδύνατον μεταξύ αυτών ή απαγορεύθη ή κατέστη αθέμιτον δυνάμει των νόμων, διαταγμάτων, κανονισμών υφ' ους εν των συμβαλλομένων μερών υπήγεται.

Παρά τας διατάξεις των άρθρων 73-75, 79 και 80, θα υπαχθώσιν εις το κοινόν δίκαιον τα εν τη χώρα ενός των Υψηλών Συμβαλλόμενων Μερών συναφθέντα συμβόλαια μεταξύ πολεμίων (συμπεριλαμβανομένων των εταιρειών) ή των πρακτόρων αυτών, εάν το έδαφος τούτον ήτο εχθρικό δι' ένα των συμβαλλομένων, όστις παραμείνας διαρκούντος του πολέμου εν αυτώ, ηδύνατο να διαθέσει ελευθέρως και την περιουσίαν αυτού.

Άρθρον 83.

Αι διατάξεις του παρόντος Τμήματος δεν εφαρμόζονται μεταξύ Ιαπωνίας και Τουρκίας, και τα θέματα, εις α αι διατάξεις αυταί αφορώσι, θα κανονίζονται εν εκατέρα των χωρών τούτων συμφώνως προς την εγχώριον νομοθεσίαν.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1. ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΖΩΗΣ

Παράγρ. 1

Τα ασφαλιστικά συμβόλαια ζωής, τα συναφθέντα μεταξύ ασφαλιστού και προσώπου τινός καταστάντος ακολούθως πολέμιου, δεν θεωρούνται ακυρωθέντα διά της ενάρξεως των εχθροπραξιών ή εκ του γεγονότος ότι το πρόσωπον τούτο κατέστη πολέμιος.

Παν ασφαλισθέν ποσόν, καταστάν πραγματικώς απαιτητόν κατά την διάρκειαν του πολέμου συμφώνως προς συμβόλαιον, όπερ, δυνάμει του προηγουμένου εδαφίου, δεν θεωρείται ακυρωθέν, θα είναι εισπρακτέον μετά τον πόλεμον. Το ποσόν τούτο θα αυξηθή διά των τόκων προς 5% ετησίως, αφ' ης ημέρας κατέστη απαιτητόν μέχρι της ημέρας της πληρωμής.

Εάν κατά την διάρκειαν του πολέμου το συμβόλαιον ητόνησε ένεκα της μη πληρωμής των ασφαλίσιτων, ή ηκυρώθη συνεπεία της μη εκπληρώσεως των όρων αυτού, ο ασφαλισθείς ή οι αντιπρόσωποι ή δικαιοδόχοι αυτού θα έχωσι εν πάση στιγμή το δικαίωμα, επί δώδεκα μήνας από της ενάρξεως της ισχύος της παρούσης Συνθήκης, να απαιτήσωσι παρά του ασφαλιστού την αξίαν εξαγοράς του ασφαλιστικού συμβολαίου, ην είχε τούτο καθ' ην ημέραν ητόνησεν ή ηκυρώθη, ηυξημένην διά των τόκων προς 5% ετησίως.

Οι υπήκοοι τούρκοι, ών τα προ της 29ης Οκτωβρίου 1914 ασφαλιστικά συμβόλαια ζωής ηκυρώθησαν ή υπέστησαν ελλάττωσιν του κεφαλαίου προ της παρούσης Συνθήκης, λόγω μη πληρωμής των ασφαλίσιτων, συμφώνως προς τας διατάξεις των συμβολαίων τούτων, δύνανται, εντός τριών μηνών από της ενάρξεως της ισχύος της παρούσης Συνθήκης, και εάν ευρίσκονται τότε εν τη ζωή, να αποκαταστήσωσι τα ασφαλιστικά των συμβόλαια δι' ολόκληρον το ησφαλισμένον κεφάλαιον. Προς τούτο, οφείλουσι, αφ' ου υποστώσι παρά του ιατρού της εταιρείας ιατρικήν εξέτασιν κριθησομένην υπ' αυτής ικανοποιητικήν, να καταβάλωσι τα καθυστερούμενα ασφάλιστρα, ηυξημένα διά των συνθέτων τόκων προς 5%.

Παράγρ. 2.

Καθορίζεται ότι, τα εις νόμισμα άλλο ή την τουρκικήν λίραν, προ της 29ης Οκτωβρίου 1914 συνομολογηθέντα ασφαλιστικά συμβόλαια ζωής μεταξύ των υπαγομένων ήδη εις Σύμμαχον Δύναμιν εταιρειών και των τούρκων υπηκόων, δι' α εκπληρώθησαν ασφάλιστρα προ και μετά την 18ην Νοεμβρίου 1915 ή και μόνον προ της χρονολογίας ταύτης, θα κανονίζονται ως εξής: 1) Τα δικαιώματα του ασφαλιζομένου θα καθορίζονται, συμφώνως προς τους γενικούς όρους του ασφαλιστικού συμβολαίου, διά την προ της 18ης Νοεμβρίου 1915 περίοδον, εις το διά του συμβολαίου οριζόμενον νόμισμα, ως τούτο κυκλοφορεί εν τη χώρα εξ ης προέρχεται (π.χ. παν ποσόν συμφωνηθέν εις φράγκα, εις φράγκα χρυσά ή πραγματικά φράγκα θα πληρώνηται εις γαλλικά φράγκα), εις λίρας Τουρκίας χάρτινας - της τουρκικής λίρας θεωρουμένης ως ισοτίμου προς την προπολεμικήν λίραν - διά την μετά την 18ην Νοεμβρίου 1915 περίοδον.

Εάν οι τούρκοι υπήκοοι των τα συμβόλαια συνήφθησαν εις άλλο νόμισμα ή το τουρκικόν αποδείξωσιν ότι μετά την 18ην Νοεμβρίου 1915 εξηκολούθησαν να πληρώνωσι τα ασφαλιστρα εις το εν τοις συμβολαίοις συμφωνηθέν νόμισμα, τα συμβόλαια ταύτα θα κανονίζονται εν τω αυτώ νομίματι, ως τούτο κυκλοφορεί εν τη χώρα εξ ης προέρχεται, και διά την μετά την 18ην Νοεμβρίου 1915 περίοδον.

Οι Τούρκοι υπήκοοι των τα συμβόλαια, συνολογηθέντα προ της 29ης Οκτωβρίου 1914 εν άλλω νομισμάτι ή τω τουρκικώ μετά εταιρειών υπαγομένων ήδη εις Σύμμαχον Δύναμιν, διατελούσιν ακόμη εν ισχύι, λόγω της πληρωμής των ασφαλιστρων, θα δικαιώνται, επί τρεις μήνας από της ενάρξεως της ισχύος της παρούσης Συνθήκης, να αποκαταστήωσι τα ασφαλιστικά αυτών συμβόλαια δι' ολόκληρον το κεφάλαιον εις το συμφωνηθέν εν τω συμβολαίω των νόμισμα, ως τούτο κυκλοφορεί εν τη χώρα εξ ης προέρχεται. Προς τούτο, οφείλουσι να καταβάλωσιν εις το ρηθέν νόμισμα τα λήξαντα από της 18ης Νοεμβρίου 1915 ασφαλιστρα. Αντιθέτως, τα πραγματί καταβληθέντα υπ' αυτών ασφαλιστρα εις τουρκικάς λίρας μετά την ρηθείσαν ημερομηνίαν, θα αποδοθώσιν αυτοίς εις το αυτό νόμισμα.

Παράγρ. 3.

Όσον αφορά τας εις τουρκικάς λίρας συνολογηθείσας ασφαλείας, ο διακανονισμός αυτών θέλει γίνει εις τουρκικάς λίρας χάρτινας.

Παράγρ. 4.

Αι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 δεν θα εφαρμοσθώσιν επί των ασφαλιζομένων, οίτινες, δυνάμει ρητής συμβάσεως, ήθελον κανονίσει μετά της ασφαλιστικής εταιρείας την αποτίμησιν των ασφαλιστικών αυτών συμβολαίων και τον τρόπον της πληρωμής των ασφαλιστρων αυτών, ως ουδ' επί εκείνων, των τα συμβόλαια θα έχουσιν οριστικώς κανονισθή κατά την έναρξιν της ισχύος της παρούσης Συνθήκης.

Παράγρ. 5.

Εν τη εφαρμογή των προηγουμένων παραγράφων, θέλουσι θεωρηθή ως ασφαλιστικά συμβόλαια ζωής τα ασφαλιστικά συμβόλαια, άτινα, διά τον υπολογισμόν των αμοιβαίων υποχρεώσεων αμφοτέρων των συμβαλλομένων βασίζονται επί των πιθανοτήτων της ανθρωπίνης ζωής εν συνδυασμώ προς τον τόκον.

II. ΘΑΛΑΣΣΙΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ

Παράγρ. 6.

Τα συμβόλαια θαλασσίας ασφαλείας, υπό την επιφύλαξιν των εν αυτοίς αναφερομένων διατάξεων, δεν θεωρούνται ακυρωθέντα εν η περιπτώσει ο κίνδυνος ήρξατο υφιστάμενος πριν ακόμη τα συμβαλλόμενα μέρη γίνωσι πολέμιοι, και εφ' όσον δεν πρόκειται να καλυφθώσι ναυάγια προκύψαντα εν πολεμικών πράξεων της Δυνάμεως ης ο ασφαλιστής τυγχάνει υπήκοος ή των Συμμάχων της Δυνάμεως ταύτης.

III. ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΠΥΡΟΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑΙ

Παράγρ. 7.

Υπό την διατυπωθείσαν επιφύλαξιν εν τη προηγουμένη παραγράφω, τα ασφαλιστικά συμβόλαια εναντίον του πυρός ως και παν άλλον ασφαλιστικόν συμβόλαιον δεν θεωρούνται ακυρωθέντα.

ΤΜΗΜΑ Γ΄ ΧΡΕΗ

Άρθρον 84.

Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη αναγνωρίζουσιν ότι τα δυνάμει συμβολαίων συναφθέντων προ του πολέμου απαιτητά προ αυτού ή κατά την διάρκειαν του πολέμου καταστάντα τοιαύτα χρέη, τα μη πληρωθέντα συνεπεία του πολέμου, θέλουσι διακανονισθή και πληρωθή κατά τους οριζομένους εν τοις συμβολαίοις όρους και εις το συμφωνηθέν νόμισμα, ως τούτο κυκλοφορεί εν τη χώρα εν η εξεδόθη.

Μη θιγομένων των διατάξεων του Παραρτήματος του Β΄ Τμήματος του παρόντος Μέρους, καθορίζεται ότι αι δυνάμει συμβολαίου συναφθέντος προ του πολέμου ενεργηθησόμεναι πληρωμαί, οι εκπροσωπούσαι ποσά εισπραχθέντα, εν όλω ή εν μέρει, κατά την διάρκειαν του πολέμου, εις νόμισμα διάφορον του εν τω συμβολαίω οριζομένου, δύνανται να πραγματοποιηθώσι διά της καταβολής των πραγματικώς εισπραχθέντων ποσών, εις ο νόμισμα εισπράχθησαν. Η διάταξις αυτή δεν θίγει τας αντιθέτους συμφωνίας αίτινες ήθελον τυχόν συναφθή συμβιβαστικώς μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών προ της ενάρξεως της ισχύος της παρούσης Συνθήκης.

Άρθρον 85.

Το Δημόσιον Οθωμανικόν Χρέος παραλείπεται κοινή συμφωνία εκ του παρόντος Τμήματος και των άλλων Τμημάτων του παρόντος Μέρους (Οικονομικοί Όροι).

ΤΜΗΜΑ Δ΄ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ, ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ Ή ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

Άρθρον 86.

Υπό την επιφύλαξιν των διατάξεων της παρούσης Συνθήκης, τα δικαιώματα της βιομηχανικής, πνευματικής ή καλλιτεχνικής ιδιοκτησίας, ως ταύτα υφίσταντο την 1ην Αυγούστου 1914 συμφώνως προς την νομοθεσίαν εκάστης των συμβαλλομένων Χωρών, θέλουσιν αποκατασταθή ή ανασυσταθή εν ταις χώραις των Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών, αμά τη ενάρξει της ισχύος της παρούσης Συνθήκης, υπέρ των απολαυόντων των δικαιωμάτων τούτων, καθ' ον χρόνον ήρξατο υφισταμένη η εμπόλεμος κατάστασις ή υπέρ των δικαιούχων αυτών. Ωσαύτως, τα δικαιώματα, άτινα, εάν δεν ελάμβανε χώραν ο πόλεμος, θα ήτο δυνατόν να κτηθώσι κατά την διάρκειαν αυτού, συνεπεία νομίμου αιτήσεως αποσκοπούσης την προστασίαν βιομηχανικής ιδιοκτησίας ή δημοσιευθέντος πνευματικού ή καλλιτεχνικού έργου, θέλουσιν αναγνωρισθή και αποκατασταθή υπέρ των δικαιούχων από της ενάρξεως της ισχύος της παρούσης Συνθήκης.

Επιφύλασσομένων των δικαιωμάτων άτινα δέον να ανασυσταθώσι δυνάμει της ανωτέρω διατάξεως, πάσα πράξις (συμπεριλαμβανομένης της παραχωρήσεως αδειών) γενόμενη δυνάμει των κατά τον πόλεμον ληφθέντων ειδικών μέτρων υπό της νομοθετικής, εκτελεστικής ή διοικητικής εξουσίας Συμμάχου τινός Δυνάμεως ως προς τα δικαιώματα οθωμανών υπηκόων εν τοις θέμασι της βιομηχανικής, πνευματικής ή καλλιτεχνικής ιδιοκτησίας, θα παραμείνη έγκυρος και θα εξακολουθήση έχουσα πλήρη ισχύν. Η διάταξις αυτή θέλει εφαρμοσθή MUTATIS MUTANDIS εις τα υπό των τουρκικών Αρχών ληφθέντα αντίστοιχα μέτρα ως προς τα δικαιώματα υπηκόων τινός Δυνάμεως.

Άρθρον 87.

Από της ενάρξεως της ισχύος της παρούσης Συνθήκης θα χορηγηθή, άνευ προσθέτου επιβαρύνσεως ή προστίμου οιοδήποτε, προθεσμία τουλάχιστον ενός ετούς εις τους εν τω εδάφει εκάστης εν των λοιπών συμβαλλομένων Δυνάμεων τούρκους υπηκόους και εις τους εν Τουρκία υπηκόους των Δυνάμεων τούτων, όπως, ενεργούντες πάσαν πράξιν, εκπληρούντες πάσαν διατύπωσιν, πληρώνοντες πάντα φόρον και εν γένει εκτελούντες πάσαν υπό των νόμων και κανονισμών εκάστου Κράτους επιβεβλημένην υποχρέωσιν, διατηρήσωσιν ή αποκτήσωσι τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας άτινα είχαν ήδη αποκτήσει την 1ην Αυγούστου 1914 ή ηδύναντο ν' αποκτήσωσι μετ' εαυτήν διάρκειαν τούτου, ως και όπως αντικρούσωσι τοιαύτα δικαιώματα.

Τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας των εξέπεσε τις συνεπεία μη εκτελέσεως πράξεως τινος, παραλείψεως διατυπώσεως ή μη πληρωμής φόρου θα αναβιώσωσιν, αλλ' υπό την επιφύλαξιν ότι, ως προς τα διπλώματα και σχέδια, εκάστη Δύναμις δύναται να λάβη οία μέτρα ήθελε δικαίως κρίνει αναγκαία διά την διαφύλαξιν των δικαιωμάτων των τρίτων, οίτινες τυχόν εξεμεταλλεύθησαν ή εχρησιμοποίησαν διπλώματα ή σχέδιον καθ' ον χρόνον οι δικαιούχοι διατελούν έκπτωτοι των δικαιωμάτων των.

Η μεταξύ της 1ης Αυγούστου 1914 και της ημέρας της ενάρξεως της ισχύος της παρούσης Συνθήκης χρονική περίοδος δεν θα υπολογισθή εις την προβλεπομένην προθεσμίαν διά την έναρξιν της εκμεταλλεύσεως διπλώματος τινος ή διά την χρήσιν βιομηχανικών ή εμπορικών σημάτων ή σχεδίων, συμφωνείται δ' επί πλεόν ότι ουδέν δίπλωμα, όπερ ίσχυεν έτι την 1ην Αυγούστου 1914, θέλει ατονήσθι ή ακυρώθθι, επί παρελεύσεως προθεσμίας δύο ετών από της ενάρξεως της ισχύος της παρούσης Συνθήκης.

Άρθρον 88.

Ουδεμία δύναται να εγερθή αγωγή ουδέ διεκδίκησις, αφ' ενός μεν υπό τούρκων υπηκόων ή προσώπων διαμενότων ή ενασκούντων βιομηχανίαν εν Τουρκία και αφ' ετέρου υπό υπηκόων των Συμμάχων Δυνάμεων ή προσώπων διαμενότων ή ενασκούντων βιομηχανίας εν ταις χώραις αυτών, ουδ' υπό τρίτων εις ους τυχόν ούτοι είχαν εκχωρήσει κατά την διάρκειαν του πολέμου τα δικαιώματά των, ένεκα γεγονότων άτινα συνέβησαν εν τη χώρα του καθ' ου η αγωγή ή διεκδίκησις, μεταξύ του χρόνου ενάρξεως της εμπολέμου καταστάσεως και της ενάρξεως της ισχύος της παρούσης Συνθήκης και άτινα θα ηδύναντο να θεωρηθώσιν ως προσβάλλοντα δικαιώματα βιομηχανικής, πνευματικής ή καλλιτεχνικής ιδιοκτησίας, υφιστάμενα καθ' οιανδήποτε διαρκούντος του πολέμου στιγμίν ή μέλλοντα ν' αποκατασταθώσι συμφώνως προς το άρθρον 86.

Μεταξύ των ανωτέρω αναφερομένων γεγονότων περιλαμβάνονται η υπό των Κυβερνήσεων των Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών ή υφ' οιανδήποτε προσώπου διά λογαριασμόν ή τη συγκαταθέσει των Κυβερνήσεων τούτων χρήσις δικαιωμάτων βιομηχανικής, πνευματικής ή καλλιτεχνικής ιδιοκτησίας, ως και η πώλησις, η έκθεσις προς πώλησιν ή η χρησιμοποίησις προϊόντων, μηχανημάτων, ειδών ή αντικειμένων οιανδήποτε, εις α τα εν λόγω δικαιώματα αναφέρονται.

Άρθρον 89.

Τα συμβόλαια περί αδειών εκμεταλλεύσεως δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας ή αναπαραγωγής πνευματικών ή καλλιτεχνικών έργων, άτινα συνήφθησαν προ της εμπολέμου καταστάσεως μεταξύ των υπηκόων των Συμμάχων Δυνάμεων ή των εν ταις χώραις τούτων διαμενότων ή ενασκούντων βιομηχανίαν αφ' ενός, και των οθωμανών υπηκόων αφ' ετέρου, θεωρούνται διαλελυμένα από της ενάρξεως της εμπολέμου καταστάσεως μεταξύ της Τουρκίας και της Συμμάχου Δυνάμεως. Αλλ' εν πάση περιπτώσει ο αρχικός συμβαλλόμενος θα έχη το δικαίωμα όπως, εντός προθεσμίας εξ μηνών από της ενάρξεως της ισχύος της παρούσης Συνθήκης, αξιώσθι παρά του δικαιούχου την παραχώρησιν νέας αδείας, ης οι όροι, εν περιπτώσει διαφωνίας μεταξύ αυτών, θέλουσι καθορισθθι υπό του προβλεπομένου εν τω Τμήματι Ε' του παρόντος Μέρους Μικτού Διαιτητικού Δικαστηρίου. Το δικαστήριον δύναται, αν παρίσταται ανάγκη, να ορίσθι τότε το ποσόν της οφειλής, όπερ θα εθεωρεί δίκαιον, λόγω της χρησιμοποίησεως κατά την διάρκειαν του πολέμου.

Άρθρον 90.

Οι κάτοικοι των δυνάμει της παρούσης Συνθήκης αποσπωμένων εκ της Τουρκίας εδαφών, παρά τον χωρισμόν τούτον και την εξ αυτού προκύπτουσαν αλλαγίν ιθαγένειας, θέλουσι διατηρήσει εν Τουρκία την πλήρη και ακέραian απόλαυσιν παντών των δικαιωμάτων βιομηχανικής, πνευματικής και καλλιτεχνικής ιδιοκτησίας, ως ήσαν δικαιούχοι, συμφώνως προς την οθωμανικήν νομοθεσίαν, κατά τον χρόνον της μεταβιβάσεως των εν λόγω εδαφών.

Τα δικαιώματα βιομηχανικής, πνευματικής και καλλιτεχνικής ιδιοκτησίας, τα κατά τον χρόνον του χωρισμού ισχύοντα εν τοις αποσπωμένοις της Τουρκίας εδάφει της παρούσης Συνθήκης ή τα μέλλοντα να αποκατασταθώσιν ή ανασυσταθώσιν κατ' εφαρμογήν του άρθρου 86, θέλουσιν αναγνωρισθθι υπό του Κράτους εις ο μεταβιβάζονται τα ειρημένα εδάφη και παραμείνει εν ισχύει εν αυτοίς επί χρονικόν διάστημα ορισθησόμενον συμφώνως τη οθωμανική νομοθεσία.

Άρθρον 91.

Πάσα παραχώρησις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ή καταχώρησις βιομηχανικών σημάτων, ως και πάσα καταχώρισις μεταβιβάσεως ή εκχώρησεως διπλωμάτων ή βιομηχανικών σημάτων γενομένη νομίμως μετά την 30ην Οκτωβρίου 1918 υπό της Οθωμανικής Αυτοκρατορικής Κυβερνήσεως εν Κωνσταντινουπόλει ή αλλαχού, θέλει υποβληθή εις την Τουρκικήν Κυβέρνησιν και καταχωρισθή επί τη αιτήσει των ενδιαφερομένων, υποβαλλομένη εντός τριών μηνών από της ενάρξεως της ισχύος της παρούσης Συνθήκης. Η καταχώρησις αύτη θέλει παραγάγει αποτελέσματα από της ημέρας της αρχικής καταχωρίσεως.

ΤΜΗΜΑ Ε΄ ΜΙΚΤΟΝ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Άρθρον 92.

Εντός τριών μηνών από της ενάρξεως της ισχύος της παρούσης Συνθήκης συστήθησεται Μικτόν Διαιτητικόν Δικαστήριον μεταξύ εκάστης των Συμμάχων Δυνάμεων, αφ' ενός, και της Τουρκίας, αφ' ετέρου.

Έκαστον των δικαστηρίων τούτων θ' αποτελήται εκ τριών μελών, ων δύο διορισθήσονται παρ' εκάστης των ενδιαφερομένων Κυβερνήσεων, έχουσάν το δικαίωμα να διορίζωσι πλείονα πρόσωπα μεταξύ των οποίων θα εκλέγωσι το καλούμενον να παρεδρεύση, κατά τας περιστάσεις, ως μέλος του Δικαστηρίου. Ο Πρόεδρος διορισθήσεται, κατόπιν συμφωνίας μεταξύ των δύο ενδιαφερομένων Κυβερνήσεων.

Μη επερχομένης συμφωνίας, εντός προθεσμίας δύο μηνών από της ενάρξεως της ισχύος της παρούσης Συνθήκης, ο εν λόγω Πρόεδρος θέλει διορισθή, τη αιτήσει μίας των ενδιαφερομένων Κυβερνήσεων, υπό του Προέδρου του Διαρκούς Δικαστηρίου Διεθνούς Δικαιοσύνης της Χάγης μεταξύ των υπηκόων Δυνάμεων, αίτινες παρέμειναν ουδέτεροι κατά τον πόλεμον.

Εάν, εντός της ειρημένης προθεσμίας των δύο μηνών, μία των ενδιαφερομένων Κυβερνήσεων δεν διορίση το μέλος όπερ οφείλει να αντιπροσωπεύση αυτήν εν τω Δικαστηρίω, ο διορισμός του μέλους τούτου θα γίνη υπό του Συμβουλίου της Κοινωνίας των Εθνών, επί τη αιτήσει της ετέρας ενδιαφερομένης Κυβερνήσεως.

Εν περιπτώσει θανάτου ή παραιτήσεως μέλους τίνος του Δικαστηρίου ή εάν, δι' οιοδήποτε λόγον, μέλος τι αδυνατή να εκπληρώση τα καθήκοντα αυτού, η αντικατάστασις αυτού γενήσεται καθ' όν και ο διορισμός του τρόπον, της προβλεπομένης διμήνου προθεσμίας αρχομένης εν τοιαύτη περιπτώσει από της ημέρας του θανάτου, της παραιτήσεως ή της αδυναμίας δεόντως βεβαιωμένης.

Άρθρον 93.

Τα Μικτά Διαιτητικά Δικαστήρια θα εδρεύωσιν εν Κωνσταντινουπόλει. Αι ενδιαφερόμεναι Κυβερνήσεις θα έχωσι το δικαίωμα, εφ' όσον ο αριθμός και η φύσις των υποθέσεων δικαιολογούσι τούτο, να συστήσωσι παρ' εκάστω Δικαστηρίω εν η πλείονα συμπληρωματικά τμήματα, ων η έδρα θα δύναται να ορισθή εν παντί κριθησομένω καταλλήλω τόπω. Έκαστον των Τμημάτων τούτων θα απαρτίζεται εξ ενός Αντιπροέδρου και δύο μελών διοριζόμενων κατά τα εν τω άρθρω 92, εδάφ. 2-5 οριζόμενα.

Εκάστη Κυβέρνησις θα διορίση ένα ή πλείονας πράκτορας όπως αντιπροσωπεύωσιν αυτήν παρά τω Δικαστηρίω.

Εάν, μετά τρία έτη από της συστάσεως Μικτού τίνος Διαιτητικού Δικαστηρίου ή ενός των τμημάτων αυτού, το Δικαστήριον ή το τμήμα τούτο δεν περατώση τας εργασίας του, η δε Δύναμις, εν τω εδάφει της οποίας το Δικαστήριον ή το Τμήμα έχει την έδραν αυτού, αιτήσεται το τοιούτον, η έδρα θέλει μεταφερθή εκτός του εδάφους τούτου.

Άρθρον 94.

Τα δυνάμει των άρθρων 92 και 93 συνιστώμενα Μικτά Διαιτητικά Δικαστήρια θα κρίνωσι τας διαφοράς τας υπαγομένας εις την αρμοδιότητά των δυνάμει της παρούσης Συνθήκης.

Η απόφασις της πλειοψηφίας των μελών θα αποτελή την απόφασιν του Δικαστηρίου.

Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη συμφωνούσιν όπως θεωρήσωσι τας αποφάσεις των Μικτών Διαιτητικών Δικαστηρίων ως οριστικάς, καταστήσωσι δε ταύτας υποχρεωτικάς διά τους υπηκόους αυτών και εξασφαλίσωσι την

εκτέλεσιν αυτών επί του εδάφους των, άμα τη περιελεύσει αυτοίς της κοινοποιήσεως των αποφάσεων, χωρίς να υπάρξη ανάγκη της διαδικασίας του EXEQUATUR.

Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη υποχρεούνται προσέτι όπως τα δικαστήρια και αι Αρχαί αυτών παρέχωσιν απ' ευθείας εις τα Μικτά Διαιτητικά Δικαστήρια πάσαν δυνατήν συνδρομήν, ιδία ως προς την διαβίβασιν των κοινοποιήσεων και την συλλογήν των αποδείξεων.

Άρθρον 95.

Τα Μικτά Διαιτητικά Δικαστήρια θα καθοδηγώνται υπό της δικαιοσύνης, της ευθυδικίας και της καλής πίστεως. Έκαστον Δικαστήριον θα ορίση την γλώσσαν ης θα γίνεται χρήσις ενώπιον αυτού, διατάσσον τας αναγκαίας μεταφράσεις προς πλήρη κατανόησιν των υποθέσεων, θα καθορίση δε τους κανόνας και τας προθεσμίας της ενώπιον αυτού διαδικασίας, τηρουμένων των επομένων αρχών:

- 1) Η διαδικασία θα επιτρέπη την υποβολήν υπομνήματος και ανθυπομνήματος μετά δικαιώματος ανταπαντήσεως υπ' αμφοτέρων των διαδίκων. Εάν το εν τω μερών αιτησεται όπως υποβάλη απ' ευθείας ή δι' άλλου προφορικός παρατηρήσεις, θα επιτραπή αυτώ το τοιούτον, υπό την επιφύλαξιν της παροχής, εν τοιαύτη περιπτώσει, του αυτού δικαιώματος και εις το έτερον μέρος.
- 2) Το Δικαστήριον θα έχη πάσαν εξουσίαν όπως διατάσση έρευνας, προσαγωγήν εγγράφων, πραγματογνωμοσύνην, ενεργή αυτοψία, αιτήται πληροφορίας, ακούη μάρτυρας και ζητή παρά των διαδίκων ή των αντιπροσώπων αυτών προφορικός ή εγγράφους εξηγήσεις.
- 3) Εκτός αντιθέτου διατάξεως της παρούσης Συνθήκης, ουδεμία απαίτησις γενήσεται δεκτή μετά παρέλευσιν εξαμήνου προθεσμίας από της συστάσεως του Δικαστηρίου, ειμή κατοπίν ειδικής αδειας, παρεχομένης δι' αποφάσεως του ειρημένου Δικαστηρίου και εξαιρετικώς δικαιολογημένης λόγω αποστάσεως ή ανωτέρας βίας.
- 4) Το Δικαστήριον οφείλει, εκτός της περιόδου των διακοπών, αίτινες δεν θα υπερβαίνωσι τας οκτώ εν όλω εβδομάδας κατ' έτος, να συνεδριάζει επαρκείς καθ' εβδομάδα φορές προς εξασφάλισιν της ταχείας διεκπαιρέσεως των υποθέσεων.
- 5) Αι αποφάσεις δέον να εκδίδωνται πάντοτε εντός δύο μηνών το βραδύτερον από της λήξεως της συζητήσεως, μεθ' ην η υπόθεσις εισάγεται εις διάσκεψιν παρά τω Δικαστηρίω.
- 6) Η προφορική συζήτησις, οσάκις η υπόθεσις επιδέχεται τοιαύτην και, εν πάση δε περιπτώσει, η απαγγελία των αποφάσεων λαμβάνουσι χώραν εν δημοσία συνεδρία.
- 7) Έκαστον Μικτόν Διαιτητικόν Δικαστήριον δύναται να συνέλθη εις συνεδρίας εκτός της έδρας αυτού, εάν κρίνη τούτο σκόπιμον διά την καλήν διεξαγωγήν των υποθέσεων.

Άρθρον 96.

Αι ενδιαφερόμεναι Κυβερνήσεις θα διορίσωσιν εκ συμφώνου γενικών Γραμμάτεα περ' εκάστω Δικαστηρίω και θα αποσπάσωσιν εκάστη παρ' αυτώ ένα ή και πλείονας γραμματείς. Ο γενικός Γραμματεύς και οι γραμματείς θα τελώσιν υπό τας διαταγάς του Δικαστηρίου, όπερ, τη συγκαταθέσει των ενδιαφερομένων Κυβερνήσεων, θα δύναται να προσλάβη παν πρόσωπον ούτινος η συνδρομή θα ήτο αυτώ αναγκαία.

Η Γραμματεία εκάστου Δικαστηρίου θα έχη τα γραφεία αυτής εν Κωνσταντινουπόλει. Αι ενδιαφερόμεναι Κυβερνήσεις θα δύνανται να συνιστώσι παραρτήματα των γραφείων τούτων εις πάντα άλλον τόπον, ον ήθελον κρίνει κατάλληλον.

Έκαστον Δικαστήριον θα φυλάττη εν τη Γραμματεία αυτού τα αρχεία και έγγραφα των υποβληθησομένων αυτώ υποθέσεων, άμα τη λήξει δε της αποστολής του, θα καταθέση ταύτα εν τοις αρχείοις της Κυβερνήσεως παρ' η είχε την έδραν αυτού. Τα αρχεία ταύτα θα είναι πάντοτε εις την διάθεσιν των ενδιαφερομένων Κυβερνήσεων.

Άρθρον 97.

Έκαστη Κυβέρνησις θα καταβάλλη τας αποδοχάς του παρ' αυτή διοριζομένου μέλους του Μικτού Διαιτητικού Δικαστηρίου, ως επίσης παντός υπ' αυτής διορισθησομένου πρακτόρος και γραμματέως.

Αι αποδοχαί του Προέδρου και του Γενικού Γραμματέως ορισθήσονται εκ συμφώνου μεταξύ των ενδιαφερομένων Κυβερνήσεων και θα πληρώνωνται ομού μετά των κοινών του Δικαστηρίου δαπανών, υπό των δύο Κυβερνήσεων εξ ημισείας.

Άρθρον 98.

Το παρόν Τμήμα δεν θέλει εφαρμοσθή εις τας μεταξύ Ιαπωνίας και Τουρκίας υποθέσεις τας υπαγομένας κατά την παρούσαν Συνθήκην εις την αρμοδιότητα του Μικτού Διαιτητικού Δικαστηρίου, αι υποθέσεις αύται θα διακανονισθώσι διά συμφωνίας μεταξύ των δύο Κυβερνήσεων.

ΤΜΗΜΑ ΣΤ΄ ΣΥΝΘΗΚΑΙ

Άρθρον 99.

Από της ενάρξεως της ισχύος της παρούσης Συνθήκης και υπό την επιφύλαξιν εξ άλλου των περιεχομένων εν αυτή διατάξεων, αι κάτωθι απαριθμούμεναι οικονομικής ή τεχνικής φύσεως πλειονοβαρείς Συνθήκαι, Συμβάσεις και Συμφωνίαί θέλουσιν επανέλθει εν ισχύι μεταξύ της Τουρκίας και των μετεχουσών τούτων λοιπών συμβαλλομένων Δυνάμεων.

- 1) Συμβάσεις από 14ης Μαρτίου 1884, της 1ης Δεκεμβρίου 1886 και της 23ης Μαρτίου 1887 και το τελικόν Πρωτόκολλον της 7ης Ιουλίου 1887, περί προστασίας των υποβρυχίων καλωδίων.
- 2) Σύμβασις της 5ης Ιουλίου 1890, περί δημοσιεύσεως των τελωνειακών δασμολογίων και οργανώσεως Διεθνούς Ενώσεως διά την δημοσίευσιν αυτών.
- 3) Συμφωνία της 9ης Δεκεμβρίου 1907, περί ιδρύσεως του εν Παρίσιος Διεθνούς Γραφείου Δημοσίας Υγιεινής.
- 4) Σύμβασις της 7ης Ιουνίου 1905, περί ιδρύσεως Γεωργικού Διεθνούς Ινστιτούτου εν Ρώμη.
- 5) Σύμβασις της 16ης Ιουλίου 1863, περί εξαγοράς των διοδίων του ESCAUT.
- 6) Σύμβασις της 29ης Οκτωβρίου 1888, περί εφαρμογής συστήματος αποβλέποντος εις την εξασφάλισιν της ελευθέρας χρήσεως της διώρυγος του Σουέζ - υπό την επιφύλαξιν των ειδικών διατάξεων των προβλεπομένων υπό του άρθρου 19 της παρούσης Συνθήκης.
- 7) Συμβάσεις και Συμφωνίαί της Παγκοσμίου Ταχυδρομικής Ενώσεως, συμπεριλαμβανομένων των Συμβάσεων και Συμφωνιών αίτινες υπεγράφησαν εν Μαδρίτη την 30ην Νοεμβρίου 1920.
- 8) Διεθνείς Τηλεγραφικαί Συμβάσεις, υπογραφείσαι εν Πετροπούλει την 10/22αν Ιουλίου 1875. Οι κανονισμοί και τα τιμολόγια τα καθορισθέντα υπό της Διεθνούς Τηλεγραφικής Συνδιασκέψεως της Λισσαβώνας της 11ης Ιουνίου 1908.

Άρθρον 100.

Η Τουρκία υποχρεούται να προσχωρήση εις τας κάτωθι απαριθμουμένας Συμβάσεις ή Συμφωνίας ή να επικυρώση αυτάς:

- 1) Σύμβασις της 11ης Οκτωβρίου 1909, περί της διεθνούς κυκλοφορίας των αυτοκινήτων.
- 2) Συμφωνία της 15ης Μαΐου 1886, περί της διά μολύβδου σφραγίσεως των υποκειμένων εις τελωνειακήν επίσκεψιν σιδηροδρομικών αμαξών και Πρωτόκολλον της 18ης Μαΐου 1907.
- 3) Σύμβασις της 23ης Σεπτεμβρίου 1910, περί ενιαίου κανόνων τινών αφορώντων εις τας κατά θάλασσαν συγκρούσεις, την επιθαλάσσιον αρωγήν και τας ναυαγαιρέσεις.
- 4) Σύμβασις της 21ης Δεκεμβρίου 1904, περί απαλλαγής των πλωτών νοσοκομείων εκ των εν τοις λιμένι καταβαλλομένων δικαιωμάτων και τελών.
- 5) Σύμβασις της 18ης Μαΐου 1904, της 4ης Μαΐου 1910 και της 30ης Σεπτεμβρίου 1921, περί καταργήσεως της σωματεμπορίας των γυναικών.
- 6) Σύμβασις της 4ης Μαΐου 1910, περί καταργήσεως των πορνογραφικών δημοσιευμάτων.
- 7) Σύμβασις Υγειονομική της 17ης Ιανουαρίου 1912, υπό την επιφύλαξιν των άρθρων 54, 88 και 90.
- 8) Συμβάσεις της 3ης Νοεμβρίου 1881 και της 15ης Απριλίου 1889, περί των ληπτέων μέτρων κατά της φυλλοξήρας.
- 9) Σύμβασις περί οπίου, υπογραφείσα εν Χάγη την 23ην Ιανουαρίου 1912 και πρόσθετον Πρωτόκολλον του έτους 1914.

- 10) Διεθνής Ραδιοτηλεγραφική Σύμβασις της 5ης Ιουλίου 1912.
- 11) Σύμβασις περί των οιοπνευματώδων ποτών εν Αφρική, υπογραφείσα εν SAINT-GERMAIN-EN-LAYE την 10ην Σεπτεμβρίου 1919.
- 12) Σύμβασις υπογραφείσα εν SAINT-GERMAIN-EN-LAYE την 10ην Σεπτεμβρίου 1919, αναθεωρήσασα την γενικήν Πράξιν του Βερολίνου της 26ης Φεβρουαρίου 1885 και την γενικήν Πράξιν και Δήλωσιν των Βρυξελλών της 2ας Ιουλίου 1890.
- 13) Σύμβασις της 13ης Οκτωβρίου 1919, περί διακανονισμού της αεροπορίας, εάν η Τουρκία επιτύχη κατ' εφαρμογήν του Πρωτοκόλλου της 1ης Μαΐου 1920, τας εξαιρέσεις εκείνας ας η γεωγραφική αυτής θέσις ήθελε καταστήσει αναγκαίας.
- 14) Σύμβασις της 16ης Σεπτεμβρίου 1906, υπογραφείσα εν Βέρνη, περί απαγορεύσεως της χρήσεως λευκού φωσφόρου εν τη κατασκευή των πυρείων.

Η Τουρκία αναλαμβάνει, προς τούτοις, την υποχρέωσιν να συμμετάσχη εις την παρασκευήν νέων διεθνών συμβάσεων περί τηλεγράφων και ραδιοτηλεγραφίας.

ΜΕΡΟΣ Δ΄
ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΙ ΚΑΙ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ
ΤΜΗΜΑ Α΄
ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

Άρθρον 101.

Η Τουρκία δηλοί ότι προσχωρεί εις την Σύμβασιν και τον Κανονισμόν περί ελευθερίας της διαμετακομίσεως τους εγκριθέντας υπό της Συνδιασκέψεως της Βαρκελώνης την 14ην Απριλίου 1921, ως και εις την Σύμβασιν και τον κανονισμόν των πλωτών οδών διεθνούς συμφέροντος ους απεδέχθη η ειρμημένη Συνδιάσκεψις την 19ην Απριλίου 1921 και εις το πρόσθετον Πρωτόκολλον.

Κατά συνέπειαν, η Τουρκία υποχρεούται να εφαρμόση τας διατάξεις των εν λόγω Συμβάσεων, Κανονισμών και Πρωτοκόλλου άμα τη ενάρξει της ισχύος της παρούσης Συνθήκης.

Άρθρον 102.

Η Τουρκία δηλοί ότι προσχωρεί εις την από 20ης Απριλίου 1921 Δήλωσιν της Βαρκελώνης "την αναγνωρίζουσαν το δικαίωμα σημαίας των Κρατών των εστερημένων θαλασσίας εξόδου".

Άρθρον 103.

Η Τουρκία δηλοί ότι προσχωρεί εις τας από 10ης Απριλίου 1921 Συστάσεις της Συνδιασκέψεως της Βαρκελώνης περί των υπό διεθνές καθεστώς διατελούντων λιμένων. Η Τουρκία θα γνωστοποιήση βραδύτερον τους εις το καθεστώς τούτο υπαχθησομένους λιμένας.

Άρθρον 104.

Η Τουρκία δηλοί ότι προσχωρεί εις τας Συστάσεις της Συνδιασκέψεως της Βαρκελώνης της 20ης Απριλίου 1921 περί διεθνών σιδηροδρομικών γραμμών. Αι Συστάσεις αύται θέλουσιν εφαρμοσθή υπό της Τουρκικής Κυβερνήσεως άμα τη ενάρξει της ισχύος της παρούσης Συνθήκης, υπό τον όρον της αμοιβαιότητας.

Άρθρον 105.

Άμα τη ενάρξει της ισχύος της παρούσης Συνθήκης, η Τουρκία υποχρεούται να προσχωρήση εις τας εν Βέρνη υπογραφείσας Συμβάσεις και Συμφωνίας της 14ης Οκτωβρίου 1890, 20ης Σεπτεμβρίου 1893, 16ης Ιουλίου 1895, 16ης Ιουνίου 1898 και 19ης Σεπτεμβρίου 1906 περί της διά σιδηροδρόμων μεταφοράς εμπορευμάτων.

Άρθρον 106.

Οσάκις συνεπέα της χαράξεως των νέων συνόρων, γραμμή τις συνδέουσα δύο μέρη της αυτής χώρας, διασχίζει έτεραν χώραν, ή οσάκις διακλάδωσις τις αρχομένη εκ μίας χώρας καταλήγει εις έτεραν, οι όροι της εκμεταλλεύσεως, όσον αφορά εις το μεταφορικών εμπόριον μεταξύ των δύο χωρών, θα κανονισθώσιν, εκτός ειδικών διατάξεων, διά συμφωνίας συνομολογηθησομένης μεταξύ των ενδιαφερομένων διευθύνσεων και σιδηροδρόμων. Εν η περιπτώσει αι διευθύνσεις αύται δεν κατώρθουν να ομοφωνήσωσιν επί των όρων της συμφωνίας ταύτης, οι όροι ούτοι θέλουσι καθορισθή διά διαιτησίας.

Η εγκατάστασις πάντων των νέων μεθοριακών σταθμών μεταξύ της Τουρκίας και των ομόρων Κρατών, ως και η εκμετάλλευσις των μεταξύ των σταθμών τούτων γραμμών, θα κανονισθώσι διά συμφωνιών συνομολογουμένων κατά τους αυτούς όρους.

Άρθρον 107.

Οι εκ της Τουρκίας ή της Ελλάδος προερχόμενοι ή εις αυτάς κατευθυνόμενοι ταξιδιώται και τα εμπορεύματα, κατά την διέλευσιν ή διαμετακόμισιν διά των τριών τμημάτων των ανατολικών Σιδηροδρόμων των περιλαμβανομένων μεταξύ της ελληνοβουλγαρικής και της ελληνοτουρκικής μεθορίου παρά το Κούλελη-Μπουργάζ, δεν θα υποβάλλωνται λόγω της τοιαύτης διελεύσεως ή διαμετακομίσεως εις ουδέν τέλος ή δασμόν, ουδ' εις διατύπωσιν τινά εξελέξεως διαβατηρίων ή τελωνειακού ελέγχου.

Η εκτέλεσις των διατάξεων του παρόντος άρθρου θέλει εξασφαλισθή υπό ενός Επιτρόπου εκλεγησομένου υπό του Συμβουλίου της Κοινωνίας των Εθνών.

Εκάστη των Κυβερνήσεων Ελλάδος και Τουρκίας θα έχη το δικαίωμα να διορίση παρά τω Επιτρόπω τούτω ένα αντιπρόσωπον, όστις θα έχη ως έργον να επιστά την προσοχήν του Επιτρόπου επί παντός ζητήματος αφορώντος εις την εκτέλεσιν των ειρημένων διατάξεων και θα απολαύη όλων των αναγκαίων διά την εκπλήρωσιν του έργου του ευκολιών. Οι αντιπρόσωποι ούτοι θα ορίσωσιν εκ συμφώνου μετά του Επιτρόπου τον αριθμόν και το είδος του κατωτέρου προσωπικού ούτινος θα έχωσιν ανάγκην.

Ο Επίτροπος θα υποβάλλη υπό την κρίσιν του Συμβουλίου της Κοινωνίας των Εθνών παν ζήτημα, αφορών εις την εκτέλεσιν των ειρημένων διατάξεων, όπερ δεν ήθελε δυνηθή να λύση. Αι Κυβερνήσεις της Ελλάδος και της Τουρκίας υποχρεούνται να συμμορφώνται προς πάσαν απόφασιν εκδιδομένην κατά πλειοψηφίαν υπό του Ειρημένου Συμβουλίου.

Ο μισθός ως και τα έξοδα διά την λειτουργίαν της υπηρεσίας του ειρημένου Επιτρόπου θέλουσι βαρύνη εξ ημισείας την Ελληνικήν και Τουρκικήν Κυβέρνησιν.

Εις περίπτωσιν καθ' ην η Τουρκία ήθελε κατασκευάσει μεταγενεστερώς σιδηροδρομικήν γραμμήν συνδέουσα την Ανδριανούπολιν μετά της γραμμής Κούλελη Μπουργάζ-Κωνσταντινουπόλεως, αι διατάξεις του παρόντος άρθρου θέλουσιν ατονίσει ως προς την διαμετακόμισιν μεταξύ των σημείων της ελληνοτουρκικής μεθορίου των κειμένων πλησίον του Κούλελη-Μπουργάζ και του Βόσνα-κιοϊ ή αντιθέτως.

Εκάστη των δύο ενδιαφερομένων Κυβερνήσεων θα έχη το δικαίωμα, μετά πέντε έτη από της ενάρξεως της ισχύος της παρούσης Συνθήκης, να απευθυνθή εις το Συμβούλιον της Κοινωνίας των Εθνών όπως τούτο αποφασίση, εάν υπάρξη λόγως διατηρήσεως του προβλεπομένου εν τοις εδαφίοις 2-5 του παρόντος άρθρου ελέγχου. Έννοείται όμως ότι αι διατάξεις του πρώτου εδαφίου θα παραμείνωσιν εν ισχύι καθ' όσον αφορά την διαμετακόμισιν επί των δύο τμημάτων των ανατολικών Σιδηροδρόμων μεταξύ της ελληνοβουλγαρικής μεθορίου και του Βόσνα-κιοϊ.

Άρθρον 108.

Εκτός ιδιαιτέρων συμφωνιών ως προς τας μεταβιβάσεις των λιμένων και των σιδηροδρόμων των ανηκόντων είτε εις την Τουρκικήν Κυβέρνησιν, είτε εις ιδιωτικές εταιρείας και περιλαμβανομένων εντός των αποσπωμένων εκ της Τουρκίας εδαφών δύναμει της παρούσης Συνθήκης, υπό την επιφύλαξιν δε των μεταξύ των συμβαλλομένων Δυνάμεων συνομολογηθείσων ή συνομολογηθησομένων διατάξεων αναφορικώς προς τους αναδόχους και την υπηρεσίαν των συντάξεων του προσωπικού, η μεταβίβασις των σιδηροδρομικών γραμμών γενήσεται υπό τους ακόλουθους όρους:

- 1) Τα έργα και αι εγκαταστάσεις πασών των σιδηροδρομικών σταθμών θα παραδοθώσιν εις ακέραιον και εν όσο το δυνατόν καλλιτέρα καταστάσει.

- 2) Εάν δίκτυον τι, έχον ίδιον τροχαίον υλικόν, περιλαμβάνηται ολόκληρον εντός μεταβιβαζομένου εδάφους, το υλικόν τούτο θα παραδοθή εις ακέραιον, συμφώνως προς την τελευταίαν απογραφήν κατά την 30ην Οκτωβρίου 1918.
- 3) Ως προς τας γραμμάς των οποίων η διεύθυνσις, δυνάμει της παρούσης Συνθήκης, θα ευρεθή κατατετημημένη, η κατανομή του τροχαίου υλικού θα ορισθῆ διά συμφωνίας μεταξύ των διευθύνσεων υπ' ας θα υπάγονται τα διάφορα τμήματα. Κατά την συμφωνία ταύτη δέον να ληφθώσιν υπ' όψιν η ποσότης του επι των γραμμών τούτων καταγεγραμμένου υλικού, συμφώνως προς την τελευταίαν απογραφήν κατά την 30ην Οκτωβρίου 1918, το μήκος των γραμμών, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιακών γραμμών, η φύσις και η σπουδαιότης της εμπορικής κινήσεως. Εν περιπτώσει διαφωνίας, η διαφορά θα λυθῆ διά διαιτησίας. Η διαιτητική αποφασίς θα ορίσῃ ὡσαύτως, εν ενδεχομένη περιπτώσει, τας αφεθησομένας εις ἕκαστον τμήμα ατμομηχανάς, σιδηροδρομικά οχήματα και αμάξας, θα προσδιορίσῃ τους όρους της παραλαβῆς αὐτῶν και θα προβῆ εις οἷας ἤθελε κρίνει αναγκαίας διευθετήσεις προς εξασφάλισιν ἐπὶ ὠρισμένην χρονικὴν περίοδον της συντηρήσεως του μεταβιβαζομένου υλικού εν τοις υφισταμένοις συνεργείοις.
- 4) Αἱ προμήθειαι, τὰ ἐπιπλα και τὰ εργαλεία θα παραδοθῶσιν υπ' οὖς όρους και τὸ τροχαίον υλικόν.

Ἄρθρον 109.

Μη υφισταμένων ἀντιθέτων διατάξεων. Εάν, συνεπεία της χαράξεως νέας τινός μεθορίου, τὸ σύστημα των υδάτων (διοχετεύσεις, πλημμύραι, αρδεύσεις, ἀποξηράνσεις ἢ ἄλλα παρόμοια ζητήματα) εν τινι Κράτει, ἐξαρτάται ἐξ ἔργων ἐκτελεσθέντων εν τῷ εδάφει ἐτέρου τινός Κράτους, ἢ εάν, δυνάμει προγενεστέρων του πολέμου συνθηγιῶν, γίνηται χρῆσις ἐπὶ του εδάφους ἐνός Κράτους υδάτων ἢ υδραυλικῆς δυνάμεως παραγομένων ἐπὶ του εδάφους ἐτέρου τινός Κράτους, τὰ ἐνδιαφερόμενα Κράτη δέον να προέλθωσιν εις συνεννόησιν προς προστασίαν των ἀμοιβαίων συμφερόντων και κεκτημένων δικαιωμάτων.

Ελλείψει συμφωνίας, τὸ θέμα θέλει κανονισθῆ διά διαιτησίας.

Ἄρθρον 110.

Ἡ Ρουμανία και ἡ Τουρκία θα συνεννοηθῶσιν ὅπως καθορίσωσι ἀκριβοδιακαίως τους όρους ἐκμεταλλεύσεως του καλωδίου Κωνσταντινῆς-Κωνσταντινουπόλεως. Ελλείψει συνεννοήσεως, τὸ ζήτημα θα κανονισθῆ διά διαιτησίας.

Ἄρθρον 111.

Ἡ Τουρκία παραιτεῖται, δι' αὐτὴν και εν ὀνόματι των ὑπηκόων της, πάντων των δικαιωμάτων, τίτλων ἢ προνομίων πάσης φύσεως, ἐπὶ του ὅλου ἢ ἐπὶ μέρους των καλωδίων ἅτινα δεν διέρχονται πλέον διά του εδάφους της.

Εάν τὰ συμφώνως προς τὸ προηγούμενον εδάφιον μεταβιβαζόμενα καλώδια ἢ τμήματα καλωδίων αποτελῶσιν ἰδιοκτησίαν ἰδιωτικὴν, αἱ Κυβερνήσεις, εις ας μεταβιβάζεται ἡ κυριότης, θέλουσιν ἀποζημιώσῃ τους ἰδιοκτῆτας. Εν περιπτώσει διαφωνίας περὶ του ποσού της ἀποζημιώσεως, αὐτὴ θέλει καθορισθῆ διά διαιτησίας.

Ἄρθρον 112.

Ἡ Τουρκία θα διατηρήσῃ τὰ τυχόν ἀνήκοντα ἤδη αὐτῇ δικαιώματα κυριότητος ἐπὶ των καλωδίων, ἅτινα διέρχονται δι' ἐνός τουλάχιστον σημείου του τουρκικοῦ εδάφους.

Ἡ ἐνάσκησις των δικαιωμάτων προσγειώσεως των εἰρημένων καλωδίων ἐπὶ εδάφους μη τουρκικοῦ και οἱ όροι της ἐκμεταλλεύσεως τούτων θα κανονισθῶσιν φιλικῶς μεταξύ των ἐνδιαφερομένων Κρατῶν. Εν διαφωνία, ἡ διαφορά θέλει λυθῆ διά διαιτησίας.

Ἄρθρον 113.

Τὰ Ὑψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη δηλοῦσιν ὅτι ἀποδέχονται, ἕκαστον δι' αὐτό, τὴν κατάργησιν των ξένων ταχυδρομείων εν Τουρκία.

ΤΜΗΜΑ Β΄ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Άρθρον 114.

Το Ανώτατον Υγειονομικόν Συμβούλιον της Κωνσταντινουπόλεως καταργείται. Η Τουρκική Διοίκηση αναλαμβάνει την υγειονομικήν οργάνωσιν των παραλιών και μεθορίων της Τουρκίας.

Άρθρον 115.

Μία και η αυτή υγειονομική διατίμησις, ης τα τέλη και οι όροι θα ώσιν δίκαιοι, θέλει εφαρμοσθή εις πάντα τα πλοία, άνευ διακρίσεως μεταξύ της τουρκικής σημαίας και των ξένων, και εις τους υπηκόους των ξένων Δυνάμεων υπό τους αυτούς προς τους υπηκόους της Τουρκίας όρους.

Άρθρον 116.

Η Τουρκία υποχρεούται να σεβασθή εξ ολοκλήρου το δικαίωμα των απολυθέντων υγειονομικών υπαλλήλων όπως αποζημιωθώσιν εκ των κεφαλαίων του πρώην Ανωτέρου Υγειονομικού Συμβουλίου της Κωνσταντινουπόλεως, ως και πάντα τα άλλα κεκτημένα δικαιώματα των υπαλλήλων και πρώην υπαλλήλων του Συμβουλίου τούτου και των δικαιοδόχων αυτών. Πάντα τα ζητήματα τα σχετιζόμενα προς τα δικαιώματα ταύτα, προς την διάθεσιν των αποθεματικών κεφαλαίων του πρώην Ανωτέρου Υγειονομικού Συμβουλίου της Κωνσταντινουπόλεως, την οριστικήν εκκαθάρισιν της παλαιάς υγειονομικής διευθύνσεως, ως και παν άλλο παρόμοιον ή συναφές ζήτημα, θα κανονισθώσιν υπό Επιτροπής AD HOC, αποτελουμένης εξ ενός αντιπροσώπου εκάστης των μετασχουσών του Ανωτέρου Υγειονομικού Συμβουλίου της Κωνσταντινουπόλεως Δυνάμεων, εξαιρέσει της Γερμανίας, Αυστρίας και Ουγγαρίας. Εν περιπτώσει διαφωνίας μεταξύ των μελών της Επιτροπής ταύτης επί ζητήματος αφορώντος είτε εις την αναφερομένην ανωτέρω εκκαθάρισιν, είτε εις την διάθεσιν του υπολοίπου κεφαλαίου μετά την εκκαθάρισιν ταύτης, πάσα Δύναμις εκπροσωπούμενη εν τη Επιτροπή θα έχη το δικαίωμα να φέρη το ζήτημα τούτο εις το Συμβούλιον της Κοινωνίας των Εθνών, όπερ θα αποφασίζη επ' αυτού ανεκκλητήως.

Άρθρον 117.

Η Τουρκία και αι Δυνάμεις αι ενδιαφερόμεναι διά την επιτήρησιν των προσκυνημάτων της Ιερουσαλήμ και της Χετζάζης και του Σιδηροδρόμου της Χετζάζης, θα λάβουσι τα προς τούτο κατάλληλα μέτρα, συμφώνως προς τας διατάξεις των διεθνών υγειονομικών Συμβάσεων. Όπως δε επιτευχθή πλήρης ενότης της εκτελέσεως αυτών, αι Δυνάμεις αύται και η Τουρκία θα συστήσωσιν Επιτροπήν υγειονομικού εναρμονισμού των προσκυνημάτων, εν τη οποία θα αντιπροσωπεύωνται αι υγειονομικαί υπηρεσίαι της Τουρκίας και το θαλάσσιον υγειονομικόν και επί των καθάρσεων Συμβούλιον της Αιγύπτου.

Η Επιτροπή αύτη δέον να τύχη της προηγούμενης συγκαταθέσεως του Κράτους επί του εδάφους του οποίου θέλει συνέλθει.

Άρθρον 118.

Εκθέσεις περι των έργων της Επιτροπής εναρμονισμού των προσκυνημάτων θα διαβιβάζωνται εις την Επιτροπήν Υγιεινής της Κοινωνίας των Εθνών και το Διεθνές Γραφείον δημοσίας υγιεινής, ως και εις την Κυβέρνησιν πάσης χώρας ενδιαφερομένης διά τα προσκυνηματα, επί τη αιτήσει ταύτης. Η Επιτροπή θα γνωμοδοτή επί παντός ζητήματος τεθησομένου αυτή υπό της Κοινωνίας των Εθνών, διά του Διεθνούς Γραφείου δημοσίας υγιεινής ή των ενδιαφερομένων Κυβερνήσεων.

ΜΕΡΟΣ Ε΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ
1. ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΙ ΠΟΛΕΜΟΥ

Άρθρον 119.

Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη υποχρεούνται να επαναφέρωσιν αμέσως εις τας πατρίδας των τους τυχόν παραμένοντας εν τη χώρα αυτών αιχμαλώτους πολέμου και πολιτικούς κρατούμενους.

Η ανταλλαγή των κατακρατουμένων υπό της Ελλάδος και Τουρκίας αιχμαλώτων πολέμου και πολιτών αποτελεί αντικείμενον της ιδιαίτερας Συμφωνίας μεταξύ των Δυνάμεων τούτων της υπογραφείσης εν Λωζάννη την 30ην Ιανουαρίου 1923.

Άρθρον 120.

Οι αιχμάλωτοι πολέμου και οι πολιτικοί κρατούμενοι, οι υποκείμενοι εις τιμωρίαν ή τιμωρηθέντες διά παραπτώματα αντιπειθαρχικά, θα παλινοστήσωσι χωρίς να ληφθή υπ' όψιν η λήψις της ποινής αυτών ή της αξιαιμένης κατ' αυτών διαδικασίας.

Οι υποκείμενοι ή καταδικασθέντες εις ποινάς δι' άλλας, πλην των πειθαρχικών παραβάσεων, πράξεις, δύνανται να εξακολουθήσωσι κρατούμενοι.

Άρθρον 121.

Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη υποχρεούνται να παρέχωσιν εν ταις οικείαις αυτών χώραις πάσαν ευκολίαν διά την αναζήτησιν των εξαφανισθέντων ή την εξακριβώσιν της ταυτότητος των αιχμαλώτων πολέμου και πολιτικών κρατουμένων, οίτινες εξεδήλωσαν την επιθυμίαν όπως μη παλινοστήσωσιν.

Άρθρον 122.

Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη υποχρεούνται να αποδώσωσιν, άμα τη ενάρξει της ισχύος της παρούσης Συνθήκης, πάντα τα τυχόν παρακρατηθέντα αντικείμενα, νομίματα, αξίας, έγγραφα ή προσωπικά πράγματα πάσης φύσεως, άτινα ανήκουσιν ή άνηκον εις τους αιχμαλώτους πολέμου και πολιτικούς κρατούμενους.

Άρθρον 123.

Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη δηλούσιν ότι παραιτούνται της αμοιβαίας πληρωμής των οφειλομένων ποσών διά την συντήρησιν των αιχμαλώτων πολέμου, οίτινες συνελήφθησαν υπό των στρατευμάτων αυτών.

2. ΤΑΦΟΙ

Άρθρον 124.

Μη θιγομένων των ιδιαίτερων διατάξεων των διατυπουμένων εν τω κατωτέρω 126ω άρθρω, τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη θα μεριμνώσι περί της προφυλάξεως και συντηρήσεως των εν ταις χώραις αυτών νεκροταφείων, τάφων, κοιμητηρίων και αναμνηστικών μνημείων των στρατιωτών και ναυτών εκάστου εξ αυτών, των πεσόντων επί του πεδίου μάχης ή αποβιωσάντων συνεπεία των τραυμάτων των, δυστηχημάτων ή ασθενειών μετά την 29ην Οκτωβρίου 1914, ως και των θανόντων εν αιχμαλωσία αιχμαλώτων πολέμου και πολιτικών κρατουμένων μετά την αυτήν χρονολογίαν.

Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη θα προέλθωσιν εις συνεννόησιν όπως παράσχωσιν πάσαν ευκολίαν προς εκπλήρωσιν της αποστολής των, εν τοις οικείοις αυτών εδάφεσιν, εις τας επιτροπάς, εις ας έκαστον εξ αυτών δύναται να αναθέσθι την εξακριβώσιν, καταχώρισιν, συντήρησιν των ειρημένων νεκροταφείων, κοιμητηρίων και τάφων και την ανέγερσιν επί των τόπων αυτών καταλλήλων μνημείων. Αι επιτροπαί αύται δέον να μη έχωσι ουδένα στρατιωτικόν χαρακτήρα.

Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη συμφωνούσιν όπως παρέχωσιν αμοιβαίως, υπό την επιφύλαξιν των διατάξεων της ιδιαίτερας αυτών νομοθεσίας και των απαιτήσεων της δημοσίας υγιεινής, πάσαν ευκολίαν προς εκτέλεσιν των αιτήσεων περί μεταφοράς εις τας πατρίδας των λειψάνων των εν τω ανωτέρω άρθρω αναφερομένων στρατιωτών και ναυτών αυτών.

Άρθρον 125.

Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη υποχρεούνται να χορηγήσωσιν αλλήλοις:

- 1) Πλήρη κατάλογον των αιχμαλώτων πολέμου και πολιτικών κρατουμένων, οίτινες απεβίωσαν εν αιχμαλωσία, μεθ' όλων των χρησίμων προς εξακρίβωσιν της ταυτότητος των πληροφοριών.
- 2) Πάσαν πληροφορίαν περί του αριθμού και του τόπου των τάφων των ενταφιασθέντων άνευ προηγουμένης εξακριβώσεως της ταυτότητος των.

Άρθρον 126.

Η συντήρησις των τάφων, νεκροταφείων, κοιμητηρίων και αναμνηστικών μνημείων των τούρκων στρατιωτών, ναυτών και αιχμαλώτων πολέμου, οίτινες απεβίωσαν εν τω Ρουμανικώ εδάφει μετά την 27ην Αυγούστου 1916, ως και πάσα άλλη υποχρέωσις προκύπτουσα εν των άρθρων 124 και 125 ως προς τους πολιτικούς κρατουμένους, θα αποτελέσωσιν αντικείμενον ιδιαίτερας συμφωνίας μεταξύ της Ρουμανίας και της Τουρκικής Κυβερνήσεως.

Άρθρον 127.

Προς συμπλήρωσιν των γενικής φύσεως διατάξεων των άρθρων 124 και 125, αι Κυβερνήσεις της Βρετανικής Αυτοκρατορίας, της Γαλλίας και της Ιταλίας, αφ' ενός, και η Τουρκική και Ελληνική Κυβέρνησις, αφ' ετέρου, συνομολογούσι τας ειδικάς διατάξεις τας περιεχομένας εν τοις άρθροις 128-136.

Άρθρον 128.

Η Τουρκική Κυβέρνησις υποχρεούται, έναντι των Κυβερνήσεων της Βρετανικής Αυτοκρατορίας, της Γαλλίας και της Ιταλίας, να παραχωρήση αυτοαίς κεχωρισμένως και διηλεκώς, εν τω εδάφει αυτής, τους χώρους ένθα ευρίσκονται τάφοι, νεκροταφεία, κοιμητήρια και αναμνηστικά μνημεία των οικείων αυτών στρατιωτών και ναυτών των πεσόντων επί του πεδίου της μάχης ή αποβιωσάντων συνεπεία των τραυμάτων των, δυστηχημάτων ή ασθενειών, ως και των εν αιχμαλωσία αποβιωσάντων αιχμαλώτων πολέμου και πολιτικών κρατουμένων αυτών. Θα παραχωρήση αυτοαίς ωσαύτως τους χώρους, οίτινες κριθήσονται αναγκαίοι εις το μέλλον προς ίδρυσιν συγκεντρωμένων νεκροταφείων, κοιμητηρίων ή αναμνηστικών μνημείων υπό των εν τω άρθρω 130 προβλεπομένων επιτροπών.

Εκτός τούτου, η Τουρκική Κυβέρνησις υποχρεούται να εξασφαλίση την ελευθέραν είσοδον εις τους τάφους τούτους, τα νεκροταφεία, κοιμητήρια και μνημεία και να επιτρέψη, εν ενδεχομένη περιστάσει, την κατασκευήν των αναγκαίων οδών.

Η Ελληνική Κυβέρνησις αναλαμβάνει τας αυτάς υποχρεώσεις ως προς το έδαφος της.

Αι ανωτέρω διατάξεις δεν θίγουσι την τουρκικήν ή, κατά τας περιστάσεις, την ελληνικήν κυριαρχίαν επί των παραχωρηθέντων εδαφών.

Άρθρον 129.

Μεταξύ των παραχωρηθησομένων υπό της Τουρκικής Κυβερνήσεως γηπέδων, θα συμπεριληφθώσιν, ιδία διά την Βρετανικήν Αυτοκρατορίαν, τα της περιφερείας της επονομαζομένης ANZAC (ARI BURNU), τα σημειούμενα εν τω υπ' αριθ. 3 χάρτη.

Η υπό της Βρετανικής Αυτοκρατορίας χρησιμοποίησις του προαναφερομένου χώρου θα υπόκειται εις τους ακόλουθους όρους:

- 1) Ο χώρος ούτος δεν δύναται να διατεθή δι' άλλον ή τον εν τη παρούση Συνθήκη οριζόμενον σκοπόν. Κατά συνέπειαν, δεν οφείλει να χρησιμοποιηθή προς στρατιωτικόν ή εμπορικόν τινα σκοπόν ή προς οιονδήποτε άλλον διάφορον του ως άνω αναφερομένου προορισμού.
- 2) Η Τουρκική Κυβέρνησις θα έχη, εν παντί καιρώ, το δικαίωμα να επιθεωρή τον χώρον τούτον, περιλαμβανομένων και των νεκροταφείων.
- 3) Ο αριθμός των διατιθεμένων διά την φύλαξιν των νεκροταφείων πολιτικών φυλάκων δεν δύναται να υπερβή τον ένα, κατά νεκροταφείον, φύλακα. Δεν θα υπάρχωσι ειδικοί φύλακες διά τον εκτός των νεκροταφείων κείμενον χώρον.
- 4) Δεν επιτρέπεται η ανέγερσις εν τω ειρημένω χώρω, είτε εντός, είτε έξωθεν των νεκροταφείων, ή μόνον των απολύτως αναγκαίων διά τους φύλακας οικημάτων.
- 5) Δεν επιτρέπεται η κατασκευή επί της ακτής του ειρημένου χώρου προκυμαίας, προβλήτος ή κινητής αποβάθρας δυναμένης να διευκολύνη την αποβίβασιν ή επιβίβασιν προσώπων ή εμπορευμάτων.
- 6) Πάσαι αι αναγκαίαι διατυπώσεις οφείλουσι να εκπληρώνονται εν τη εσωτερική πλευρά των Στενών, η δε διά της ακτής του Αιγαίου είσοδος εις τον χώρον δεν θα επιτρέπηται ή μετά την εκπλήρωσιν των ειρημένων διατυπώσεων. Η Τουρκική Κυβέρνησις δέχεται όπως αι διατυπώσεις αιταί, αίτινες δέον να είναι όσον ένεστιν απλαί, μη ώσιν επαχθέστεραι, υπό την επιφύλαξιν εν τούτοις των λοιπών διατάξεων του παρόντος άρθρου, των επιβαλλομένων εις τους εν Τουρκία μεταβαίνοντας ξένους και εκπληρώνονται υπό συνθήκας τιαύτας, ώστε να αποφεύγηται πάσα άσκοπος επιβράδυνσις.
- 7) Τα επιθυμούντα όπως επισκεφθώσιν τον χώρον πρόσωπα δέον να μη ώσιν ωπλισμένα, η δε Τουρκική Κυβέρνησις έχη το δικαίωμα να επιτηρή την εφαρμογήν της απολύτου ταύτης απαγορεύσεως.
- 8) Η Τουρκική Κυβέρνησις δέον να ειδοποιήται, προ μιάς τουλάχιστον εβδομάδος, περί της αφίξεως πάσης ομάδος επισκεπτών υπερβαινούσης τα 150 πρόσωπα.

Άρθρον 130.

Εκάστη των Κυβερνήσεων της Μεγάλης Βρετανίας, της Γαλλίας και της Ιταλίας θα καταρτίση Επιτροπήν, παρά τη οποία αι Κυβερνήσεις της Τουρκίας και της Ελλάδος θα διορίσωσιν αντιπρόσωπον και ήτις θέλει αναλάβη να κανονίση επί τόπου τα αφορώντα τους τάφους, τα νεκροταφεία, κοιμητήρια και αναμνηστικά μνημεία ζητήματα. Αι Επιτροπαί αύται θ' αναλάβωσιν ιδία:

- 1) να αναγνωρίσωσι τα μέρη ένθα εγένοντο ή είναι πιθανόν να εγένοντο ενταφιασμοί και εξακριβώσωσι τους υπάρχοντας τάφους, νεκροταφεία, κοιμητήρια και μνημεία,
- 2) να ορίσωσι τους όρους υπ' ους θα γίνωσιν, εάν συντρέχη λόγος, αι συγκεντρώσεις των τάφων, να υποδείξωσιν εν μεν τω τουρκικώ εδάφει, εκ συμφώνου μετά του τούρκου αντιπροσώπου, εν δε τω ελληνικώ μετά του ελληνος αντιπροσώπου, τους τόπους των ανεγερθησομένων συγκεντρωμένων νεκροταφείων, κοιμητηρίων και αναμνηστικών μνημείων και να καθορίσωσι τα όρια των τόπων τούτων, περιορίζουσαι την καταλαμβανομένην επιφάνειαν εις το απαραίτητως ελάχιστον όριον,
- 3) ν' ανακοινώσωσιν εις την Τουρκικήν και Ελληνικήν Κυβέρνησιν, εν ονομάτι των οικείων αυτών Κυβερνήσεων, το οριστικόν σχέδιον των ανεγερθέντων ή ανεγερθησομένων διά τους ομοεθνείς αυτών τάφων, νεκροταφείων, κοιμητηρίων και μνημείων.

Άρθρον 131.

Αι υπέρ των η παραχώρησις Κυβερνήσεις αναλαμβάνουσι την υποχρέωσιν να μη χρησιμοποιήσωσι τους παραχωρούμενους χώρους ουδέ να επιτρέψωσι την χρησιμοποιήσιν των προς σκοπόν διάφορον του ανωτέρω προβλεπομένου. Εάν οι χώροι ούτοι κείνται παρά την θάλασσαν, η ακτή δεν δύναται να χρησιμοποιηθή παρά των ειρημένων Κυβερνήσεων προς στρατιωτικόν, ναυτικόν ή εμπορικόν σκοπόν οιονδήποτε. Τα γήπεδα των τάφων και νεκροταφείων, άτινα ήθελον απολέσει τον αρχικόν των προορισμόν και δεν ήθελον χρησιμοποιηθή προς ανέγερσιν αναμνηστικών μνημείων, θα επιστραφώσιν εις την Ελληνικήν ή εις την Τουρκικήν Κυβέρνησιν, αναλόγως της περιπτώσεως.

Άρθρον 132.

Τα αναγκαία νομοθετικά ή διοικητικά μέτρα προς παραχώρησιν εις την Βρετανικήν, την Γαλλικήν και την Ιταλικήν Κυβέρνησιν της εις το διηνεκές πλήρους νομής των εν τοις άρθροις 128-130 χώρων, δέον να ληφθώσι παρά της Τουρκικής ή Ελληνικής Κυβερνήσεως εντός εξ μηνών από της προβλεπομένης εν τω άρθρω 130, παράγραφος 3, κοινοποιήσεως. Εάν παραστή ανάγκη απαλλοτριώσεων, αυτάί θα γίνωσι μερίμνη και δαπάναις της Τουρκικής ή Ελληνικής Κυβερνήσεως επί των οικείων αυτών εδαφών.

Άρθρον 133.

Η Βρετανική, Γαλλική και Ιταλική Κυβέρνησις είναι ελεύθεραι να αναθέσωσιν, εις οία κρίνουσι κατάλληλα εκτελεστικά όργανα, την εγκατάστασιν, διαρρύθμισιν και συντήρησιν των τάφων, νεκροταφείων, κοιμητηρίων και μνημείων των υπηκόων αυτών. Τα όργανα ταύτα δέον να μη έχωσι χαρακτήρα στρατιωτικών. Θα έχωσι μόνο το δικαίωμα να προβαίνωσιν εις πάσαν εκταφήν ή μετακομιδήν οστών, κρινομένην αναγκαίαν προς συγκέντρωσιν των τάφων και ίδρυσιν των νεκροταφείων και κοιμητηρίων, ως και εις εκταφήν ή μετακομιδήν των λειψάνων, των την μεταφοράν εις την πατρίδα των ήθελον κρίνει αναγκαίον αι υπέρ των η παραχώρησις Κυβερνήσεως.

Άρθρον 134.

Η Βρετανική, Γαλλική και Ιταλική Κυβέρνησις έχουσι το δικαίωμα να εξασφαλίσωσι την φύλαξιν των εν Τουρκία κειμένων τάφων αυτών, νεκροταφείων, κοιμητηρίων και αναμνηστικών μνημείων διά φρουρών διοριζομένων μεταξύ των υπηκόων των. Οι φρουροί ούτοι δέον να αναγνωρίζονται παρά των τουρκικών Αρχών και τυγχάνουσι της συνδρομής αυτών προς εξασφάλισιν της προστασίας των τάφων, νεκροταφείων, κοιμητηρίων και μνημείων. Δεν θα έχωσι στρατιωτικόν χαρακτήρα, θα δύνανται όμως να ώσιν ωπλισμένοι δι' ενός περιστρόφου ή πιστολίου αυτομάτου προς ατομικήν αυτών υπεράσπισιν.

Άρθρον 135.

Οι αναφερομένοι εν τοις άρθροις 128-131 χώροι δεν θέλουσιν υποβληθή υπό της Τουρκίας ή των τουρκικών Αρχών, ή, κατά την περίπτωσιν, υπό της Ελλάδος ή των Ελληνικών Αρχών, εις ουδέν μίσθωμα, τέλος ή φόρον. Η εις αυτούς είσοδος θα είναι εν παντί χρόνω ελευθέρα εις τους αντιπροσώπους της Βρετανικής, Γαλλικής και Ιταλικής Κυβερνήσεως, ως και εις τους επιθυμούντας να επισκεφθώσι τους τάφους, τα νεκροταφεία, κοιμητήρια και αναμνηστικά μνημεία. Η Τουρκική και η Ελληνική Κυβέρνησις υποχρεούνται εκάτερα να παρέχωσι προς την Βρετανικήν, Γαλλικήν και Ιταλικήν Κυβέρνησιν πάσαν ευκολίαν προς προμήθειαν της απαιτητού ποσότητος ύδατος διά τας ανάγκας του προσωπικού του χρησιμοποιημένου διά την συντήρησιν ή την φύλαξιν των εν λόγω νεκροταφείων, τάφων, κοιμητηρίων, μνημείων και διά την άρδευσιν του εδάφους.

Άρθρον 136.

Η Βρετανική, Γαλλική και Ιταλική Κυβέρνησις υποχρεούνται να παρέχωσιν εις την Τουρκικήν Κυβέρνησιν τα εκ των διατάξεων των άρθρων 129 και 130-135 απορρέοντα ωφελήματα ως προς την ανέγερσιν των τάφων, νεκροταφείων, κοιμητηρίων και αναμνηστικών μνημείων των τούρκων στρατιωτών και ναυτών των ενταφιασμένων εις τα υπό την εξουσίαν αυτών τελούντα εδάφη, εν οίς και τα εκ της Τουρκίας αποσπώμενα.

3. ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρον 137.

Εκτός αντιθέτων συμφωνιών μεταξύ των Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών, αι υπό των Αρχών των Δυνάμεων, αίτινες κατέλαβον την Κωνσταντινούπολιν, ή εκ συμφώνου μετά των Αρχών τούτων ληφθείσαι αποφάσεις ή εκδοθείσαι διαταγαί, από της 30ης Οκτωβρίου 1918 μέχρι της ενάρξεως της ισχύος της παρούσης Συνθήκης, αι αφορώσαι εις τας περιουσίας, δικαιώματα και συμφέροντα των υπηκόων αυτών, των αλλοδαπών ή των τούρκων υπηκό-

ων και εις τας μετά των αρχών της Τουρκίας σχέσεις των μεν ή των δε, θέλουσι θεωρηθή οριστικά και δεν δύναται να δώσωσιν αφορμήν εις απαίτησιν τινα κατά των εν λόγω Δυνάμεων ή των Αρχών αυτών.

Πάσα άλλη απαίτησις διά ζημίαν προσγενομένην συνεπεία των ανωτέρω αναφερομένων αποφάσεων ή διαταγών θέλει υποβληθή εις το Μικτόν Διαιτητικόν Δικαστήριον.

Άρθρον 138.

Μη θιγομένων των διατάξεων των παραγράφων 4 και 6 της υπό σημερινήν ημερομηνίαν Δηλώσεως περί αμνηστείας, θεωρηθήσονται ως οριστικά αι επί δικαστικών υποθέσεων εκδοθείσαι εν Τουρκία, από της 30ης Οκτωβρίου 1918 μέχρι της ενάρξεως της ισχύος της παρούσης Συνθήκης, αποφάσεις και διαταγαί δικαστικών, δικαστηρίων ή Αρχών των καταλαβουσών την Κωνσταντινούπολιν Δυνάμεων και της συσταθείσης την 8ην Δεκεμβρίου 1921 Προσωρινής Μικτής Δικαστικής Επιτροπής, ως και τα μέτρα εκτελέσεως αυτών.

Εν η, εν τούτοις, περιπτώσει ήθελεν υποβληθή υπό ιδιώτου απαίτησις περι επανορθώσεως ζημίας προσγενομένης αυτώ επ' ωφελεία ετέρου ιδιώτου, συνεπεία δικαστικής αποφάσεως εκδοθείσης εν πολιτική υποθέσει υπό στρατιωτικού ή αστυνομικού δικαστηρίου, η απαίτησις αυτή θέλει υποβληθή εις την κρίσιν του Μικτού Διαιτητικού Δικαστηρίου, το οποίον θα δύναται, εάν συντρέχη λόγος, να επιβάλη την πληρωμήν αποζημιώσεως ή και να διατάξη αποδόσεις.

Άρθρον 139.

Τα εν Τουρκία ευρισκόμενα αρχεία, βιβλία, σχέδια, τίτλοι και άλλα έγγραφα πάσης φύσεως, τα αφορόντα εις τας πολιτικές, δικαστικές η οικονομικές Αρχάς ή εις την διεύθυνσιν των βακουφίων και ενδιαφέροντα αποκλειστικώς την Κυβέρνησιν εδάφους αποσπασθέντος εκ της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και αντιστοίχως τα εν εδάφει αποσπασθέντι εκ της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας ευρισκόμενα τοιαύτα, άτινα ενδιαφέρουσιν αποκλειστικώς την Τουρκικήν Κυβέρνησιν, θέλουσιν αμοιβαίως παραδοθή υπό της μίας Κυβερνήσεως προς την ετέραν.

Τα ανωτέρω αναφερόμενα αρχεία, βιβλία, σχέδια, τίτλοι και λοιπά έγγραφα διά τα οποία η κάτοχος Κυβέρνησις θεωρεί εαυτήν εξ ίσου ενδιαφερομένην, δύναται να κρατηθώσιν υπ' αυτής, υπό τον όρον της παροχής εις την ενδιαφερομένην Κυβέρνησιν, επί τη αιτήσει ταύτης, φωτογραφιών ή κεκυρωμένων ακριβών αντιγράφων.

Τα αρχεία, βιβλία, σχέδια, τίτλοι και λοιπά έγγραφα, άτινα τυχόν αφηρέθησαν είτε εκ της Τουρκίας είτε εκ των αποσπασθέντων εδαφών, θέλουσιν αμοιβαίως αποδοθή εν πρωτοτύπω, εφ' όσον αφορώσιν αποκλειστικώς εις τα εδάφη εξ ων παρελήφθησαν.

Τα εκ των ενεργειών τούτων έξοδα θέλουσι βαρύνει την αιτούσαν Κυβέρνησιν.

Αι προηγούμεναι διατάξεις εφαρμόζονται, υπό τους αυτούς όρους, εις τα βιβλία, άτινα αφορώσι την γαιοκτησίαν ή τα βακούφια εν τοις μεταβιβασθείσιν εις την Ελλάδα μετά το 1912 διαμερίσμασι της παλαιάς Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Άρθρον 140.

Αι κατά το διάστημα μεταξύ της Τουρκίας και των λοιπών συμβαλλομένων Δυνάμεων πολέμου, και προ της 30ης Οκτωβρίου 1918, γενόμεναι εκατέρωθεν θαλάσσιαι λείαι δεν θέλουσι δώσει αφορμήν εις απαίτησιν τινα του ενός ή του άλλου μέρους. Ωσαύτως ουδεμία απαίτησις δύναται να εγερθή διά τας μετά την ειρημένην χρονολογίαν γενομένας τυχόν, κατά παράβασιν της ανακωχής, συλλήψεις πλοίων υπό των καταλαβουσών την Κωνσταντινούπολιν Δυνάμεων.

Εννοείται ότι ουδεμία απαίτησις θέλει διατυπωθή, τόσον εκ μέρους των Κυβερνήσεων των καταλαβουσών την Κωνσταντινούπολιν Δυνάμεων ή υπηκόων αυτών, όσον και εκ μέρους της Τουρκικής Κυβερνήσεως ή των υπηκόων αυτής σχετικώς προς τας παντός ειδους λέμβους, πλοία μικράς χωρητικότητας, θαλαμηγούς και φορτηγίδας, αίτινες διατέθησαν υπό των μεν ή των δε εκ των Κυβερνήσεων τούτων από της 29ης Οκτωβρίου 1914 μέχρι της 1ης Ιανουαρίου 1923 εν τοις οικείοις αυτών λιμέσιν ή τοις παρ' αυτών καταληφθείσι. Η διάταξις αύτη, ουχ' ήττον, δεν θέλει θίξη τας διατάξεις της παραγράφου 6 της υπό σημερινήν χρονολογίαν Δηλώσεως περί αμνηστείας, ουδέ τας διεκδικήσεις, ας θα ηδύνοντο να εγείρωσιν ιδιώται κατ' άλλων ιδιωτών δυνάμει προγενεστέρων της 29ης Οκτωβρίου 1914 δικαιωμάτων.

Τα υπό τουρκικήν σημαίαν πλοία, άτινα συνελήφθησαν υπό των ελληνικών δυνάμεων μετά την 30ην Οκτωβρίου 1918, θέλουσιν αποδοθή εις την Τουρκίαν.

Άρθρον 141.

Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 25 της παρούσης Συνθήκης και των άρθρων 155, 250 και 440 ως και του παραρτήματος Γ', Μέρος Η' (Επανορθώσεις) της Συνθήκης Ειρήνης των Βερσαλλιών της 28ης Ιουνίου 1919, η Τουρκική Κυβέρνησις και οι υπήκοοι αυτής απαλλάσσονται πάσης τυχόν επιβαρυνούσης τούτους απέναντι της Γερμανικής Κυβερνήσεως ή των υπηκόων αυτής υποχρεώσεως σχετικώς προς παν γερμανικόν πλοίον, όπερ, μεταβιβασθέν κατά την διάρκειαν του πολέμου υπό της Γερμανικής Κυβερνήσεως ή των υπηκόων αυτής εις την Οθωμανικήν Κυβέρνησιν ή τους υπηκόους της, άνευ της συγκαταθέσεως των Συμμάχων Κυβερνήσεων, διατελεί νυν υπό την κατοχήν των τελευταίων τούτων.

Η διάταξις αυτή θέλει εφαρμοσθή, ενδεχομένως, και εις τας σχέσεις μεταξύ Τουρκίας και των λοιπών Δυνάμεων αίτινες επολέμησαν παρά το πλευρόν αυτής.

Άρθρον 142.

Η συνομολογηθείσα την 30ην Ιανουαρίου 1923 μεταξύ της Ελλάδος και της Τουρκίας ειδική Σύμβασις περί ανταλλαγής των ελληνικών και τουρκικών πληθυσμών θα έχη μεταξύ των δύο τούτων Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών την αυτήν ισχύν και κύρος, ως εάν περιλαμβάνετο εν τη παρούση Συνθήκη.

Άρθρον 143.

Η ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΥΝΘΗΚΗ επικυρωθήσεται, ως οίόν τε τάχιον.

Αι επικυρώσεις κατατεθήσονται εν Παρισίοις.

Η Ιαπωνική Κυβέρνησις δύναται και απλώς να γνωστοποιήση προς την Κυβέρνησιν της Γαλλικής Δημοκρατίας, διά του εν Παρισίοις διπλωματικού αντιπροσώπου, ότι η επικύρωσις αυτής εγένετο, εν τοιαύτη δε περιπτώσει οφείλει να διαβιβάση όσον το δυνατόν ταχύτερον, την πράξιν της επικυρώσεως.

Εκάστη των υπογραψασών Δυνάμεων θα επικυρώσῃ διά μιάς και της αυτής πράξεως την παρούσαν Συνθήκην, ομού μετά των παρ' αυτής υπογραφεισών και εν τη τελική Πράξει της Συνδιασκέψεως της Λωζάνης αναφερομένων Πράξεων. Εφ' όσον αύται χρήζουσιν επικυρώσεως.

Το πρώτον πρακτικόν καταθέσεως θέλει συνταχθή ευθύς ως η Τουρκία, αφ' ενός, και η Βρετανική Αυτοκρατορία, η Γαλλία, η Ιταλία, η Ιαπωνία ή τρεις εξ αυτών, αφ' ετέρου, καταθέσῃ την πράξιν της επικυρώσεως αυτών.

Από της χρονολογίας του πρώτου τούτου πρακτικού, η Συνθήκη άρξεται ισχύουσα μεταξύ των ούτως επικυρωσάντων αυτήν Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών. Ως προς τας λοιπάς Δυνάμεις άρξεται ακολούθως αύτη ισχύουσα από της ημέρας της καταθέσεως της επικυρώσεως αυτών.

Ουχ' ήττον, όσον αφορά εις την Ελλάδα και την Τουρκίαν, αι διατάξεις των άρθρων 1, 2 εδ. 2 και 5-11 συμπεριλαμβανομένου, άρξονται ισχύουσαι ευθύς ως η Ελληνική και η Τουρκική Κυβέρνησις καταθέσῃ την πράξιν της επικυρώσεως αυτών, έστω και αν, κατά την ημέραν ταύτην, δεν έχει εισέτι συνταχθή το ανωτέρω αναφερόμενον πρακτικόν.

Η Γαλλική Κυβέρνησις θέλει χορηγήση εις πάσας τας υπογραψάσας Δυνάμεις επίσημον αντίγραφον των πρακτικών καταθέσεως των επικυρώσεων.

ΠΡΟΣ ΠΙΣΤΩΣΙΝ ΤΟΥΤΩΝ, οι ανωτέρω μνημονευόμενοι Πληρεξούσιοι υπέγραψαν την παρούσαν Συνθήκην.

ΕΓΕΝΕΤΟ εν Λωζάννη, τη εικοστή τετάρτη Ιουλίου του χιλιοστού εννεακοσιαστού τρίτου έτους, εις εν και μόνον αντίτυπον, όπερ κατατεθήσεται εν τοις αρχείοις της Κυβερνήσεως της Γαλλικής Δημοκρατίας, ήτις θέλει επιδώσει επίσημον αυτού αντίγραφον προς εκάστην των συμβαλλομένων Δυνάμεων.

(Τ. Σ.) HORACE RUMBOLD, (Τ. Σ.) PELLE, (Τ. Σ.) GARONI, (Τ. Σ.) G.C. MONTAGNA, (Τ. Σ.) K. OTCHIAI, (Τ. Σ.) E.K. BENIZEΛΟΣ, (Τ. Σ.) Δ. ΚΑΚΑΑΜΑΝΟΣ, (Τ. Σ.) CONST. DIAMANDY, (Τ. Σ.) CONST. CONTZESCO, (Τ. Σ.) M. ISMET, (Τ. Σ.) DR. RIZA NOUR, (Τ. Σ.) HASSAN.

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΙΚΩΝ ΠΛΗΘΥΣΜΩΝ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΩΝ

Υπογραφέντα τη 30 Ιανουαρίου 1923

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΘΝΟΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ ΚΑΙ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ
συνεφώνησαν επί των ακολούθων όρων:

Άρθρον 1.

Από της 1ης Μαΐου 1923, θέλει διενεργηθή η υποχρεωτική ανταλλαγή των Τούρκων υπηκόων, ελληνικού ορθόδοξου θρησκειύματος, των εγκατεστημένων επί των τουρκικών εδαφών, και των Ελλήνων υπηκόων, μουσουλμανικού θρησκειύματος, των εγκατεστημένων επί των ελληνικών εδαφών.

Τα πρόσωπα ταύτα δεν θα δύνανται να έλθωσιν ίνα εγκατασταθώσιν εκ νέου εν Τουρκία ή αντιστοίχως εν Ελλάδι, άνευ της αδείας της Τουρκικής Κυβερνήσεως ή αντιστοίχως της Ελληνικής Κυβερνήσεως.

Άρθρον 2.

Δεν θα περιληφθώσιν εις την εν τω πρώτω άρθρω προβλεπομένην ανταλλαγήν:

- α) οι Έλληνες κάτοικοι της Κωνσταντινουπόλεως,
- β) οι Μουσουλμάνοι κάτοικοι της Δυτικής Θράκης.

Θέλουσι θεωρηθή ως έλληνες κάτοικοι της Κωνσταντινουπόλεως, πάντες οι Έλληνες οι εγκατεστημένοι ήδη προ της 30ης Οκτωβρίου 1918, εν τη περιφερεία της Νομαρχίας Κωνσταντινουπόλεως, ως αύτη καθορίζεται διά του νόμου του 1912.

Θέλουσι θεωρηθή ως μουσουλμάνοι κάτοικοι της Δυτικής Θράκης, πάντες οι Μουσουλμάνοι οι εγκατεστημένοι εν τη περιοχή ανατολικώς της μεθορίου της καθορισθείσης τω 1913 διά της Συνθήκης του Βουκουρεστίου.

Άρθρον 3.

Οι Έλληνες και οι Μουσουλμάνοι, οι εγκαταλείψαντες ήδη από της 18ης Οκτωβρίου 1912 τα εδάφη, ων οι έλληνες και τούρκοι θέλουσιν αμοιβαίως ανταλλαγή, θα θεωρηθώσι περιλαμβανόμενοι εν τη ανταλλαγή τη προβλεπομένη εν τω 1 άρθρω.

Η έκφρασις "μετανάστης" εν τη παρούσει Συμβάσει, περιλαμβάνει πάντα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα τα μέλλοντα να μεταναστεύωσιν ή έχοντα μεταναστεύσει από της 18ης Οκτωβρίου 1912.

Άρθρον 4.

Πάντες οι ικανοί αρρένες (HOMMES VALLIDES), οι ανήκοντες εις τον ελληνικόν πληθυσμόν, ων αι οικογένειαι εγκατέλειψαν ήδη το τουρκικόν έδαφος, οι κρατούμενοι νυν εν Τουρκία, θα αποτελέσωσι το πρώτον τμήμα εξ ελλήνων, οίτινες θα σταλώσιν εις Ελλάδα συμφώνως τη παρούση Συμβάσει.

Άρθρον 5.

Υπό την επιφύλαξιν των διατάξεων των άρθρων 9 και 10 της παρούσης Συμβάσεως, τα δικαιώματα ιδιοκτησίας και αι απαιτήσεις των εν Τουρκία Ελλήνων ή των εν Ελλάδι Μουσουλμάνων, ουδόλως θέλουσι θιγή συνεπεία της γενησομένης δυνάμει της παρούσης Συνθήκης.

Άρθρον 6.

Ουδέν κώλυμα θέλει παρεμβληθή, δι' οιανδήποτε αιτίαν, ως προς την αναχώρησιν προσώπων ανηκόντων εις τους ανταλλακτέους πληθυσμούς. Εν περιπτώσει τελεσιδικίου καταδίκης εις επανορθωτικήν ποινήν και εν περιπτώσει

μη οριστικής καταδίκης η ποινικής διώξεως κατά μετανάστου, ο τελευταίος ούτος θέλει παραδοθή υπό των Αρχών της διωκούσης χώρας, εις τας Αρχάς της εις ην μεταβαίνει χώρας, ίνα εκτίση την ποινήν του ή δικάσθη.

Άρθρον 7.

Οι μετανάσται θέλουσιν αποβάλει την ιθαγένειαν της εγκαταλειπομένης παρ' αυτών χώρας και αποκτήσει την της χώρας προς ην κατευθύνονται, άμα τη αφίξει των εις το έδαφος ταύτης.

Οι μετανάσται, οι εγκαταλείψαντες ήδη την μεν ή την ετέραν των δύο χωρών και μη αποκτήσαντες εισέτι την νέαν αυτών υπηκοότητα, θέλουσιν αποκτήσει την υπηκοότητα ταύτην κατά την χρονολογίαν της υπογραφής της παρούσης Συμβάσεως.

Άρθρον 8.

Οι μετανάσται θα ώσιν ελεύθεροι να συναποκομίσωσιν ή να μεταφέρωσιν την πάσης φύσεως κινητήν αυτών περιουσίαν χωρίς διά τον λόγον τούτον να τοις επιβληθή τέλος τι εξαγωγικόν ή εισαγωγικόν ούτε άλλος τι φόρος.

Ομοίως τα μέλη πάσης κοινότητος (περιλαμβανομένου του προσωπικού των τεμενών (τζαμιών), μοναστηρίων (τεκκέ), ιερατικών σχολών (μεδρεσέ), εκκλησιών, μοναστηρίων, σχολείων, νοσοκομείων, εταιρειών, συναιτερισμών και νομικών προσώπων ή άλλων ιδρυμάτων οιασδήποτε φύσεως), ήτις θέλει εγκαταλείψει το έδαφος ενός των συμβαλλομένων Κρατών, δυνάμει της παρούσας Συμβάσεως, θα έχωσι το δικαίωμα να συναποκομίσωσιν ελευθέρως ή να μεταφέρωσιν την εις την εαυτών κοινότητα ανήκουσαν κινητήν αυτών περιουσίαν.

Υπό των Αρχών των δύο χωρών θέλει παρασχεθή πάσα ευκολία μεταφοράς, τη συστάσει της Μικτής Επιτροπής, της προβλεπομένης υπό του άρθρου 11.

Οι μετανάσται οίτινες δεν ήθελον δυνηθή να συναποκομίσωσι πάσαν ή μέρος της κινητής αυτών περιουσίας δύνανται να αφήσωσι ταύτην επί τόπου. Εν τη περιπτώσει ταύτη, αι τοπικάί αρχαί υποχρεούνται να καθορίσωσι περισταμένου και του μετανάστου, την αξίαν της παρ' αυτών εγκαταλειπομένης κινητής περιουσίας. Τα πρωτόκολλα, περιέχοντα τον κατάλογον και την αξίαν της υπό του μετανάστου εγκαταλειπομένης κινητής περιουσίας, θα συντάσσωνται εις 4 αντίτυπα, ων το εν θα φυλάσσηται παρά των τοπικών Αρχών, το δεύτερον θα παραδίδηται εις την εν τω άρθρω 11 προβλεπομένην Μικτήν Επιτροπήν, ίνα χρησιμεύση ως βάσις διά την εν τω άρθρω 9 προβλεπομένην εκκαθάρισιν, το τρίτον αντίτυπον θα παραδίδηται εις την Κυβέρνησιν της εις ην μεταναστεύει χώρας και το τέταρτον εις τον μετανάστην.

Άρθρον 9.

Η ακίνητος αγροτική ή αστική περιουσία, η ανηκούσα εις τους μετανάστας, εις τας εν τω άρθρω 9 αναφερομένας κοινότητας, ως και η παρά των μεταναστών ή των κοινοτήτων εγκαταλειπομένη κινητή περιουσία, θέλουσιν εκκαθαρισθή συμφώνως προς τας ανωτέρω διατάξεις υπό των μικτών επιτροπών των προβλεπομένων εν άρθρω 11.

Αι περιουσίαι, αι κείμεναι εις τα εδάφη τα υπαγόμενα εις την υποχρεωτικήν ανταλλαγίν, ανήκουσαι δε εις εκκλησιαστικά ή εις ευαγή καθιδρύματα κοινοτήτων εγκατεστημένων εις έδαφος μη υπαγόμενον εις την ανταλλαγίν, θέλουσιν ομοίως εκκαθαρισθή υπό τους αυτούς όρους.

Άρθρον 10.

Η εκκαθάρισις της κινητής και ακινήτου περιουσίας της ανηκούσης εις πρόσωπα εγκαταλείψαντα ήδη τα εδάφη των Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών, θεωρούμενα δε του άρθρου 3 της παρούσης Συμβάσεως ως υπαγόμενα εις την ανταλλαγίν των πληθυσμών, θέλει συντελεσθή συμφώνως προς το άρθρον 9 και ανεξαρτήτως παντός μέτρου οιασδήποτε χαρακτήρος, όπερ, συμφώνως προς τους νόμους ή άλλα διοικητικά μέτρα πάσης φύσεως, θεσπισθέντα από της 18ης Οκτωβρίου 1912 εν Ελλάδι ή εν Τουρκία ή καθ' οιονδήποτε άλλον τρόπον, έσχεν ως αποτέλεσμα οιονδήποτε περιορισμόν του δικαιώματος ιδιοκτησίας επί της περιουσίας ταύτης, οίον κατάσχεσις, αναγκαστική πώλησις και άλλα. Εν περιπτώσει καθ' ην εις τας εν τω παρόντι ή εν τω 9 άρθρω αναφερομένας περιουσίας, είχεν επιβληθή μέτρον τοιαύτης φύσεως, η αξία τούτων θέλει καθορισθή υπό της εν τω άρθρω 9 προβλεπομένης Επιτροπής, ως εάν δεν είχον εφαρμοσθή τα εν λόγω μέτρα.

Όσον αφορά τας απαλλοτριωθείσας περιουσίας, η Μικτή Επιτροπή θέλει προβή εις νέαν εκτίμησιν των από της 19 Οκτωβρίου 1912 απαλλοτριωθείσων τούτων περιουσιών, αίτινες ανήκουν εις πρόσωπα υποκείμενα εις την ανταλλαγάν των δύο χωρών και αίτινες κείνται εις τα υποκείμενα εις ανταλλαγάν εδάφη. Η Επιτροπή θα καθορίση υπέρ των ιδιοκτητών αντιστάθμισμα προς επανόρθωσιν της ζημίας ην θέλει βεβαιώσῃ. Το ποσόν του αντισταθμίματος τούτου θέλει αχθῆ εις πίστωσιν των ιδιοκτητών τούτων και εις χρέωσιν της Κυβερνήσεως, επί του εδάφους της οποίας ευρίσκονται τα απαλλοτριωθέντα ακίνητα.

Εις ην περίπτωσιν τα εν τοις άρθροις 8 και 9 αναφερόμενα πρόσωπα δεν ήθελον εισπράξει το εισόδημα των περιουσιών της καρπώσεως, των οποίων είχαν κατά τον ένα ή τον άλλον τρόπον στερηθῆ, η ανταπόδοσις της αξίας των εισοδημάτων θέλει τοις εξασφαλισθῆ επί τη βάσει της μέσης προπολεμικῆς αποδόσεως, καθ' ον τρόπον θέλει ορίσει η Μικτή Επιτροπή.

Η εν τῷ άρθρῳ 11 προβλεπομένη Μικτή Επιτροπή κατά την εκκαθάρισιν των εν Ελλάδι περιουσιών των Βακουφίων και των εκείθεν απορρεόντων δικαιωμάτων και συμφερόντων ως και των αναλόγων ιδρυμάτων των ανηκόντων εις Ἑλληνας εν Τουρκία θέλει εμπνευσθῆ εκ των καθιερωθεισών αρχών εις τας προηγουμένας Συνθήκας, όπως εξασφαλίσῃ πλήρως τα δικαιώματα και συμφέροντα των ιδρυμάτων τούτων και των ιδιωτών των εχόντων σχετικά συμφέροντα.

Η εν τῷ άρθρῳ 11 προβλεπομένη Μικτή Επιτροπή θέλει εφαρμόσει τας διατάξεις ταύτας.

Άρθρον 11.

Εντός προθεσμίας ενός μηνός από της ενάρξεως της ισχύος της παρούσης Συμβάσεως, θέλει ιδρυθῆ Μικτή Επιτροπή εδρεύουσα εν Τουρκία ή εν Ελλάδι και συνισταμένη εκ τεσσάρων μελών δι' ἕκαστον των Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν, και εκ τριῶν μελῶν εκλεγομένων υπό του Συμβουλίου της Κοινωνίας των Ἐθνῶν μεταξύ των υπηκόων των Δυνάμεων των μη μετασχουσῶν εις τον πόλεμον του 1914-1918. Η προεδρεία της Επιτροπῆς θέλει ασκηθῆ διαδοχικῶς υφ' ενός εκ των ουδετέρων τριῶν τούτων μελῶν.

Η Μικτή Επιτροπή θα ἔχη το δικαίωμα να συνιστά, εις ους ήθελεν εγκρίνει τόπους, Ὑποεπιτροπὰς εργαζομένας υπό τας διαταγὰς της. Ἐκάστη τούτων θ' αποτελήται εξ ενός Τούρκου, ενός Ἑλλήνου ως μελῶν και ενός Προέδρου ουδετέρου, υποδειχθησομένου υπό της Μικτῆς Επιτροπῆς. Η Μικτή Επιτροπή θα καθορίση την εις τας Ὑποεπιτροπὰς ανατεθησομένην ἐξουσίαν.

Άρθρον 12.

Η Μικτή Επιτροπή θέλει ασκεί την επιτήρησιν και διευκολύνει την υπό της παρούσης Συμβάσεως προβλεπομένην μετανάστευσιν και προβαίνει εις την υπό των άρθρων 9 και 10 εκκαθάρισιν της κινητῆς και ακινήτου περιουσίας. Θέλει ορίζει τον τρόπον της μεταναστεύσεως και της ως ἄνω οριζομένης εκκαθαρίσεως.

Εν γένει η Μικτή Επιτροπή θα δύναται να λαμβάνη πάντα τα κατάλληλα μέτρα προς εκτέλεσιν της παρούσης Συμβάσεως και θα λύη παν εκ της Συμβάσεως ταύτης αναφυόμενον ζήτημα.

Αι αποφάσεις της Μικτῆς Επιτροπῆς θα λαμβάνωνται κατά πλειοψηφίαν.

Πάσα διαφορά αφορώσα τας υπό εκκαθάρισιν περιουσίας, δικαιώματα και συμφέροντα θέλει κανονίζηται οριστικῶς υπ' αὐτῆς.

Άρθρον 13.

Η Μικτή Επιτροπή θα ἔχη παν δικαίωμα όπως διατάξη την ἐνέργειαν εκτιμήσεως της κινητῆς και ακινήτου περιουσίας της εκκαθαρισθησομένης δυνάμει της παρούσης Συμβάσεως, αφού εξετάσῃ τους ενδιαφερομένους ή αφού αρμοδίως καλέσῃ αυτοὺς προς εξέτασιν.

Ὡς βᾶσις εκτιμήσεως των υπό εκκαθάρισιν περιουσιῶν θέλει ληφθῆ η εις χρυσόν αξία των.

Άρθρον 14.

Η Επιτροπή θέλει παραδώσει εις τον ενδιαφερόμενον ιδιοκτήτην δήλωσιν αναγράφουσαν το εις αὐτόν οφειλόμενον ποσόν εκ της στερήσεως της περιουσίας του, ήτις περιουσία θέλει παραμείνη εις την διάθεσιν της Κυβερνήσεως επί του εδάφους της οποίας αὐτὴ κείται.

Τα επί τη βάσει των ειρημένων δηλώσεων οφειλόμενα ποσά θ' αποτελέωσιν οφειλήν της Κυβερνήσεως της χώρας, εις ην θα ενεργηθή η εκκαθάρισις, έναντι της Κυβερνήσεως της χώρας, εις ην ανήκει ο μετανάστης. Ούτος δικαιούται κατ' αρχήν να λάβη εν τη χώρα, ίσης αξίας και της αυτής φύσεως οία η παρ' αυτού εγκαταλειφθείσα.

Κατά εξ μήνας θέλει καταρτιζήται λογαριασμος των παρά των οικείων Κυβερνήσεων οφειλομένων ποσών, επί τη βάσει των ως άνω εκδιδομένων δηλώσεων.

Κατά την γενικήν εκκαθάρισιν, εάν υφίσταται ισοτιμία μεταξύ των αμοιβαίως οφειλομένων ποσών, οι σχετικοί λογαριασμοί θέλουσι συμψηφισθή.

Εάν η μία των Κυβερνήσεων είναι οφειλέτις έναντι της ετέρας μετά τον γενόμενον συμψηφισμόν, το χρεωστικόν υπόλοιπον θέλει καταβληθή τοις μετρητοίς. Εάν η οφειλέτις Κυβέρνησις ζητήση προθεσμίας δια την καταβολήν ταύτην, η Επιτροπή δύναται να τη παράσχη ταύτας, υπό τον όρον όπως το οφειλόμενον ποσόν πληρωθή το πολύ εις τρεις ετησίας δόσεις. Η Επιτροπή θέλει ορίζει τους πληρωτέους τόκους κατά τας προθεσμίας ταύτας.

Εάν το πληρωτέον ποσόν είναι αρκούντως σημαντικό και απαιτεί μακροτέρας προθεσμίας, η οφειλέτις Κυβέρνησις θα πληρώση τοις μετρητοίς ποσόν καθοριστέον υπό της Μικτής Επιτροπής μέχρι 20% επί του συνόλου του οφειλομένου ποσού και θα εκδώση διά το υπόλοιπον ομολογίας δανείου αποφερούσας τόκον καθορισθησόμενον υπό της Μικτής Επιτροπής και εξοφλητέας εις διάστημα είκοσι ετών κατά μέγιστον όριον. Διά την υπηρεσίαν του δανείου τούτου η οφειλέτις Κυβέρνησις θα διαθέση εγγυήσεις εγκρινομένας υπό της Επιτροπής. Η διαχείρισις των εγγυήσεων τούτων ως και η είσπραξις των προσόδων αυτών θέλει ενεργείται εν Ελλάδι υπό της Διεθνούς Επιτροπής και εν Κων/πόλει υπό του Συμβουλίου του Δημοσίου Χρέους. Εν περιπτώσει ασυμφωνίας όσον αφορά τας εγγυήσεις ταύτας, ο καθορισμός τούτων ανατίθενται εις το Συμβούλιον της Κοινωνίας των Εθνών.

Άρθρον 15.

Προς διευκόλυνσιν της μεταναστεύσεως τα ενδιαφερόμενα Κράτη θέλουσι προκαταβάλει χρηματικά ποσά εις την Μικτήν Επιτροπήν, κατά τους παρ' αυτής ορισθησομένους όρους.

Άρθρον 16.

Αι Κυβερνήσεις της Τουρκίας και της Ελλάδος θέλουσιν συμφωνήσαι μετά της εν τω 11 άρθρω προβλεπομένης Μικτής Επιτροπής επί παντός ζητήματος αφορώντος τας γενησομένας γνωστοποιήσεις εις τα πρόσωπα, άτινα δέον να εγκαταλείψωσι τας εδάφη των δυνάμει της παρούσης Συμβάσεως και τους λιμένας εις ους τα εν λόγω πρόσωπα θέλουσι κατευθυνθή, όπως μεταφερθώσιν εις τας χώρας του προορισμού των.

Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη αναλαμβάνουσι αμοιβαίως την υποχρέωσιν, όπως ουδεμία άμεσος ή έμμεσος πίεσις ασκηθή επί των μελλόντων να ανταλλαγώσι πληθυσμών ίνα εξαναγκασθώσι να εγκαταλείψωσι τας εστίας των ή αποξενωθώσι της περιουσίας των προ της οριζομένης προθεσμίας διά την αναχώρησίν των. Αναλαμβάνουσιν ομοίως την υποχρέωσιν, όπως μη υποβάλωσι τους εγκαταλείψαντας ή μέλλοντας να εγκαταλείψωσι την χώραν μετανάστιας εις ουδένα φόρον ή τέλος έκτακτον. Ουδέν εμπόδιον θέλει παρεμβληθή διά την παρά των κατοίκων, των δυνάμει του άρθρου 2 εξαιρουμένων της ανταλλαγής περιοχών, ελευθέραν άσκησιν του δικαιώματος αυτών όπως παραμείνωσιν εκεί ή επιστρέψωσιν και απολαμβάνωσιν ακωλύτως της ελευθερίας των και των δικαιωμάτων αυτών ιδιοκτησίας εν Τουρκία και εν Ελλάδι. Η διάταξις αύτη δεν θέλει προβληθή ως λόγος παρεμποδίσεως της ελευθέρας αποξενώσεως της περιουσίας της ανηκούσης εις τους κατοίκους των ειρημένων περιοχών των εξαιρουμένων της ανταλλαγής ως και της εκουσίας αναχωρήσεως εκείνων εκ των κατοίκων τούτων, οίτινες επιθυμούσι να εγκαταλείψωσι την Τουρκίαν ή την Ελλάδα.

Άρθρον 17.

Αι δαπάναι της συντηρήσεως της λειτουργίας της Μικτής Επιτροπής και των οργάνων αυτής θέλουσιν επιβαρύνει κατά την ορισθησομένην υπό της Επιτροπής αναλογίαν τας ενδιαφερομένας Κυβερνήσεις.

Άρθρον 18.

Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη υποχρεούνται να επιφέρωσιν εις την οικείαν αυτών νομοθεσίαν τας τυχόν αναγκαίας τροποποιήσεις προς εκτέλεσιν της παρούσης Συμβάσεως.

Άρθρον 19.

Η παρούσα Σύμβασις θα έχη το αυτό κύρος και την αυτήν ισχύν έναντι των ὡδε Υψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν, ὡσεὶ περιλαμβάνετο αὐτὴ ἐν τῇ Συνθήκῃ Εἰρήνης, ἣτις θέλει συναφθῆ μετὰ τῆς Τουρκίας. Ἡ ἰσχύς ταύτης ἀρξεται ἀμέσως μετὰ τὴν ἐπικύρωσιν τῆς εἰρημένης Συνθήκης παρὰ τῶν δύο Υψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν.

ΠΡΟΣ ΠΙΣΤΩΣΙΝ ΤΟΥΤΩΝ, οἱ υπογεγραμμένοι Πληρεξούσιοι, ὧν τὰ πληρεξούσια ἔγγραφα εὐρέθησαν ἐν πλήρει τάξει καὶ κατὰ τοὺς απαιτούμενους τύπους, υπέγραψαν τὴν παρούσαν Σύμβασιν.

Ἐγένετο ἐν Λωζάννῃ τῇ 30ῇ Ἰανουαρίου 1923, εἰς τρία ἀντίτυπα, ὧν τὸ ἐν θέλει ἐπιδοθῆ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, τὸ ἕτερον εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Μεγάλῃς Ἐθνοσυνελεύσεως τῆς Τουρκίας καὶ τὸ τρίτον θέλει κατατεθῆ εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Κυβερνήσεως τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας, ἣτις θέλει ἐπιδώσει ἐπίσημα αὐτοῦ ἀντίγραφα εἰς τὰς λοιπὰς Δυνάμεις, αἵτινες θα υπογράψωσι τὴν Συνθήκην Εἰρήνης μετὰ τῆς Τουρκίας.

(Τ.Σ.) Ε. Κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

* Δ. ΚΑΚΛΑΜΑΝΟΣ

(Τ.Σ.) Μ. ΙΣΜΕΤ

* ΔΡ. ΡΙΖΑ ΝΟΥΡ

* ΧΑΣΣΑΝ

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ

Οἱ ΥΠΟΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ ΠΛΗΡΕΞΟΥΣΙΟΙ, δεόντως ἐξουσιοδοτημένοι, δηλοῦσιν ὅτι ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις, χωρὶς ν' ἀναμείνῃ τὴν ἐναρξιν τῆς ἰσχύος τῆς ὑπὸ σημερινὴν χρονολογίαν μετὰ τῆς Ἑλλάδος συναφθείσης Συμβάσεως περὶ ἀνταλλαγῆς τῶν Ἑλληνικῶν καὶ Τουρκικῶν πληθυσμῶν, καὶ κατ' ἐξαιρέσιν τοῦ ἀρθροῦ 1 τῆς Συμβάσεως ταύτης, θέλει ἀπελευθερώσει, ἀμα τὴ υπογραφή τῆς Συνθήκης Εἰρήνης, τοὺς ἰκανοὺς ἄρρενας (HOMMES VALIDES) περὶ ὧν προνοεῖ τὸ ἀρθρον 4 τῆς ρηθείσης Συμβάσεως καὶ εξασφαλίζει τὴν ἀναχώρισίν των. ἘΓΕΝΕΤΟ εἰς τριπλὸν ἐν Λωζάννῃ, τὴν τριακοστὴν Ἰανουαρίου τοῦ χιλιοστοῦ ἐννεακοσιοστοῦ εἰκοστοῦ τρίτου ἔτους.

(Τ.Σ.) Μ. ΙΣΜΕΤ

* ΔΡ. ΡΙΖΑ ΝΟΥΡ

* ΧΑΣΣΑΝ